

Ankestyrelsens principmeddelelse 84-19

Principmeddelelsen samler offentliggjort praksis og fastslår

Principmeddelelsen er en sammenskrivning af C-25-05, 51-09, 94-09, 221-09, 222-09, 223-09, 30-10, 31-10, 32-10, 132-10, 168-10, 232-10, 49-11, 51-11, 118-11, 119-11, 50-12, 87-12, 114-12, 171-12, 60-13, 89-15, 35-16 og 86-16. Principmeddelelsen indeholder ikke noget nyt. Meddelelsen har til formål at give et samlet billede af den praksis, som Ankestyrelsen tidligere har slået fast principielt, og som fortsat gælder på tidspunktet for offentliggørelsen af denne principmeddelelse.

Principmeddelelsen omhandler personkredsen for merudgifter, og ikke spørgsmålet om udmålingen af merudgifterne.

Kommunen skal yde dækning af nødvendige merudgifter ved den daglige tilværelse til borgere med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne.

Der skal være tale om en langvarig lidelse af indgribende karakter i den daglige tilværelse, som medfører, at der ofte må sættes ind med ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger.

Langvarig lidelse

Det er en betingelse for at være omfattet af den personkreds, der har ret til dækning af nødvendige merudgifter, at borgeren har en varigt nedsat funktionsevne.

Det følger af bekendtgørelse om nødvendige merudgifter ved den daglige tilværelse (merudgiftsbekendtgørelsen), at der med varigt nedsat funktionsevne forstås en langvarig lidelse. Det betyder, at der ikke inden for overskuelig fremtid vil være udsigt til bedring af den nedsatte funktionsevne, og der derfor i lang tid fremover vil være behov for at afhjælpe følgerne af den nedsatte funktionsevne.

Det skal indgå i vurderingen af, om der er tale om en varigt nedsat funktionsevne, hvorvidt der er behandlingsmuligheder. Behandlingen må dog ikke indeholde væsentlig risiko for borgerens liv og førlighed. Der kan desuden ikke lægges vægt på muligheden for et operativt indgreb, hvis borgeren ikke vil medvirke, da operation kan indebære risiko for liv og førlighed. Behandlingen skal efter al erfaring med rimelig sikkerhed kunne medføre en forbedring af funktionsevnen.

Lidelse af indgribende karakter

Konsekvenserne af lidelsen skal også være af indgribende karakter i den daglige tilværelse.

Ved vurderingen af, om borgerens funktionsnedsættelse er indgribende i hverdagen, skal der foretages en konkret og individuel helhedsvurdering af borgerens nedsatte funktionsevne, og hvilke konsekvenser den nedsatte funktionsevne har for borgerens daglige tilværelse og borgerens hjælpebehov.

I vurderingen kan der blandt andet indgå funktionsnedsættelsens betydning i relation til borgerens aktivitetsniveau, boligforhold, erhvervsforhold, helbredsforhold og personlige forhold, herunder om borgeren er forælder m.v. Det vil sige borgerens evne til at klare den personlige pleje, deltage i almindelig husholdning, klare praktiske opgaver i hjemmet, deltage i socialt samvær, færdes inde og ude, anvende offentlige transportmidler, deltage i fritidsinteresser m.v.

Det er følgerne af funktionsnedsættelsen, der er afgørende, og ikke den lægelige diagnose. Man kan derfor godt have en indgribende funktionsnedsættelse uden at have en diagnose.

Da der er tale om en helhedsvurdering, må der ikke udelukkende lægges vægt på enkelte elementer af borgerens funktionsnedsættelse, fx om borgeren er i stand til at varetage den personlige pleje. Omvendt skal det også indgå i vurderingen, om borgeren er stort set selvhjulpnen med de bevilgede hjælpeforanstaltninger.

Det er ikke tilstrækkeligt til, at der er tale om en indgribende lidelse, at borgeren er lettere begrænset i sin dagligdag, og at almindelige aktiviteter foretages i nedsat tempo og med pauser.

Et eksempel på en situation, hvor borgerens funktionsnedsættelse ikke var så væsentlig, at den havde indgribende karakter i borgerens daglige tilværelse, er en sag, hvor borgeren selv kunne klare personlig hygiejne, måltider og lettere indkøb. Derudover kunne han deltage i fritidsinteresser, havde ingen kommunikationsvanskeligheder og kunne benytte offentlige transportmidler, selvom han var utryk herved. Han kunne de fleste ting og havde kun et lettere nedsat aktivitetsniveau.

Et andet eksempel herpå er en sag, hvor borgeren på trods af sine funktionsbegrænsninger, som følge af benamputation og lårbensprotese, ikke var omfattet af den personkreds, der har ret til dækning af merudgifter. Borgeren måtte bruge længere tid på de daglige gøremål end andre, men var i stand til at planlægge sine gøremål og tilrettelægge sin hverdag. Hun blev udtrættet ved brug af lårbensprotesen og havde problemer med tungere rengøring, tøjvask, store indkøb, havearbejde og småreparationer på huset. Hun tilberedte selv sin mad og kunne klare lettere rengøring og indkøb. Borgeren kunne trods nedsat tempo klare de fleste opgaver i dagligdagen og var i stand til at færdes og deltage i aktiviteter udenfor hjemmet.

Et eksempel, hvor borgeren var omfattet af den personkreds, der har ret til dækning af nødvendige merudgifter, er en sag, hvor borgeren kun i begrænset omfang kunne deltage i den daglige husholdning, ikke kunne benytte offentlige transportmidler og ikke havde overskud til at deltage i almindelige fritidsaktiviteter.

Hjælpeforanstaltninger

Det følger af merudgiftsbekendtgørelsen, at funktionsnedsættelsen – foruden at være af indgribende karakter – også skal medføre, at der ofte må sættes ind med ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger.

Hjælpeforanstaltninger kan fx være fleksjob, støtte til køb af bil efter servicelovens regler, flytning som følge af funktionsnedsættelsen, hjælpemidler, personlig pleje og praktisk hjælp, ledsagelse, socialpædagogisk støtte m.v.

Fravalgte hjælpeforanstaltninger skal indgå i vurderingen, ligesom den hjælp, borgeren modtager fra sit familiære netværk, kan være i en så udstrakt en grad, at der kan være tale om ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger. Det er altså uden betydning, om hjælpen ydes af det private netværk eller efter den sociale lovgivning.

Der er tale om en samlet vurdering af alle borgerens hjælpeforanstaltninger, og det afgørende er, om hjælpeforanstaltningerne, ud fra en helhedsvurdering, anses for ikke uvæsentlige i borgerens daglige tilværelse.

Bevilling af fleksjob eller tilkendelse af førtidspension kan ikke i sig selv anses for en ikke uvæsentlig hjælpeforanstaltning.

Som eksempel herpå kan nævnes en sag, hvor det blev vurderet, at der ofte måtte sættes ind med ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger. Borgeren havde ortopædisk fodtøj og en specialbygget cykel. Derudover var borgeren bevilget en boligændring og kunne søge om selvvalgt hjemmehjælp. Borgeren havde vedvarende behov for hjælp fra andre.

Særligt i forhold til flere lidelser

Hvis en borger lider af flere lidelser, er det den samlede vurdering af funktionsnedsættelsen, der skal lægges til grund for vurderingen af, om borgeren er omfattet af den personkreds, der har ret til dækning af nødvendige merudgifter ved den daglige tilværelse, og udmålingen af eventuelle merudgifter.

Det betyder, at borgeren ikke skal være omfattet af personkredsen for hver enkelt lidelse, for at kunne få dækket nødvendige merudgifter ved den daglige tilværelse. Det er tilstrækkeligt, at en af borgerens lidelser er af indgribende karakter. Det er dog en forudsætning, at de enkelte lidelser, og den deraf følgende nedsættelse af funktionsevnen er varige, for at der kan dækkes nødvendige merudgifter som følge heraf.

Medicinsk behandling

Når kommunen skal vurdere, om en borger, der er i løbende medicinsk behandling, er berettiget til merudgifter, skal vurderingen som hovedregel foretages på grundlag af den funktionsnedsættelse, som kan konstateres hos borgeren, når borgeren tager sin medicin.

Der gælder dog en undtagelse hertil. Hvis ophør med behandlingen enten vil være akut livstruende eller vil medføre en umiddelbar risiko for væsentlig og varig nedsat funktionsevne.

Med akut livstruende forstås, at tilstanden er så alvorlig, at der er risiko for, at den pågældende dør i løbet af timer til dage.

Med umiddelbar risiko forstås situationer, hvor det kan sandsynliggøres, at den væsentlige og varige nedsættelse af funktionsevnen indtræder kort tid efter ophør af den konkrete behandling, typisk i løbet af dage til uger, eventuelt måneder.

Borgeren skal, i de ovennævnte situationer, vurderes uden hensyntagen til den medicinske behandling, selvom en genoptagelse af medicinindtagelsen vil føre til, at funktionsevnen helt eller delvis genvindes.

En diætbehandling kan sidestilles med medicinsk behandling, hvis der er tale om en lægelig ordineret behandling med godkendte ernæringspræparater. Diætbehandling, der alene sker på borgerens eget initiativ, kan ikke sidestilles med medicinsk behandling. Ligeledes kan det ikke sidestilles med medicinsk behandling, at borgeren følger en diætkost, der består i at undgå visse fødevarer og/eller erstatte dem med andre fødevarer.

Minimumsbeløbet

For at få ret til udbetaling af merudgiftsydelsen, skal borgerens sandsynliggjorte, nødvendige merudgifter overstige minimumsbeløbet, som i 2019 er på 6.540 kr. Overstiger borgerens nødvendige merudgifter ikke minimumsbeløbet, har borgeren ikke ret til dækning af de nødvendige merudgifter.

Medfødte misdannelser eller mangler

En borger med medfødte misdannelser eller mangler, men hvor der ikke er synlig eller umiddelbar konstaterbar nedsat funktionsevne, kan få hjælp til dækning af de nødvendige merudgifter til diæt.

Det er alene diæten – og ikke andre merudgifter – der kan dækkes efter denne bestemmelse, og det er en forudsætning, at diæten er foreskrevet, og at forskrifter om diæt og lignende følges.

Det er ikke en betingelse for at få hjælp efter bekendtgørelsens bestemmelse om medfødte misdannelser og mangler, at borgerens lidelse har konsekvenser af indgribende karakter i den daglige tilværelse, eller at der må sættes ind med ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger.

Borgere med cøliaki, laktoseintolerance eller fødevareallergi, er ikke omfattet af den personkreds, der har ret til at få dækket merudgifter til diæt. Der henvises i den forbindelse til principmeddelelse 67-16, som fortsat er gældende.

Deformiteter eller ganske særlig legemsbygning

Hvis en borger, der på grund af deformiteter eller ganske særlig legemsbygning eller lignende, har behov for særligt dyrt eller særligt udformet tøj, kan dette dækkes som en merudgift. Dette gælder også ved beklædning, der er nødvendig på grund af ekstraordinært slid på tøj og sko, herunder ekstraordinært slid på ortopædiske sko.

Det er ikke en betingelse for at få hjælp efter bekendtgørelsens bestemmelse om deformiteter eller ganske særlig legemsbygning, at borgerens lidelse har konsekvenser af indgribende karakter i den daglige tilværelse, som medfører, at der ofte må sættes ind med ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger.

Det er alene de nødvendige merudgifter til beklædning, der kan dækkes efter bestemmelsen, og der skal derfor foretages et fradrag, svarende til den udgift til beklædning, andre på samme alder og i samme livssituation, men uden en funktionsnedsættelse har. De nødvendige merudgifter skal overstige minimumsbeløbet.

Boform

Dækning af nødvendige merudgifter kan ske uanset borgerens boform.

Baggrund for at offentliggøre denne principmeddelelse:

Principmeddelelsen er en sammenskrivning af de tidligere C-25-05, 51-09, 94-09, 221-09, 222-09, 223-09, 30-10, 31-10, 32-10, 132-10, 168-10, 232-10, 49-11, 51-11, 118-18, 119-11, 50-12, 87-12, 114-12, 171-12, 60-13, 89-15, 35-16 og 86-16.

Principmeddelelsen indeholder ikke noget nyt. Meddelelsen har til formål at give et samlet billede af den praksis, som Ankestyrelsen tidligere har slået fast principielt, og som fortsat gælder på tidspunktet for offentliggørelsen af denne principmeddelelse.

Sammenskrivningen er sket, for at gøre det mere overskueligt, hvornår en borger er omfattet af personkredsen for merudgifter.

Gældende regler

Love og bekendtgørelser

Lov om Social Service (serviceloven), senest bekendtgjort i lovbekendtgørelse nr. 798 af 7. august 2019.

– § 100, om merudgifter.

Bekendtgørelse om merudgifter (merudgiftsbekendtgørelsen), nr. 1248 af 13. november 2017.

– § 1, om personkredsen for merudgifter.

– § 2, om medfødte misdannelser eller mangler.

– § 3, om behovet for særligt udformet tøj, som følge af deformitet eller ganske særlig legemsbygning.

– § 4, om boform.

Praksis

Gældende:

Følgende principmeddelelse gælder stadig:

C-8-04: Der kunne efter servicelovens hjælpemiddelregler ydes hjælp til særlige beklædningsgenstande, som en person ikke ville have haft brug for, hvis den pågældende ikke havde haft en funktionsnedsættelse, mens der efter merudgiftsreglerne kunne ydes hjælp til almindeligt tøj, som skulle udformes på en særlig måde. I den konkrete sag fandtes en køredragt (flyverdragt) til brug for en 7-årig pige ved transport i kørestol at måtte betragtes som en særlig beklædningsgenstand, som hun ikke ville have haft behov for, hvis hun ikke havde haft en funktionsnedsættelse. Køredragten ville dermed kunne bevilges som et hjælpemiddel forudsat, at væsentlighedskriteriet var opfyldt, og ikke som en merudgift ved forsørgelsen af pigen. Der blev bl.a. lagt vægt på, at køredragten var en videreudvikling af en kørepose, og at den var udformet således, at den var længere bagpå end foran, så pigen kunne sidde ned i den.

83-13: For at yde støtte til bil og merudgifter til voksne efter serviceloven skal borgeren have en varig nedsættelse af funktionsevnen, som ikke kan forbedres ved behandling. En kommune kan i sager om merudgifter og støtte til køb af bil som udgangspunkt stille krav om vægttab, hvis begrænsningen af funktionsevnen helt eller delvist er forårsaget af overvægt. Borgeren har pligt til at medvirke ved behandlingen, hvis det har betydning for funktionsevnen. Ved vurderingen af, om overvægt i sager efter serviceloven er en varig lidelse uden mulighed for behandling, kan der som udgangspunkt lægges vægt på mulighederne for behandling af overvægt under følgende forudsætninger: Der skal foreligge konkrete oplysninger om forslag til realistisk vægttab, som kan medføre forbedring af funktionsevnen. Det skal være dokumenteret, at overvægten i sig selv har indflydelse på funktionsevnen. Der skal være lægelig indikation for, at vægttab vil forbedre funktionsevnen. Behandlingen må ikke indeholde væsentlig risiko for borgerens liv og førlighed. Der kan ikke lægges vægt på muligheden for operativt indgreb, hvis borgeren ikke vil medvirke, da operation kan indebære risiko for liv og førlighed. Behandlingen skal efter al erfaring med rimelig sikkerhed kunne medføre en forbedring af funktionsevnen

67-16: Personer, som har medfødte misdannelser eller mangler, men ikke synligt eller umiddelbart konstaterbar nedsat funktionsevne, kan få hjælp til dækning af merudgifter til diæt, når forskrifter om diæt og lignende følges. En genetisk defekt eller disposition for at udvikle en lidelse er ikke det samme som, at lidelsen er medfødt. Cøliaki, laktoseintolerans eller en fødevareallergi kommer ikke nødvendigvis i udbrud, selvom en person har en genetisk defekt eller er genetisk disponeret for lidelsen. Nogle vil udvikle lidelsen, mens den hos andre alene vil forblive latent. At cøliaki kan sidestilles med phenylketonuri (PKU eller Føllings sygdom) betyder ikke, at cøliaki skyldes en medfødt misdannelse eller mangel. Phenylketonuri er en stofskiftedefekt, der medfører en uundgåelig gradvis mental retardering, hvis personen ikke følger en streng diæt. Særbestemmelsen om hjælp til dækning af merudgifter til diæt efter merudgiftsbekendtgørelsen er en udvidelse af den personkreds, der efter bestemmelsen i serviceloven om merudgifter til voksne har ret til dækning af merudgifter. Bestemmelsen blev indført med henblik på at yde hjælp til personer med phenylketonuri. Særbestemmelsen skal fortolkes i forhold til det oprindelige formål med bestemmelsen. Ankestyrelsen er derfor af den opfattelse, at cøliaki, laktoseintolerance og fødevareallergi ikke kan karakteriseres som medfødte lidelser, der berettiger til hjælp til dækning af merudgifter til diæt. Personer med cøliaki, laktoseintolerans eller fødevareallergi kan derimod stadig være omfattet af den personkreds, der er berettiget til dækning af merudgifter efter bestemmelsen i serviceloven. Det er tilfældet, hvis de generelle betingelser for dækning af merudgifter i serviceloven er opfyldt. Det kan fx være, hvis der er tale om en særlig svær cøliaki eller anden fødevareallergi, der nedsætter borgerens funktionsevne, eller hvis borgeren samlet set er omfattet af personkredsen på grund af andre lidelser.

Kasserede:

Principmeddelelsen er en sammenskrivning af følgende tidligere principmeddelelse, som herefter ikke længere gælder (historisk). Praksis er indarbejdet i denne meddelelse:

C-25-05: En ansøger, der havde pådraget sig et piskesmældstraume, var ikke omfattet af personkredsen, der kunne få hjælp til nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse til personer mellem 18 og 65 år. Begrundelsen var, at ansøgeren ikke havde en tilstrækkelig nedsat funktionsevne. Ankestyrelsen fandt, at ansøgers lidelse var varig. Ankestyrelsen lagde imidlertid vægt på, at lidelsen ikke havde medført konsekvenser af indgribende karakter i ansøgers daglige tilværelse, idet ansøger selv kunne varetage den personlige pleje, købe ind og deltage i madlavningen. Endvidere lagde Ankestyrelsen vægt på, at der udover et fleksjob, ikke var iværksat betydelige hjælpeforanstaltninger.

51-09: Der kunne ikke ydes dækning af merudgifter til en ung kvinde, der led af en fremadskridende øjenlidelse, da hun ikke var omfattet af den personkreds, der var berettiget til dækning af merudgifter. Begrundelsen var bl.a., at kvinden var selvhjulpnen i hverdagen, og at det ikke var åbenbart, at hendes funktionsevne inden for kortere tid ville blive yderst begrænset og medføre, at hun blev afhængig af yderligere hjælp.

94-09: En ung mand med Aspergers syndrom og OCD (tvangstanker) var efter en konkret vurdering ikke omfattet af den personkreds, som kunne få dækket nødvendige merudgifter efter servicelovens § 100. Han var derfor ikke berettiget til at få dækket udgifterne til diætkost. Ankestyrelsen lagde bl.a. vægt på, at det ikke var tilstrækkeligt videnskabeligt dokumenteret, at en diæt uden gluten og mælk havde betydning for funktionsevnen hos personer med Aspergers syndrom og OCD.

221-09: En person med diabetes, svær åreforkalkning i benene, stærkt nedsat syn og følger efter blodpropper med kraftnedsættelse og delvis lammelse i venstre arm og ben, var omfattet af personkredsen for merudgiftsydelser. Det var en betingelse for at være omfattet af personkredsen, at ansøgers funktionsnedsættelse var af indgribende karakter i den daglige livsførelse, og at funktionsnedsættelsen medførte, at der ofte måtte sættes ind med ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger. Ved afgørelsen blev der foretaget en helhedsvurdering af funktionsnedsættelsen hos ansøger. Hans udfoldelsesmuligheder på en række livsområder var betydeligt indskrænket. Den samlede hjælp, ansøger modtog fra sin kommune og sin ægtefælle, og det hjælpebehov han i øvrigt havde, måtte anses for ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger.

222-09: En person med multipel sclerose, der medførte væsentlige balanceproblemer og udtrætningssymptomer samt betydelige hukommelsesvanskeligheder, var omfattet af personkredsen for merudgiftsydelser. Det var en betingelse for at være omfattet af personkredsen, at ansøgers funktionsnedsættelse var af indgribende karakter i den daglige livsførelse, og at funktionsnedsættelsen medførte, at der ofte måtte sættes ind med ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger. Ved afgørelsen blev der foretaget en helhedsvurdering af funktionsnedsættelsen hos ansøger. Ansøgers udfoldelsesmuligheder på en række livsområder var væsentligt indskrænkede. Der blev lagt vægt på, at ansøger kun i begrænset omfang kunne deltage i den daglige husholdning, og at han ikke kunne benytte offentlige transportmidler og ikke havde overskud til at deltage i almindelige fritidsaktiviteter. Ansøger modtog hjælp fra sit familiære netværk i dagligdagen i så udstrakt grad, at betingelsen om ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger var opfyldt, selvom hjælpen fra den kommunale forvaltning ikke var omfattende.

223-09: En person med nedsat funktionsevne som følge af slidgigt, discusprolapsoperation og to knæimplantater var ikke omfattet af personkredsen for merudgiftsydelser. Hun kunne klare det meste af sin personlige pleje, almindelig rengøring, klare lettere indkøb, gå ture med sine hunde og havde kun et lettere nedsat aktivitetsniveau. Ansøgers funktionsnedsættelse kunne derfor ikke karakteriseres som at have konsekvenser af indgribende karakter. Det var en betingelse for at være omfattet af personkredsen, at ansøgers funktionsnedsættelse var af indgribende karakter i den daglige livsførelse, og at funktionsnedsættelsen medførte, at der ofte måtte sættes ind med ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger.

30-10: En ansøger, som led af dværgvækst med følger i form af rygmarsforsnævring, der medførte inkontinens og lammelser i benene ved overbelastning, var omfattet af personkredsen efter merudgiftsreglerne. Ankestyrelsen lagde vægt på, at ansøgeren på grund af sin dværgvækst måtte bruge meget lang tid på personlig hygiejne, påklædning, madlavning, indkøb, samt at hun måtte have hjælp til større indkøb, rengøring, vedligeholdelse af hjemmet mv. Til transport anvendte hun specialbygget cykel, men skulle bruge ekstra energi og kræfter herpå. Hun benyttede sjældent offentlige transportmidler på grund af afstanden til stoppesteder, problemer med at komme op og ned af sæderne, inkontinens og pludselige lammelser i benene. Ankestyrelsen lagde endvidere vægt på, at hun på grund af sin lidelse havde måttet tage sygeorlov fra sin uddannelse. Ankestyrelsen fandt videre, at ansøgerens dværgvækst og tilknyttede lidelser medførte, at der ofte måtte sættes ind med ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger. Ankestyrelsen lagde herved vægt på, at hun måtte søge om specialbygget cykel og fodtøj og havde fået til budt boligændring, ligesom kommunen havde henvist til, at hun kunne søge om selvvalgt hjemmehjælp. Endvidere lagde Ankestyrelsen vægt på, at hun vedvarende havde behov for hjælp fra andre.

31-10: En ansøger med væsentlige funktionshæmmende følger af bl.a. Ehlers Danlos syndrom var omfattet af personkredsen for merudgiftsydelser efter de nugældende regler, der trådte i kraft den 1. december 2008. Ved afgørelsen blev der foretaget en helhedsvurdering af funktionsnedsættelsen hos ansøgeren. Ansøgeren havde markante bevægeapparatklager med baggrund i Ehlers Danlos syndrom og afledt hypermobilitetstilstand, som invaliderede hendes hverdag. Ansøgeren havde endvidere fået bevilget en række hjælpemidler, hjælp til boligindretning, samt støtte til køb af bil. Ansøgeren kunne deltage i madlavning, men kun i begrænset omfang, idet hun var afhængig af hjælp fra ægtefælle og hjælpemidler. Ansøgeren kunne alene klare lettere rengøring og indkøb. Ansøgerens evne til at færdes ude og inde var reduceret væsentligt. Fritidsaktiviteter og forældrerolle var ligeledes væsentligt påvirket og det sociale samvær var reduceret.

32-10: En ansøger, som havde mistet højre hånd, var ikke omfattet af personkredsen for merudgifter efter serviceloven, da hans funktionsnedsættelse ikke fandtes at være af indgribende karakter i den daglige tilværelse. Afgørelsen blev truffet på baggrund af en samlet helhedsvurdering af oplysningerne om ansøgerens livssituation og funktionsnedsættelse. Selvom ansøgeren havde nogle funktionsbegrænsninger i sin hverdag, fandt Ankestyrelsen ikke, at det var i et omfang af indgribende karakter i hans daglige tilværelse. Ansøgeren kunne fortsat foretage sig mange ting og var ikke begrænset i sin dagligdag i forhold til en række almindelige aktiviteter. Han kunne foretage personlig hygiejne, bruge offentlig transport, foretage almindelig oprydning, indkøb og madlavning. Ud fra en samlet vurdering fandtes ansøgeren alene begrænset i forhold til opgaver, som forudsatte brug af to hænder.

132-10: En døv kvinde var omfattet af personkredsen for merudgifter efter serviceloven. Hun havde væsentlige begrænsninger i sin evne til at kommunikere med hørende. Der var således tale om problemer med at deltage i fritidsaktiviteter og følge med i længerevarende samtaler, møder og større forsamlinger. Kvinden havde brug for tolk til alle aktiviteter med hørende.

168-10: Funktionsnedsættelsen hos en person med muskelsvind var ikke af så indgribende karakter, at han var omfattet af personkredsen for merudgiftsydelser. Afgørelsen blev truffet på grundlag af en helhedsvurdering af ansøgers livssituation og funktionsnedsættelse baseret på de aktuelle oplysninger. Selvom ansøgeren havde nogle funktionsbegrænsninger i sin hverdag, fandt Ankestyrelsen ikke, at funktionsnedsættelsen var så væsentlig, at den havde indgribende karakter i hans daglige tilværelse. Han kunne selv klare personlig hygiejne, måltider og lettere indkøb mv. Han var endvidere i stand til at deltage i fritidsinteresser. Han havde ingen kommunikationsvanskeligheder, og han kunne benytte offentlige transportmidler, selvom han var utryk herved. Han kunne klare de fleste ting, og han havde kun et lettere nedsat aktivitetsniveau. Det var en betingelse for at være omfattet af personkredsen, at ansøgers funktionsnedsættelse var af indgribende karakter i den daglige livsførelse, og at funktionsnedsættelsen medførte, at der ofte måtte sættes ind med ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger.

232-10: For personer med flere lidelser lægges den samlede vurdering af nedsættelsen af funktionsevnen til grund ved spørgsmålet om personkreds og merudgifter. Man skal således ikke være omfattet af personkredsen for hver enkelt lidelse for at kunne få dækket nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse. Det er dog en forudsætning, at de enkelte lidelser og den deraf følgende nedsættelse af funktionsevnen er varige, og at merudgifterne skal være en følge af den nedsatte funktionsevne og være nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse.

49-11: En blind person var efter en konkret helhedsvurdering omfattet af den personkreds, der kan få hjælp efter reglerne om merudgifter. Hans funktionsevne var væsentligt nedsat på grund af blindhed og nedsat hypofysefunktion, som havde indgribende konsekvenser i den daglige tilværelse. Ved helhedsvurderingen af hans funktionsevne lagde Ankestyrelsen vægt på, at hans evne til at færdes, hans evne til at deltage i den almindelige husholdning og hans evne til at gå på indkøb, var væsentligt nedsat. Der blev også lagt vægt på, at hans evne til at deltage i socialt samvær og fastholde et almindeligt aktivitetsniveau var væsentligt nedsat. Betingelsen om "ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger" var opfyldt, da ansøger var bevilget førerhund og mobilitystok, og modtog hjælp til rengøring.

51-11: En 23-årig døv kvinde var ikke omfattet af den personkreds, der kan få hjælp efter reglerne om merudgifter. Hendes funktionsnedsættelse i form af døvhed var af indgribende karakter i den daglige tilværelse. Der var imidlertid ikke dokumentation for, at funktionsnedsættelsen havde medført behov for, at der ofte måtte sættes ind med ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger.

118-11: En ansøger med en lårbensprotese var efter en konkret helhedsvurdering ikke omfattet af personkredsen for merudgiftsydelser, da hendes funktionsnedsættelse ikke var af indgribende karakter i den daglige tilværelse. Selvom ansøger havde nogen funktionsbegrænsninger i hverdagen som følge af benamputationen, og måtte bruge mere tid til daglige gøremål end andre, var hun i stand til at planlægge sine gøremål og tilrettelægge sin hverdag på en sådan måde, at funktionsniveauet ikke var væsentligt nedsat. Ansøger brugte lårbensprotese, og blev noget udtrættet af det. Hun tilberedte selv sin mad, og hun kunne klare lettere rengøring og indkøb. Hun havde problemer med tungere rengøring, tøjvask, store indkøb, havearbejde og småreparationer på huset. Hun kunne trods nedsat tempo klare de fleste opgaver i dagligdagen, og hun var i stand til at færdes og deltage i aktiviteter udenfor hjemmet.

119-11: En ansøger med psoriasisgigt var efter en konkret helhedsvurdering ikke omfattet af personkredsen for merudgiftsydelser, da funktionsnedsættelsen ikke var af indgribende karakter i den daglige tilværelse. Ansøgers funktionsevne i det daglige var kun lettere nedsat, idet han kunne stå for den almindelige husholdning i dagligdagen og deltage i aktiviteter udenfor hjemmet samt gå længere ture. Ansøger modtog medicinsk behandling og var en gang om året på behandlingsophold for sin lidelse. Han brugte desuden cremer, som han selv betalte delvis. Ankestyrelsen vurderede, at ansøgers ophør med anvendelse af udgiftskrævende cremer ikke umiddelbart ville føre til en livstruende situation eller en væsentlig varig funktionsnedsættelse, og han var således heller ikke omfattet af personkredsen, hvis han blev vurderet ud fra tilstanden uden brug af udgiftskrævende cremer.

50-12: En person med multipel sclerose havde ikke en funktionsnedsættelse af så indgribende karakter, at hun var omfattet af personkredsen for merudgiftsydelser. Ved helhedsvurderingen af personens livssituation og funktionsnedsættelse blev der lagt vægt på, at hun havde symptomer i form af træthed og et vist koncentrationsbesvær, men uden væsentlige balanceproblemer eller gangproblemer. Hun kunne deltage i lettere dagliglivsopgaver, og hun kunne deltage i fritidsinteresser, men hun havde problemer i forhold til større arbejdsopgaver i det daglige. Selvom personen havde nogen funktionsbegrænsning i hverdagen som følge af lidelsen, var hun kun lettere begrænset i sin dagligdag i forhold til en række almindelige aktiviteter, som hun kunne foretage i nedsat tempo og med pauser.

87-12: En person med øjenssygdommen retinitis, som medførte, at han var praktisk blind, var ikke omfattet af den personkreds, der kunne få hjælp efter reglerne om merudgifter. Der blev lagt vægt på, at personen var stort set selvhjulpnen i hverdagen med de hjælpeforanstaltninger, han havde. Funktionsnedsættelsen som følge af øjenssygdommen havde derfor ikke konsekvenser af indgribende karakter i den daglige tilværelse.

114-12: En person med OCD – obsessiv kompulsivtilstand – var ikke omfattet af den personkreds, der kunne få dækket nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse. Ankestyrelsen lagde vægt på, at personens adfærd med vaske- og renlighedsritualer ikke kunne anses for en varig lidelse, uanset at lidelsen havde stået på gennem mange år. Ankestyrelsen fandt, at der konkret var behandlingsmuligheder i form af adfærdsterapi og medicinsk behandling.

171-12: Det er en betingelse ved dækning af nødvendige merudgifter, at der er en varigt nedsat funktionsevne. Herved forstås en langvarig lidelse, hvis konsekvenser for den enkelte er af indgribende karakter i den daglige tilværelse, og som medfører, at der ofte må sættes ind med ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger. Tilkendelse af førtidspension kan ikke i sig selv anses for en ikke uvæsentlig hjælpeforanstaltning, når der træffes afgørelse om merudgiftsydelse. Førtidspension er en forsørgelsesydelse til personer, som ikke kan blive selvforsørgende som følge af en varig nedsættelse af arbejdsevnen. De helbredsmaessige oplysninger, der ligger til grund for en afgørelse om førtidspension, skal inddrages i vurderingen af, om en person tilhører den personkreds, der har ret til dækning af nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse. Ved den samlede vurdering af funktionsnedsættelsen i forhold til den daglige tilværelse vil således blandt andet indgå den pågældendes aktivitetsniveau, boligforhold, erhvervsforhold, helbredsforhold og personlige forhold, herunder om den pågældende er forælder.

60-13: En ansøger med benprotese kunne få hjælp til dækning af merudgifter til tøj, sko og ekstraordinært slid herpå. I bekendtgørelsen om nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse er der en særlig regel i § 3 om hjælp til dækning af merudgifter til tøj, sko og ekstraordinært slid herpå. Efter denne regel er det ikke en betingelse for at få hjælp, at lidelsen har konsekvenser for den enkelte af indgribende karakter i den daglige tilværelse, som medfører, at der ofte må sættes ind med ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger. Ansøger var således berettiget til hjælp efter bekendtgørelsens § 3, selv om han ikke var omfattet af personkredsen i servicelovens § 100.

89-15: At være omfattet af personkredsen i § 2, stk. 1, i bekendtgørelsen om merudgifter udelukker ikke, at man samtidig kan være omfattet af personkredsen i § 1, stk. 1, og dermed få adgang til at få dækket øvrige nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse, som er en konsekvens af den nedsatte funktionsevne og som ikke kan dækkes efter anden lovgivning eller andre bestemmelser i serviceloven. En person med cystisk fibrose kan være omfattet af personkredsen i § 2, stk. 1. Denne bestemmelse giver adgang til dækning af merudgifter til diæt, men ikke andre merudgifter som følge af den nedsatte funktionsevne. En borger, der lider af cystisk fibrose, og som er i medicinsk behandling blandt andet med antibiotika, kan således også være omfattet af personkredsen, som er berettiget til dækning af nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse efter servicelovens § 100, stk. 1, jf. merudgiftsbekendtgørelsens § 1, stk. 1. Med en varigt nedsat funktionsevne forstås en langvarig lidelse, hvis konsekvenser for den enkelte er af indgribende karakter i den daglige tilværelse, og som medfører, at der ofte må sættes ind med ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger. Vurderingen af, om en funktionsevne er tilstrækkeligt nedsat til, at en person er omfattet af personkredsen, skal foretages uafhængigt af den løbende medicinske behandling, når borgeren vil være akut livstruet uden medicinsk behandling. I den konkrete sag fandt Ankestyrelsen, at borgeren på baggrund af sin sygdom cystisk fibrose og den beskrevne medicinske behandling er omfattet af den personkreds, der kan modtage hjælp til dækning af nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse. Vi lagde vægt på, at ansøgerens sygdom uden relevant medicinsk behandling vil være akut livstruende eller betyde en umiddelbar risiko for væsentligt og varigt nedsat funktionsevne.

35-16: Kommunen skal yde dækning af nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse til borgere med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Når kommunen skal vurdere, om en borger, der er i løbende medicinsk behandling, er berettiget til merudgifter, skal vurderingen som hovedregel foretages på grundlag af den funktionsnedsættelse, som kan konstateres hos borgeren, når borgeren tager sin medicin. Der gælder dog en undtagelse hertil, hvis ophør med behandlingen enten vil være akut livstruende eller vil medføre en umiddelbar risiko for væsentlig og varig nedsat funktionsevne. Med akut livstruende forstås, at tilstanden er så alvorlig, at der er risiko for, at den pågældende dør i løbet af timer til dage. Med umiddelbar risiko forstås situationer, hvor det kan sandsynliggøres, at den væsentlige og varige nedsættelse af funktionsevnen indtræder kort tid efter ophør af den konkrete behandling, typisk i løbet af dage til uger, eventuelt måneder. Borgeren skal i de ovennævnte situationer vurderes uden hensyntagen til den medicinske behandling, selvom en genoptagelse af medicinindtagelsen vil føre til, at funktionsevnen helt eller delvis genvindes. I to konkrete sager fandt Ankestyrelsen, at borgerne – som havde funktionsnedsættelser som følge af Morbus Crohn (kronisk tarmbetændelse) – på baggrund af de lægelige oplysninger i sagerne begge var omfattet af personkredsen, da ophør med den medicinske behandling vil medføre en umiddelbar risiko for væsentlig og varig nedsat funktionsevne.

86-16: Kommunen skal yde dækning af nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse til borgere med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Når kommunen skal vurdere, om funktionsevnen er tilstrækkeligt nedsat til, at en borger er omfattet af personkredsen for dækning af merudgifter, skal vurderingen foretages uafhængigt af en løbende medicinsk behandling i de tilfælde, hvor borgeren uden medicinsk behandling vil være akut livstruet, eller det vil betyde en umiddelbar risiko for væsentlig og varigt nedsat funktionsevne. Dette gælder også, hvis der er tale om en anden form for behandlingsforløb end medicinsk behandling, hvis den konkrete behandling kan sidestilles med medicinsk behandling. En diætbehandling kan sidestilles med medicinsk behandling, hvis der er tale om en lægelig ordineret behandling med godkendte ernæringspræparater. Diætbehandling, som ikke er iværksat efter lægelig ordination, men alene sker på en borgers eget initiativ, kan ikke sidestilles med medicinsk behandling. Det kan heller ikke sidestilles med medicinsk behandling, at borgeren følger en diætkost, der består i at undgå visse fødevarer og/eller erstatte dem med andre fødevarer. I to konkrete sager fandt Ankestyrelsen, at begge personer – som havde funktionsnedsættelser som følge af blandt andet stofskiftesygdom (von Gierkes syndrom) – var omfattet af personkredsen, da ophør med indtagelse af det lægeligt ordinerede og godkendte ernæringspræparat Glucosade, ville medføre en umiddelbar risiko for væsentlig og varig nedsat funktionsevne. De konkrete behandlingsforløb havde sådanne lighedspunkter med medicinsk behandling, både hvad angik lægeordination og anvendelse af et godkendt præparat, at det kunne sidestilles med et lægeordineret medicinsk behandlingsforløb. Ophør med den lægeordinerede behandling med det godkendte ernæringspræparat ville i begge sager betyde henholdsvis en akut livstrussel eller en umiddelbar risiko for væsentligt og varigt nedsat funktionsevne. I en tredje konkret sag fandt Ankestyrelsen, at personen – som havde funktionsnedsættelse som følge af et sammensat sygdomsbillede – ikke var omfattet af personkredsen, da indtagelse af forskellige næringsstoffer ikke indgik i et egentligt lægeordineret behandlingsforløb, men skete efter personens eget initiativ. Der var heller ikke tale om et godkendt ernæringspræparat.

Vejledninger

Vi har også anvendt Vejledning om nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse, nr. 10280 af 14. december 2017.

- Pkt. 7, om varighed.
- Pkt. 8, om langvarig lidelse.
- Pkt. 9, om indgribende karakter.
- Pkt. 10, om ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger.
- Pkt. 11, om medicinsk behandling.
- Pkt. 12, om medfødte misdannelser eller mangler.
- Pkt. 13, om deformitet eller ganske særlig legemsbygning.
- Pkt. 20, om minimumsbeløbet.

De konkrete afgørelser, der dannede grundlag for de tidlige

Sag nr. 1, tidligere principmeddelelse C-21-05, j.nr. 3500552-04

Følgende love blev anvendt, da principafgørelsen blev truffet:

– Lov om social service - lovbekendtgørelse nr. 280 af 5. april 2005
– § 77 og § 84, stk. 5

– Lov om social service - lovbekendtgørelse nr. 979 af 1. oktober 2008 - § 100

–

Sagsfremstilling:

Ansøger søgte den 7. januar 2004 om hjælp til merudgifter efter servicelovens § 84.

Kommunen gav i begyndelsen af februar måned afslag på hjælp til merudgifter.

Kommunen henviste til, at ansøger modtog pension efter de gældende regler før 1. januar 2003, og at der kun kunne ydelse hjælp efter servicelovens § 84, hvis der samtidig blev ydet personlig hjælp efter servicelovens § 77.

Kommunen henviste i den forbindelse til, at kommunen den 23. januar 2004 havde frakendt ham hjælp efter § 77, idet han ikke længere opfyldte betingelserne.

Kommunen mente, at han ikke var omfattet af servicelovens § 77 fra afgørelsestidspunktet.

Afgørelsen om stop for den bevilgede personlige hjælpeordning efter servicelovens § 77 havde virkning fra 1. maj 2004, idet han blev givet tid til at opsiges hjælpere og forsikring mv.

Det sociale nævn tiltrådte kommunens afgørelse.

Nævnet lagde vægt på, at kommunen den 23. januar 2004 traf afgørelse om, at han ikke længere var berettiget til personlig hjælpeordning i henhold til servicelovens § 77, og at kommunen af hensyn til afviklingen af den eksisterende ordning besluttede, at frakendelsen skulle ske med virkning fra den 1. maj 2004.

Nævnet lagde endelig vægt på, at hans berettigelse til personlig hjælpeordning var bortfaldet inden kommunen meddelte afslag på hans ansøgning om hjælp til merudgifter efter servicelovens § 84.

Sagen blev behandlet i principielt møde med henblik på afklaring af, om det var afgørelsestidspunktet for en afgørelse om at standse hjælperordningen efter servicelovens § 77 eller det var tidspunktet for hjælpeordningens faktiske ophør, der var afgørende for om man var omfattet af personkredsen i servicelovens § 84, jf. stk. 5.

Afgørelse

Ankestyrelsen fandt, at ansøger var omfattet af personkredsen i servicelovens § 84 frem til hjælperordningen blev bragt til ophør den 1. maj 2004.

Ankestyrelsen lagde vægt på, at afgørelsen om hjælperordningens ophør beroede på en konkret vurdering af behovets omfang, herunder fra hvilket tidspunkt modtageren ikke længere opfyldte betingelserne for at modtage hjælp efter servicelovens § 77, hvorfor det i relation til servicelovens § 84 måtte lægges til grund, at der var bevilget en personlig hjælpeordning, og at den først ophørte med virkning fra 1. maj 2004.

Ankestyrelsen lagde i den forbindelse blandt andet vægt på, at det i vejledning om sociale tilbud til voksne med handicap var anført, at en person, som havde fået bevilget en hjælpeordning, beholdt ordningen så længe han/hun opfyldte betingelserne.

Sagen blev derfor hjemvist til kommunen til ny behandling og afgørelse af, om han frem til hjælperordningens ophør havde været berettiget til dækning af merudgifter efter servicelovens § 84.

Sag nr. 2, tidligere principmeddelelse C-25-05, j.nr. 3500628-04

Følgende love blev anvendt, da principafgørelsen blev truffet:

Lov om social service - lovbekendtgørelse nr. 280 af 5. april 2005 - § 84, stk. 1

Lov om social service - lovbekendtgørelse nr. 979 af 1. oktober 2008 - § 100

Sagsfremstilling:

Sagen handlede om en kvinde, der i 1998 pådrog sig et piskesmældstraume.

Hun modtog behandling med fysioterapi, kiropraktorbehandling og kraniosakral terapi. Endvidere fik hun en del medicin samt deltog i et smertetacklingskursus. Symptomerne nåede i løbet af det første års tid til en stationær fase.

Kvinden gennemførte efterfølgende en datamatikeruddannelse, men måtte opgive forsøg på at komme i job. Hun var siden under revalidering og i arbejdsprøvning og var nu i fleksjob 16 timer om ugen.

Hun indgav ansøgning om økonomisk støtte efter servicelovens § 84 blandt andet til dækning af merudgifter til medicin, behandling, rengøringshjælp, ekstra udgifter til varme og varmt vand samt tandlæge.

Kommunen gav afslag på dækning af merudgifter efter servicelovens § 84, idet kommunen vurderede, at kvinden på grund af hendes piskesmældstraume havde en funktionsevnenedsættelse, men at den ikke var af et sådan omfang, at hun tilhørte personkredsen for § 84.

Kommunen vurderede endvidere, at kvinden ved ændring og fordeling af de daglige gøremål kunne have en normal tilværelse. Desuden fandt kommunen, at hun var arbejdsmæssigt kompenseret ved at være bevilget et fleksjob.

Det sociale nævn hjemviste sagen til fornyet behandling og afgørelse, idet nævnet fandt, at kvindens lidelse var omfattet af definitionen i § 1, stk. 2 i Socialministeriets bekendtgørelse nr. 869 af 23. oktober 2002 om nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse efter servicelovens § 84.

Nævnet lagde vægt på, hvordan kvindens lidelse påvirkede hendes daglige tilværelse samt, at lidelsen havde resulteret i iværksættelsen af et fleksjob.

I klagen til Ankestyrelsen var det anført, at kommunen fortsat var af den opfattelse, at kvinden ikke var omfattet af den personkreds, som var berettiget til hjælp efter § 84 i serviceloven.

Sagen blev behandlet i principielt møde til belysning af den personkreds, der kunne modtage hjælp til dækning af nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse, jf. servicelovens § 84, herunder til belysning af definitionen på varigt nedsat funktionsevne, jf. § 1, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 869 af 23. oktober 2002 om nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse efter servicelovens § 84.

Afgørelse:

Ankestyrelsen fandt ikke at kvinden, der havde pådraget sig et piskesmældstraume, var omfattet af personkredsen i servicelovens § 84.

Begrundelsen var, at kvinden ikke havde en tilstrækkelig nedsat funktionsevne.

Ankestyrelsen lagde vægt på, at det fremgår af § 1, stk. 2 i Socialministeriets bekendtgørelse nr. 869 af 23. oktober 2002 om nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse efter servicelovens § 84, at der med varigt nedsat funktionsevne forstås en langvarig lidelse, hvis konsekvenser for den enkelte er af indgribende karakter i den daglige tilværelse og som medfører, at der må sættes ind med betydelige hjælpeforanstaltninger.

Ankestyrelsen fandt, at kvindens lidelse var varig.

Ved afgørelsen af om konsekvenserne for kvinden var af indgribende karakter i den daglige tilværelse, lagde Ankestyrelsen vægt på, at kvinden selv kunne varetage den personlige pleje. Endvidere blev der lagt vægt på, at hun købte ind, men aldrig bar tunge varer og at hun deltog i madlavning. Ankestyrelsen fandt hermed ikke, at kvindens lidelse havde medført konsekvenser af indgribende karakter i hendes daglige tilværelse.

Ved afgørelsen af om der måtte sættes ind med betydelige hjælpeforanstaltninger, blev der lagt vægt på, at der ikke var iværksat betydelige hjælpeforanstaltninger udover fleksjobbet. Ankestyrelsen fandt, at et fleksjob som var bevilget på grund af nedsættelse af arbejdsevnen kunne indgå som et moment i denne vurdering, men ikke i sig selv blive anset som en betydelig hjælpeforanstaltning til afhjælpning af en nedsættelse af funktionsevnen i forhold til den daglige tilværelse.

Ankestyrelsen fandt således ikke, at kvinden havde en så nedsat funktionsevne, at hun var omfattet af personkredsen i servicelovens § 84.

Sag nr. 3, tidligere principmeddelelse 51-09, j.nr. 3500183-08

Følgende love blev anvendt, da principafgørelsen blev truffet:

Lov om social service - lovbekendtgørelse nr. 979 af 1. oktober 2008 - § 100, stk. 1 → Socialministeriets bekendtgørelse nr. 626 af 15. juni 2006 om nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse - § 1, stk. 1 og § 1, stk. 2

Sagsfremstilling:

En 19-årig ung kvinde led af en fremadskridende øjenlidelse. Hun kunne ikke se i stærkt sollys, tussmørke og mørke. Hun havde et aftagende synsfelt med kun 10 grader tilbage.

Kvinden startede på VUC i 2007. Hun benyttede stok, når hun færdedes ude, og nogle gange anvendte hun førerhund. Hun havde til tider svært ved at tage bussen eller i det hele taget komme ud på grund af en angst, hun havde udviklet som følge af øjenlidelsen.

Kvinden ansøgte kommunen om dækning af merudgifter efter servicelovens § 100, idet hun tidligere havde fået merudgifter dækket efter § 41 til tøj, transport og el.

Kommunen gav afslag på ansøgningen med den begrundelse, at hun ikke var omfattet af personkredsen i servicelovens § 100, stk. 1, idet kommunen ikke fandt, at hendes lidelse var af så indgribende karakter i den daglige tilværelse, at det medførte, at der måtte sættes ind med betydelige hjælpeforanstaltninger. Kommunen henviste i sin vurdering blandt andet til, at det, at kvinden var bevilget taxakørsel til VUC, ikke var en sådan betydelighjælpeforanstaltning.

Nævnet ændrede kommunens afgørelse, idet nævnet mente, kvinden havde en tilstrækkelig nedsat funktionsevne til at være omfattet af personkredsen i servicelovens § 100.

Nævnet lagde vægt på, at kvinden havde en fremadskridende øjenlidelse, og at hun på nuværende tidspunkt var meget begrænset af sin lidelse, idet hun alene i begrænset omfang kunne deltage i hverdagslivet på grund af sin angst, som hun havde udviklet i takt med forværringen af sin øjenlidelse.

Nævnet bemærkede, at det, at hun var selvhjulpen i hverdagen med at varetage den personlige pleje og deltage i madlavning, og at der (endnu) ikke var iværksat betydelige hjælpeforanstaltninger eller bevilget særlige hjælpemidler, ikke kunne føre til et andet resultat, idet nævnet vurderede, at det alligevel var et spørgsmål om kort tid, før hun var afhængig af yderligere hjælp og støtte.

Kommunen anførte i sin klage over nævnets afgørelse, at denne fandtes at være i strid med Principafgørelserne C-25-05 og C-27-07, dels hvad angik varetagelse af den personlige pleje og daglige praktiske gøremål, dels hvad angik iværksatte, betydelige hjælpeforanstaltninger. Kommunen undrede sig over nævnets henvisning til, at det var et spørgsmål om kort tid, før hun var afhængig af yderligere hjælp og støtte. Der var ikke aktuelt iværksat betydelige hjælpeforanstaltninger, og det var kommunens opfattelse, at kvinden burde henvises til på ny at rette henvendelse, når forholdene ændrede sig.

Ved genvurdering af sagen fastholdt nævnet sin afgørelse. Nævnet vurderede, at da der var tale om en så fremadskridende lidelse, hvormed kvinden næsten var blind, måtte der tages særligt hensyn til hendes muligheder for at kunne deltage på lige fod med andre såvel i daglige aktiviteter som i uddannelse/arbejdslivet, uanset at hun havde en selvhjulpenhed og ingen betydelige hjælpeforanstaltninger, som ifølge Principafgørelserne C-48-06, C-25-05 og C-27-07 ville have afskåret hende fra at være omfattet af personkredsen i servicelovens § 100.

Sagen blev behandlet i principielt møde med henblik på afklaring af personkredsen for merudgifter i forhold til personer med synshandicap, hvor lidelsen var fremadskridende.

Afgørelse:

Ankestyrelsen traf afgørelse om, at kvinden ikke havde ret til dækning af nødvendige merudgifter, da hun ikke fandtes at have en så nedsat funktionsevne, at hun var omfattet af personkredsen i servicelovens § 100, stk. 1.

Ankestyrelsen anførte, at synshandicappede efter en konkret og individuel vurdering kunne være omfattet af den personkreds, der kunne modtage merudgiftsydelse. Afgørelsen beroede på, om synshandicappet for den enkelte havde konsekvenser af indgribende karakter i den daglige tilværelse, og om synshandicappet medførte, at der måtte sættes ind med betydelige hjælpeforanstaltninger. Ankestyrelsen henviste i den forbindelse til Principafgørelse C-48-06.

Ankestyrelsen lagde ved afgørelsen vægt på, at selv om kvindens synshandicap gav hende gener, kunne hun færdes uden for hjemmet og deltage i forskellige aktiviteter. Desuden var hun selvhjulpnen i hverdagen.

Ankestyrelsen lagde endvidere vægt på, at der ikke var iværksat betydelige hjælpeforanstaltninger til afhjælpning af hendes funktionsnedsættelse i forhold til den daglige tilværelse.

Ankestyrelsen lagde desuden vægt på, at det i en ca. 2 år gammel udtalelse fra øjenafdelingen var oplyst, at kvindens øjensygdom var ganske langsomt fremadskridende, og at det i et aktuelt journalnotat fra øjenafdelingen tillige var oplyst, at hendes syn var nogenlunde uændret.

Ankestyrelsen mente på den baggrund, at det ikke var åbenbart, at kvindens funktionsevne inden for kortere tid ville blive yderst begrænset og medføre, at hun blev afhængig af yderligere hjælp.

Ankestyrelsen mente derfor ikke, der var grundlag for at pålægge kommunen at yde kvinden hjælp til dækning af merudgifter.

Samtidig henviste Ankestyrelsen kvinden til at rette henvendelse til kommunen, hvis hendes behov for støtte skulle ændre sig.

Ankestyrelsen ændrede således det sociale nævns afgørelse.

Sag nr. 4, tidligere principmeddelelse 94-09, j.nr. 3500441-08

Følgende love blev anvendt, da principafgørelsen blev truffet:

Lov om social service - lovebkendtgørelse nr. 979 af 1. oktober 2008 - § 100

Bekendtgørelser:

Socialministeriets bekendtgørelse nr. 1124 af 25. november 2008 om nødvendige merudgifter - § 2

Sagsfremstilling:

Ansøger led af Aspergers syndrom, OCD og en metabolisk lidelse med abnorm dannelse af peptider. Han kunne selv købe ind, lave mad samt færdes ude og inde. Han gik i gymnasiet og boede sammen med sin mor.

Indtil han fyldte 18 år, havde moderen modtaget dækning af merudgifter til diætkost og tabt arbejdsfortjeneste til bl.a. tid til fremstilling af diætkost, jf. servicelovens §§ 41 og 42.

Disse ydelser ophørte i forbindelse med, at han fyldte 18 år, og han ansøgte herefter om dækning af nødvendige merudgifter til diætkost efter servicelovens § 100.

Kommunen gav efter at have indhentet en yderligere speciallægeerklæring til belysning af de lægelige oplysninger i sagen afslag med den begrundelse, at han ikke fandtes omfattet af personkredsen i servicelovens § 100.

Lidelsen – Aspergers Syndrom, OCD (tvangstanker) og en metabolisk lidelse med abnorm dannelse af peptider – vurderedes ikke at have medført konsekvenser af indgribende karakter i den daglige tilværelse, som medførte, at der måtte sættes ind med betydelige hjælpeforanstaltninger.

Ansøger kunne uanset den varige lidelse selv varetage den personlige pleje, selv købe ind og lave mad, og han kunne benytte offentlige transportmidler, selvom det var svært. Lægeligt var der ikke noget, der medførte, at hans situation uden diætbehandling ville udvikle sig livstruende.

Nævnet tiltrådte kommunens afgørelse.

Begrundelsen var, at udgiften til diætkost ikke skønnedes at være en følge af den nedsatte funktionsevne.

Der blev også lagt vægt på, at det ikke sås lægefagligt godtgjort, at der forelå en nedsat funktionsevne som følge af en sikker påvist fødevareallergi, og at ansøger uden diætkost ville komme i en livstruende tilstand.

Der blev endelig lagt vægt på, at der ikke forelå lægefaglig dokumentation for effekten af en gluten- og mælkefri diætbehandling af personer med OCD/ADHD og Aspergers Syndrom. Der sås således ikke at være en dokumenteret sammenhæng mellem diætkosten og det observerede forbedrede funktionsniveau.

Der blev klaget over nævnets afgørelse.

I klagen til Ankestyrelsen var det bl.a. anført, at diæten havde betydet en meget mærkbar forbedring i funktionsniveauet, således at ansøger nu kunne fungere næsten normalt under forudsætning af, at diæten blev fulgt. Der henvistes til flere lægelige udtalelser.

Sagen blev behandlet i principielt møde med henblik på afklaring af, om udgifter til diæt uden gluten og mælk til en person med Aspergers syndrom m.m. kunne dækkes som nødvendige merudgifter efter servicelovens § 100.

Afgørelse:

Ankestyrelsen fandt, at en ansøger med Aspergers syndrom og OCD (tvangstanker) ikke var omfattet af den personkreds, som kunne få dækket nødvendige merudgifter efter servicelovens § 100.

Ankestyrelsen lagde vægt på, at der ikke var tale om en varigt nedsat funktionsevne, hvis konsekvenser var af indgribende karakter i den daglige tilværelse, og som medførte, at der måtte sættes ind med betydelige hjælpeforanstaltninger for at opnå en tilnærmelsesvis normal tilværelse.

Ansøger kunne således varetage sin personlige pleje, selv købe ind, lave mad samt færdes ude og inde. Han gik i gymnasiet.

Ankestyrelsen fandt heller ikke, at der var tale om en ikke synlig eller umiddelbart konstaterbar nedsat funktionsevne, som kunne bedres eller afhjælpes med en diæt uden gluten og mælk. Lidelsen kunne ikke sidestilles med PKU (Føllings sygdom), hvor funktionsevnen i forvejen var nedsat, og hvor der fandtes forskrifter om diæt til behandling af sygdommen.

Ankestyrelsen lagde herved vægt på, at det ikke var tilstrækkeligt videnskabeligt dokumenteret, at en diæt uden gluten og mælk havde betydning for funktionsevnen hos personer med Aspergers syndrom og OCD, hvorfor dette ikke anbefaledes generelt.

Ankestyrelsen stadfæstede således det sociale nævns afgørelse.

Sag nr. 5, tidligere principmeddelelse 221-09, j.nr. 3500319-09

Følgende love blev anvendt, da principafgørelsen blev truffet:

Lov om social service - lovbekendtgørelse nr. 941 af 1. oktober 2009 - § 100

Bekendtgørelser:

Velfærdsministeriets bekendtgørelse nr. 1124 af 25. november 2008 om nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse - § 1

Sagsfremstilling:

Sagen drejede sig om en mand, der havde svære følger efter diabetes, åreforkalkning i ben, stærkt nedsat syn og følger efter blodpropper med kraftnedsættelse og delvis lammelse af venstre arm og ben.

Manden havde søgt om dækning af nødvendige merudgifter efter servicelovens § 100 til blandt andet medicinudgifter og diætkost.

Kommunen gav afslag på støtte til nødvendige merudgifter med den begrundelse, at han ikke var omfattet af personkredsen efter servicelovens § 100. Kommunen vurderede, at hans nedsatte funktionsevne ikke medførte, at der ofte måtte sættes ind med væsentlige hjælpeforanstaltninger.

Det sociale nævn traf afgørelse om, at han havde ret til økonomisk støtte til dækning af merudgifter til medicin og diætkost efter servicelovens § 100. Nævnet fandt efter en helt konkret og individuel vurdering, at han var omfattet af personkredsen i servicelovens § 100.

Nævnet lagde vægt på, at han ikke selv klarede al personlig pleje, at han fik hjælp til rengøring og personlig pleje, og at han ikke kunne færdes alene udenfor hjemmet.

Nævnet fandt ligeledes, at der var behov for at sætte ind med ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger.

Sagen blev behandlet i principielt møde med henblik på belysning af personkredsen efter reglerne om merudgifter til voksne.

Afgørelse:

Ansøger var omfattet af personkredsen efter reglerne om nødvendige merudgifter.

Begrundelsen for afgørelsen var, at ansøger havde følger efter lidelser, hvis konsekvenser var af indgribende karakter i den daglige tilværelse, og som medførte, at der ofte måtte sættes ind med ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger.

Ankestyrelsen lagde ved afgørelsen vægt på, at der skulle foretages en helhedsvurdering ved bedømmelsen af funktionsnedsættelsen hos personer, der ansøger om nødvendige merudgifter. Blandt de forhold, der skulle indgå var: boligforhold, erhvervsforhold, personlige forhold, om den pågældende var forælder, helbredsforhold med videre.

Afgørelsen blev truffet på baggrund af en samlet helhedsvurdering af oplysningerne om ansøgers livssituation og funktionsnedsættelse.

Betingelsen om, at sygdommen skulle have indgribende konsekvenser i ansøgers daglige tilværelse var opfyldt.

Ved afgørelsen blev der lagt vægt på, at ansøger havde følger efter diabetes, svær åreforkalkning i benene, stærkt nedsat syn og følger efter blodpropper med kraftnedsættelse og delvis lammelse i venstre arm og ben.

Ansøger var næsten blind på højre øje, og synssansen var nedsat til det halve på venstre øje. Hans gangdistance var nedsat til 50-100 meter uden rollator ifølge egne oplysninger.

Ansøger kunne ikke benytte offentlige transportmidler, og han havde meget vanskeligt ved at færdes udenfor hjemmet uden hjælp. Han havde derfor søgt om støtte til ledsagelse udenfor hjemmet.

Ansøger kunne ikke dyrke sine tidligere fritidsinteresser. Han kunne klare det meste af sin personlige pleje, men han måtte have hjælp til barbering og bad. Han deltog kun i begrænset omfang i den daglige husholdning, som blev passet af hans ægtefælle.

Ved vurderingen af, at betingelsen om ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger var opfyldt, blev der lagt vægt på, at det var uden betydning, om hjælpen var ydet af det private netværk, eller om den blev ydet efter den sociale lovgivning. Det afgørende var, at hjælpen ud fra en helhedsvurdering i det konkrete tilfælde måtte betragtes som ikke uvæsentlig.

Ansøger modtog af sin kommune hjælp til personlig pleje i form af bistand til ugentligt bad og hjælp til personlig pleje og barbering hver anden dag. Hans hustru bistod ham med personlig pleje de øvrige dage. Han modtog yderligere hjælp til rengøring hver 14. dag.

Ankestyrelsen vurderede, at den samlede hjælp, der blev ydet af ansøgers hustru og hans kommune, og det hjælpebehov han i øvrigt måtte anses at have for blandt andet ledsagelse måtte anses for ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger.

Ankestyrelsen kom således til samme resultat som det sociale nævn.

Sag nr. 6, tidligere principmeddelelse 222-09, j.nr. 3500458-09

Følgende love blev anvendt, da principafgørelsen blev truffet:

Lov om social service - lovbekendtgørelse nr. 941 af 1. oktober 2009 - § 100

Bekendtgørelser:

Velfærdsministeriets bekendtgørelse nr. 1124 af 25. november 2008 om nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse - § 1

Sagsfremstilling:

En yngre mand med ægtefælle og to mindreårige børn led af multipel sclerose. Han havde store balanceproblemer og væsentlige udtrætningssymptomer samt betydelige hukommelsesvanskeligheder og vanskeligheder med at planlægge som følge af sin sygdom.

Han var ikke i arbejde, og han var tilkendt førtidspension.

Han havde søgt om dækning af nødvendige merudgifter som en følge af sin sygdom, men kommunen havde afslået ansøgningen.

Afslaget var begrundet med, at han havde en funktionsnedsættelse i dagligdagen, men denne funktionsnedsættelse blev af kommunen vurderet til ikke at være af en sådan karakter, at der måtte iværksættes ikke ubetydelige hjælpeforanstaltninger.

Det sociale nævn tiltrådte kommunens afgørelse.

Nævnets begrundelse var, at ansøgers funktionsnedsættelse aktuelt ikke kunne anses for at have så indgribende konsekvenser i dagligdagen, som det ifølge praksis var forudsat for at kunne få bevilget merudgiftsydelse efter servicelovens § 100.

Sagen blev behandlet i principielt møde med henblik på afklaring af betingelserne for at være omfattet af personkredsen for merudgifter efter servicelovens § 100.

Afgørelse:

Ansøger var omfattet af personkredsen efter reglerne om nødvendige merudgifter.

Begrundelsen for afgørelsen var, at ansøger havde følger efter en scleroselidelse, hvis konsekvenser var af indgribende karakter i den daglige tilværelse, og som medførte, at der ofte måtte sættes ind med ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger.

Ankestyrelsen lagde ved afgørelsen vægt på, at der skulle foretages en helhedsvurdering ved bedømmelsen af funktionsnedsættelsen hos personer, der ansøgte om nødvendige merudgifter. Blandt de forhold, der skulle indgå var: boligforhold, erhvervsforhold, personlige forhold, om den pågældende var forælder, helbredsforhold med videre.

Afgørelsen blev truffet på baggrund af en samlet helhedsvurdering af oplysningerne om ansøgers livssituation og funktionsnedsættelse.

Betingelsen om, at sygdommen skulle have indgribende konsekvenser i ansøgerens daglige tilværelse var opfyldt.

Ansøger led af sygdommen multipel sclerose. Han havde store balanceproblemer og væsentlige udtrætningssymptomer samt betydelige hukommelsesvanskeligheder og vanskeligheder med planlægning som følge af sin sygdom.

Ansøger var gift og havde to mindreårige børn. Han kunne hverken bære eller løfte, og han kunne fysisk ikke magte at være alene sammen med sine børn. Han kunne ikke benytte offentlig transport på grund af balanceproblemer og udtrætning. Han havde tendens til at falde uden varsel. Ansøgers kognitive problemer gjorde blandt andet, at han ikke kunne huske, hvad der blev sagt, og at han måtte skrive tingene ned. Ansøgers hustru hjalp ham med at huske at tage sin medicin.

Ansøger deltog kun i begrænset omfang i den daglige husholdning, som helt overvejende blev passet af hans hustru. Han kunne gå til hænde i køkkenet, men kunne ikke fysisk lave mad. Han kunne ikke planlægge og overskue indkøb, og han kunne ikke komme i forretninger på grund af udtrætning. Ansøger gik til fysioterapi og handicapridding, men havde ikke overskud til at deltage i almindelige fritidsaktiviteter.

Ved vurderingen af, at betingelsen om ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger var opfyldt, lagde Ankestyrelsen vægt på, at det var uden betydning, om hjælpen blev ydet af det private netværk, eller om den blev ydet efter den sociale lovgivning. Det afgørende var, at den ud fra en helhedsvurdering i det konkrete tilfælde kunne betragtes som ikke uvæsentlig.

Ansøger anvendte hjælpemidler i form af stok og krykker. Han havde søgt om handicapvenlig indretning af køkkenet. Der var endvidere opsat greb ved yderdør og greb i badeværelset for at mindske balanceproblemer, og ansøger og hans hustru havde planer om at ændre badeværelset med opsætning af en bruseniche.

Ansøger modtog udstrakt hjælp fra sin hustru og fra sine forældre i dagligdagen. Hans mor måtte være i hjemmet for at passe børnene, hvis ansøgers hustru som følge af arbejde ikke kunne være hjemme. Ansøgers mor havde kørt ham til og fra vedligeholdelsestræning, fysioterapi med videre, men det var nu overtaget af et andet familiemedlem.

Ankestyrelsen vurderede, at den samlede hjælp, der blev ydet af ansøgers nærmeste netværk og hjemkommune, og det behov han i øvrigt havde for boligindretning og hjælpemidler, måtte anses for ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger.

Ankestyrelsen kom således til et andet resultat end det sociale nævn.

Følgende love blev anvendt, da principafgørelsen blev truffet:

Lov om social service - lovbekendtgørelse nr. 941 af 1. oktober 2009 - § 100

Bekendtgørelser:

Velfærdsministeriets bekendtgørelse nr. 1124 af 25. november 2008 om nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse - § 1

Sagsfremstilling:

Sagen drejede sig om en kvinde, som havde søgt om nødvendige merudgifter efter servicelovens § 100 til fodterapeut, rengøring, havehjælp og malerarbejde

Kvinden havde nedsat funktionsevne som følge af slidgigt, følger efter diskusprolaps operation og to knæimplantater.

Kommunen gav afslag på støtte til nødvendige merudgifter med den begrundelse, at kvinden ikke var omfattet af personkredsen for bestemmelsen. Kommunen lagde vægt på, at kvinden var opereret for diskusprolaps i lænden. Hun havde i 2005 fået isat halv protese i venstre knæ og total protese i højre knæ. I venstre side af knæet fandtes der god funktion og ubetydelige smerter. På højre side var der ikke helt smertefrihed og bevægeligheden var ikke helt tilfredsstillende. Endvidere var der konstateret slidgigt i begge hænder. Kommunen lagde desuden vægt på, at kvinden var tilkendt invalidebil, men derudover sås ikke at være iværksat betydelige hjælpeforanstaltninger.

Det sociale nævn stadfæstede kommunens afgørelse. Nævnet vurderede, at kvindens lidelser i form af slidgigt, følger efter operation af diskusprolaps og to knæimplantater ikke kunne siges at have så indgribende konsekvenser i den daglige tilværelse, at hun var berettiget til at modtage hjælp til dækning af merudgifter.

Nævnet foretog en samlet vurdering af kvindens begrænsninger og funktionsevne i dagligdagen og lagde blandt andet vægt på, at det fremgik af sagen, at hun selv kunne varetage størstedelen af den personlige hygiejne, at hun selv kunne handle ind. Det var dog oplyst at hun havde problemer, når der skulle handles stort ind, at hun i et vist omfang kunne færdes inde og ude og kunne gå ture med sine hunde samt ordne lettere rengøring.

Sagen blev behandlet i principielt møde med henblik på belysning af personkredsen efter reglerne om merudgifter til voksne.

Afgørelse:

Ansøger var ikke omfattet af personkredsen efter reglerne om merudgifter på baggrund af sine lidelser i form af slidgigt, følger efter diskusprolaps operation og to knæimplantater.

Begrundelsen for, at ansøger ikke var omfattet af personkredsen som følge af sine lidelser var, at ansøgers funktionsnedsættelse ikke kunne betragtes som havende indgribende karakter i den daglige tilværelse.

Ankestyrelsen foretog ved afgørelsen helhedsvurdering ved bedømmelsen af funktionsnedsættelsen.

Ankestyrelsen lagde ved afgørelsen vægt på at ansøger ikke kunne varetage tungere fysiske funktioner i hus og have på grund af prolapsoperation. Hun kunne ikke slå græs, ordne bede eller køre med trillebør, og hun kunne ikke rengøre alt selv, hun kunne ikke komme ned i højden, på knæ eller i bund i skabe, eller komme op på stiger. Manden havde tidligere varetaget disse opgaver, men det kunne han ikke mere på grund af en arbejdsskade med nedsat funktion i ryggen.

Ansøger havde endvidere problemer med at åbne kartoner, glas og lignende, med at handle stort ind, ligge på knæ og lege med børnebørnene, løfte dem eller spille bold med dem. Ansøger havde hunde, og de hjalp hende med at komme ud og få den træning og motion som hun, trods smerter, havde brug for. Men hun havde svært ved at passe hvalpe, da det krævede at hun skulle bøje sig og ligge på knæ. Ansøger havde svært ved at bruge hundene i konkurrencer på grund af mobiliteten i knæene. Ansøger kunne kun gå på et plant terræn og anvender krykstok, hvis det var nødvendigt. Ansøger havde endvidere problemer med at tørre fødderne og ordne dem, og hun kunne have problemer med påklædning, især strømper og bukser.

Ankestyrelsen vurderede, at selvom ansøger havde nogle funktionsbegrænsninger i sin hverdag, fandtes det ikke, at være i et omfang som kunne karakteriseres som at have indgribende karakter i den daglige tilværelse. Ansøger kunne varetage en stor del af sin personlige pleje selv. Hun kunne varetage almindelig lettere rengøring og indkøb, og hun kunne gå ture med sine hunde. At ansøger ikke kunne dyrke konkurrencer med sine hunde længere, at hun havde besvær med at handle stort ind, ikke kunne varetage grovere rengøring i huset og ikke længere kunne lave havearbejde havde ikke så indgribende indvirkning i den daglige tilværelse, at ansøger var omfattet af personkredsen for merudgiftsydelser.

Den omstændighed, at der var iværksat hjælpeforanstaltninger i form af handicapbil, var ikke i sig selv tilstrækkeligt til, at ansøgers funktionsnedsættelse kunne karakteriseres at være af indgribende karakter i den daglige tilværelse.

Ankestyrelsen kom således til samme resultat som det sociale nævn.

Sag nr. 8, tidligere principmeddelelse 30-10, j.nr. 3500277-09

Følgende love blev anvendt, da principafgørelsen blev truffet:

Lov om social service - lovbekendtgørelse nr. 941 af 1. oktober 2009 - § 100

Bekendtgørelser:

Socialministeriets bekendtgørelse nr. 1124 af 25. november 2008 om nødvendige merudgifter - § 1

Afgørelse:

Ankestyrelsen har i møde truffet afgørelse i din sag om hjælp til merudgifter efter servicelovens § 100

Resultatet er:

– Du er omfattet af personkredsen efter reglerne om nødvendige merudgifter.

Vi ændrer således afgørelsen fra Det Sociale Nævn i Statsforvaltningen X.

Vi skal samtidig anmode A Kommune om at tage stilling til, om du har udgifter som følge af dine lidelser af en sådan størrelse, at du er berettiget til at modtage dækning af nødvendige merudgifter.

Begrundelsen for afgørelsen

Vi finder, at du, som følge af din dværgvækst (achondroplasi) og rygmarsfor-smævring (spinal stenose), der medfører inkontinens og lammelser i benene ved overbelastning, har en varigt nedsat funktionsevne, hvis konsekvenser er af indgribende karakter i din daglige tilværelse.

Vi har herved lagt vægt på, at din bevægefunktion ikke vil blive bedre, samt at det er muligt, at symptomerne på spinal stenose forværres med tiden, da man ikke vil operere dig.

Endvidere har vi lagt vægt på, at du selv klarer personlig hygiejne, påklædning mv. om end det tager lang tid. Du klarer for det meste selv madlavningen, men det er meget besværligt, hvorfor du ofte ikke orker at lave andet end rugbrød. Ind imellem hjælper dine forældre med madlavningen. Du kan godt komme rundt i lejligheden, men bruger meget mere energi og kræfter på det end andre. Du kan selv foretage mindre indkøb, selv om det kræver megen organisering, men får hjælp af dine forældre til større indkøb. Du må endvidere have hjælp til at vedligeholde og rengøre dit hjem.

Til transport anvender du specialbygget cykel, men skal bruge ekstra energi og kræfter på det end andre og bliver derfor hurtigere træt. Du benytter meget sjældent offentlige transportmidler på grund af afstanden til stoppesteder, problemer med at komme op og ned af sæderne, inkontinens og pludselige lammelser i benene.

Vi har endelig lagt vægt på, at du har måttet tage sygeorlov fra din uddannelse, da du ikke føler, du kan få en normal hverdag til at hænge sammen. Du har problemer med at passe de daglige gøremål samtidig med, at du studerer. Du må også ofte aflyse eller udskyde aftaler med andre på grund af smerter og træthed.

Vi finder endvidere, at din dværgvækst med følger medfører, at der ofte må sættes ind med ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger.

Vi har herved lagt vægt på, at du må ansøge om specialbygget cykel og fodtøj. Du har endvidere fået tilbudt boligændring af køkken, ligesom kommunen har henvist til, at du eventuelt kunne søge om selvvalgt hjemmehjælp.

Endvidere har vi lagt vægt på, at du vedvarende har behov for hjælp fra andre. Dine forældre hjælper med madlavning, rengøring, tøjvask og større indkøb.

Oplysninger i sagen

Vi har afgjort sagen på grundlag af:

- De oplysninger, som forelå da nævnet traf afgørelse i sagen
- Nævnets afgørelse af 23. april 2009
- Klagen til Ankestyrelsen af 19. maj 2009
- Nævnets genvurdering

Ankestyrelsens lægekonsulent har vejledt om de lægelige spørgsmål i sagen.

Sagsfremstilling

Ved afgørelse af 9. januar 2009 meddelte A Kommune afslag på fortsat bevilling af merudgifter efter servicelovens § 100.

Kommunen fandt, at du ikke var omfattet af personkredsen.

Kommunen vurderede, at du har en varig nedsat funktionsevne, dværgvækst. Denne funktionsnedsættelse har konsekvenser i din dagligdag, men kommunen vurderede, at disse konsekvenser ikke er af indgribende karakter.

Der var desuden efter kommunens vurdering ikke ofte sat ind med ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger for at din dagligdag kan fungere.

Det Sociale Nævn traf afgørelse den 23. april 2009.

Det Sociale Nævn fandt, at du ikke har ret til merudgiftsydelse efter servicelovens § 100.

Begrundelsen var, at dine merudgifter til omsyning af dit tøj ikke overstiger bagatelgrænsen på 6.000 kr. om året, jf. servicelovens § 100, stk. 3.

Nævnet fandt, at du ikke er omfattet af personkredsen efter § 1 i bekendtgørelse om nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse, idet din funktionsevnenedsættelse ikke medfører, at der ofte må sættes ind med ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger.

Nævnet havde i den forbindelse lagt vægt på, at du selv klarer din personlige pleje og påklædning, du kan selv tilberede din mad og komme omkring i hjemmet, hvor der ikke er foretaget nogle særlige boligændringer. Du får dog hjælp af andre til at vedligeholde dit hjem. Du kan selv køber ind men det kræver stor grad af organisering, hvorfor du også får hjælp af andre til at handle ind.

Nævnet havde endvidere lagt vægt på, at du er i stand til at cykle på din special-byggede cykel. Du fravælger så vidt muligt offentlige transportmidler pga. flere forhold fx distancen til stoppesteder, din inkontinens og besvær med at komme op og ned af sæderne i tog og bus.

Nævnet fandt, at du er omfattet af personkredsen i servicelovens § 100 efter bekendtgørelsens § 3, hvorefter personer, som pga. deformiteter eller ganske særlig legemsbygning eller lignende har behov for særligt dyrt eller særligt udformet tøj, kan få hjælp til merudgifter hertil.

Nævnet havde lagt vægt på, at du efter bekendtgørelsens § 3 alene kan få dækket merudgifter i forbindelse med specialsyning af dit tøj, og at dine nødvendige udgifter til omsyning af tøj alene var sandsynliggjort til 1445,50 kr. om året.

Nævnet havde endvidere lagt vægt på, at dine udgifter til specialsyning af sandaler skal søges dækket efter reglerne om hjælpemidler, idet § 100 er subsidær i forhold til øvrige bestemmelser i den sociale lovgivning.

Du har klaget over nævnets afgørelse.

I klagen til Ankestyrelsen er det anført, at du vurderer, at du har behov for, at der ofte sættes ind med ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger for, at du kan føre en normal tilværelse.

Du har endvidere anført, at du nu havde fået oplyst, at din rygmarvsforsnævring ikke kan opereres, så du har behov for medicin til at afhjælpe din inkontinens. Din ryg vil hele tiden blive svagere.

Du tilføjede, at du havde søgt om hjælp til boligændringer, men måtte afslå disse, da den løsning, som kommunen foreslog, ville forringe køkkenet i din andelslejlighed. Du har i forvejen et velfungerende komfur, men kan ikke nå grundet højden. I stedet blev du tilbudt et campingblus, som kunne afhjælpe problemet med højden, men løsningen har ikke de samme faciliteter (ovn m.m.), som dit oprindelige komfur.

Nævnet fandt, at der ikke var kommet nye oplysninger eller anbringender frem, der kunne give grundlag for at ændre afgørelsen.

Nævnet bemærkede dog, at såfremt din funktionsevne forværres væsentligt, kan du ansøge kommunen på ny om merudgiftsydelse efter servicelovens § 100.

Formålet med behandlingen af sagen

Vi har behandlet sagen for at belyse personkredsen efter de gældende regler om merudgifter i forhold til en person med nedsat funktionsevne som følge af dværgvækst.

Sag nr. 9, tidligere principmeddelelse 31-10, j.nr. 350079-09

Følgende love blev anvendt, da principafgørelsen blev truffet:

Lov om social service - lovbekendtgørelse nr. 941 af 1. oktober 2009 - § 100

Bekendtgørelser:

Socialministeriets bekendtgørelse nr. 1124 af 25. november 2008 om nødvendige merudgifter - § 1

Afgørelse:

Ankestyrelsen har i møde truffet afgørelse i din sag om hjælp til merudgifter efter servicelovens § 100.

Resultatet er:

Det Sociale Nævn kunne træffe afgørelse både efter de gamle og de nye regler.

Du er fra 1. december 2008 omfattet af personkredsen efter reglerne om merudgifter på baggrund af dine lidelser.

Vi er således kommet til et andet resultat end Det Sociale Nævn i Statsforvaltningen X.

Du er ikke omfattet af personkredsen efter de tidligere regler om merudgifter.

Vi tiltræder således nævnets afgørelse for så vidt angår de tidligere regler.

Vi skal samtidig anmode A Kommune om at tage stilling til, om du har udgifter som følge af dine lidelser af en sådan størrelse, at du er berettiget til at modtage dækning af nødvendige merudgifter.

Begrundelsen for afgørelsen

Vedrørende afgørelsen efter de fra 1. december 2008 gældende regler

Begrundelsen for afgørelsen er, at din funktionsnedsættelse, som følge af dine lidelser har konsekvenser, der kan betragtes som havende indgribende karakter i den daglige tilværelse.

Ankestyrelsen har ved afgørelsen lagt vægt på, at der efter de nye regler skal foretages en samlet helhedsvurdering ved bedømmelsen af funktionsnedsættelsen hos personer, der ansøger om nødvendige merudgifter. Det er ansøgerens evne til i det daglige at fungere som skal vurderes. Ansøgerens funktionsevne på en række områder indgår i det samlede billede af, hvordan den daglige tilværelse klares af ansøgeren.

I den samlede helhedsvurdering indgår bl.a. ansøgers evne til, at færdes ude og inde, deltage i den almindelige husholdning og rengøring, varetage den personlige pleje, gå på indkøb og handle ind, benytte offentlig transport, være forælder, deltage i fritidsaktiviteter, kommunikere med andre og indgå i socialt samvær.

Vægtningen må afhænge af ansøgers funktionsnedsættelse og konkrete livssituation. Ansøgers funktionsevne skal som udgangspunkt være nedsat på flere livsområder.

Af de lægelige oplysninger fremgår bl.a., at du har markante bevægeapparatklager med baggrund i Ehlers Danlossyndrom og den afledte hypermobilitetstilstand, som invaliderer din hverdag. Der er ikke behandlingsmæssige muligheder for bedring og tilstanden er kronisk med udsigt til løbende forværring.

Vi har endvidere lagt til grund, at du har fået bevilget en række hjælpemidler, hjælp til boligindretning, samt støtte til køb af bil.

Vi har ved afgørelsen lagt vægt på, at du deltager i madlavningen, men i begrænset omfang. Du er ved madlavningen afhængig af hjælp fra din ægtefælle og brug af hjælpemidler. Du kan alene klare lettere rengøring og indkøb. Din evne til at færdes ude og inde er reduceret væsentligt.

Vi har videre lagt vægt på, at du er forælder. Dine fritidsaktiviteter er ligeledes påvirket og dit sociale samvær er reduceret.

Du kan endvidere ikke længere cykle, men har fået bevilget 3-hjulet cykel med hjælpemotor, ligesom du har fået bevilget støtte til køb af bil.

Vi finder, at du har en funktionsnedsættelse i din hverdag, der er af et omfang af indgribende karakter i din daglige tilværelse.

Herudover er det efter de nye regler et krav, at lidelsen skal medføre, at der ofte må sættes ind med ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger

Vi finder også, at denne betingelse er opfyldt.

Vi har herved lagt vægt på, at du er bevilget handicapbil, du har fået bevilget mange hjælpemidler, samt er afhængig af hjælp fra din ægtefælle.

Du er derfor omfattet af personkredsen efter de nye regler om merudgifter.

Vedrørende afgørelsen efter de tidligere gældende regler

Vi finder, at din funktionsnedsættelse ikke var af indgribende karakter i din daglige tilværelse efter den tidligere gældende praksis og regler.

Vi henviser til, at der efter praksis krævedes en svær funktionsnedsættelse for at være omfattet af merudgiftsreglerne.

Ankestyrelsen finder således, at du ikke var omfattet af personkredsen efter de tidligere gældende regler og praksis om merudgifter, hvorefter funktionsevnen skulle være betydeligt nedsat i forhold til især de mest fundamentale dele af den daglige livsførelse.

Vedrørende klage over, at nævnet traf afgørelse efter de nye regler

Ankestyrelsen har ikke fundet grundlag for at kritisere, at nævnet traf afgørelse efter dagældende merudgiftsbekendtgørelses § 1, stk. 2, samt § 1, stk. 2 i nugældende merudgiftsbekendtgørelse.

Ankestyrelsen har herved lagt vægt på, at de nye regler er gunstigere for ansøgeren.

Oplysninger i sagen

Vi har afgjort sagen på grundlag af:

- De oplysninger, som forelå da nævnet traf afgørelse i sagen
- Nævnets afgørelse af 17. december 2008
- Klagen til Ankestyrelsen af 19. januar 2009
- Nævnets genvurdering
- Nævnets bemærkninger af 19. februar 2009
- E-mail fra dig af 18. og 20. december 2008, 5. og 27. januar, 1. marts, 23. april, 9. august og 30. september 2009
- brev fra dig af 2. marts 2009

Sagsfremstilling

A Kommune meddelte den 10. juli 2008 afslag på ansøgning om dækning af nødvendige merudgifter. Kommunen fandt, at du ikke vurderedes omfattet af personkredsen i § 100, stk. 1. Kommunen vurderede, at det ikke fandtes godtgjort, at din sygdom havde medført konsekvenser af indgribende karakter for din daglige tilværelse.

Ved afgørelsen lagde kommunen vægt på en konkret og samlet vurdering af oplysningerne om din funktionsevne beskrevet i samtalskema, sammenfatning og dine kommentarer til sammenfatning. Der indgik aftaleskema og dine kommentarer til dette. Endvidere indgik den lægefaglige vurdering og konklusion.

Kommunen var opmærksom på dine oplysninger om, at du var bevilget flere hjælpemidler efter § 112 i serviceloven. Kommunen vurderede, at disse ydelser ikke kunne opfattes som betydelige hjælpeforanstaltninger og de bevirkede ikke i sig selv, at du var berettiget til støtte til merudgifter, når kommunen havde afgjort, at din sygdom ikke vurderedes at have indgribende konsekvenser for dig i hverdagen.

I den samlede vurdering indgik afgørelser fra Ankestyrelsen C 25-05 og C 27-07.

Du klagede over kommunens afgørelse til Det Social Nævn, som den 17. december 2008 stadfæstede kommunens afgørelse.

Nævnet vurderede, at du ikke har en varigt nedsat funktionsevne, således som det begreb skal forstås i relation til der dagældende merudgiftsbekendtgørelses § 1, stk. 2. samt § 1, stk. 2 i den nugældende merudgiftsbekendtgørelse, idet dine lidelser ikke skønnedes at have konsekvenser af indgribende karakter i den daglige tilværelse.

Nævnet havde lagt vægt på, at du selv klarer din personlige hygiejne, bortset fra at du ikke kan klippe dine tånegle eller smøre kroppen ind i creme efter bad, at du i det daglige så vidt muligt ordner vasketøj ved at opdele opgaverne i etaper, at du ved brug af de hjælpemidler du enten har fået bevilget eller selv anskaffet, deltager i madlavningen, at du kan klare lettere opvask, men at det som oftest er din mand, der klarer opvasken og rydder op i køkkenet efter aftensmaden, idet du er for træt, at du selv kan forestå mindre indkøb, og at du sammen med din mand deltager i større indkøb og at du selv kører bil.

Nævnet lagde endvidere vægt på Ankestyrelsens principafgørelse C-25-05, C46-06 og C27-07.

Du har i din klage bl.a. anført, at nævnet ikke kunne træffe afgørelse efter de nye regler, samt at nævnet ikke – som det er lovens intension - havde foretaget en helhedsvurdering.

Sag nr. 10, tidligere principmeddelelse 32-10, j.nr. 3500305-09

Følgende love blev anvendt, da principafgørelsen blev truffet:

Lov om social service - lovbekendtgørelse nr. 941 af 1. oktober 2009 - § 100

Bekendtgørelser:

Socialministeriets bekendtgørelse nr. 1124 af 25. november 2008 om nødvendige merudgifter - § 1

Afgørelse:

Ankestyrelsen har i møde truffet afgørelse i din sag om hvorvidt du er omfattet af personkredsen for merudgiftsydelser

Resultatet er:

– Du er ikke omfattet af personkredsen som kan bevilliges merudgifter efter servicelovens § 100.

Det betyder, at du ikke kan få betalt merudgifter.

Vi er således kommet til samme resultat som Det Sociale Nævn i Statsforvaltningen X.

Begrundelsen for afgørelsen

Begrundelsen for afgørelsen er, at din funktionsnedsættelse ikke har konsekvenser, der kan betragtes som at have indgribende karakter i den daglige tilværelse.

Vi har ved afgørelsen lagt vægt på, at der skal foretages en helhedsvurdering ved bedømmelsen af funktionsnedsættelsen hos personer, der ansøger om nødvendige merudgifter. Blandt de forhold, der skal indgå er: boligforhold, erhvervsforhold, personlige forhold, om den pågældende er forældre, helbredsforhold mv.

Afgørelsen er truffet på baggrund af en samlet helhedsvurdering af oplysningerne om din livssituation og funktionsnedsættelse.

Vi har lagt til grund, at du ved en arbejdsulykke i 2004 mistede din højre hånd og håndled. Du har nu protese.

Vi har endvidere lagt til grund, at du er tilkendt flexjob 20 timer ugentligt og har i den forbindelse fået bevilliget personlig assistance i 5 timer om ugen til hjælp på arbejdspladsen. Det er oplyst, at du bl.a. får hjælp til at skifte hjul, og til af- og påspænding af maskiner. Derudover er der foretaget særlig tilpasning af arbejdsredskaber og du er bevilliget blue-tooth for at kunne passe dit arbejde.

Vi har lagt vægt på, at din funktionsevne er nedsat i et vist omfang. Udover, at du er i flexjob fremgår det af samtaleskemaet, at du har problemer med at binde snørebånd, lyne jakker/trøjer, knappe knapper og klippe negle. Skære kød og brød, kan ikke sætte ildfaste fade på bordet, ikke vaske op i hånden og ikke bære tunge ting. Du kan heller ikke gå til sport som tidligere eller beskæftige dig med din tidligere hobby – modelbiler da du har problemer med finmotorikken og du kan ikke længere udføre have og markarbejde.

Selvom du har nogle funktionsbegrænsninger i din hverdag finder vi ikke, at det er i et omfang af indgribende karakter i din daglige tilværelse. Du kan fortsat foretage dig mange ting, og er ikke begrænset i din dagligdag i forhold til en række almindelige aktiviteter. Du kan foretage personlig hygiejne, bruge offentlig transport, foretage almindelig oprydning, indkøb og madlavning.

Ud fra en samlet vurdering er du alene begrænset i forhold til opgaver, som forudsætter brug af to hænder. Selvom amputationen er sket i en sen alder er der flere og flere opgaver som tidligere blev udført med den ødelagte hånd som nu kan udføres med den anden.

Oplysninger i sagen

Vi har afgjort sagen på grundlag af:

- De oplysninger, som forelå da nævnet traf afgørelse i sagen
- Nævnets afgørelse af 12. maj 2009
- Klagen til Ankestyrelsen af 2. juni 2009
- Nævnets genvurdering
- Ressourceprofil samt oplysninger om personlig assistance.

Sagsfremstilling

Kommunen traf den 21. januar 2009 afgørelse om afslag på merudgiftsydelse, idet den fandt at du ikke var omfattet af målgruppen. Kommunen lagde ved afgørelsen vægt på, at funktionsnedsættelsen ikke var i en sådan grad, at der var tale om indgribende karakter i dagligdagen.

Nævnet stadfæstede ved afgørelse af 12. maj 2009 kommunens afgørelse med samme begrundelse.

A klagede den 2. juni 2009 på dine vegne. A finder, at din varigt nedsatte funktionsevne har konsekvenser, som er af indgribende karakter i din daglige tilværelse.

A henviser til begrænsningerne i dit funktionsniveau og behov for hjælp, således som det er beskrevet i samtalskemaet.

Der henvises videre til, at der er sat ind med ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger, idet du er ansat i fleksjob og i den forbindelse er bevilget personlig assistance og arbejdsredskaber.

Der henvises endvidere til lovændringen pr. 1. december 2008.

Formålet med behandlingen af sagen

Vi har behandlet sagen for at afklare, om en person med fysisk handicap i form af manglende højre hånd, der er i fleksjob, hvor der er bevilliget personlig assistance og arbejdsredskaber, er omfattet af personkredsen for merudgifter.

Sag nr. 11, tidligere principmeddelelse 132-10, j.nr. 3500660-09

Følgende love blev anvendt, da principafgørelsen blev truffet:

Lov om social service - lovbekendtgørelse nr. 941 af 1. oktober 2009 - § 100

Afgørelse:

Afgørelse i din sag om dækning af merudgifter ved den daglige livsførelse

Ankestyrelsen har i møde truffet afgørelse i din sag om belysning af personkredsen efter merudgiftsreglerne i forhold til en døv person.

Resultatet er

– Du er omfattet af personkredsen for merudgiftsydelse

Det betyder, at kommunen på ny skal behandle din ansøgning om dækning af merudgifter.

Vi ændrer således afgørelsen fra Det sociale nævn i Statsforvaltningen X.

Vi har ikke herved taget stilling hvilke udgifter, der kan anses for nødvendige merudgifter for dig.

A Kommune vil kontakte dig.

Begrundelsen for afgørelsen

Begrundelsen for vores afgørelse er, at vi finder, at din nedsatte funktionsevne i form af døvhed har indgribende konsekvenser i hverdagen, og at den medfører, at der ofte må sættes ind med ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger.

Vi har lagt vægt på, at du er døv, og at du som følge heraf har væsentlige begrænsninger i din evne til at kommunikere med hørende.

Vi har endvidere lagt vægt på, at du således har problemer med at deltage i fritidsaktiviteter, idet der kræves tolk til alle aktiviteter med hørende. Du benytter tolk på arbejde i forbindelse med møder og større forsamlinger. Du kan ikke følge med i større forsamlinger, dvs. over på 2 personer.

Vi har endelig lagt vægt på, at du er bevilget vækkeursvibrator, teksttelefon, computer, teleslynge, lyskaldeanlæg og FM-smartlink.

Du er således begrænset i forhold til flere almindelige aktiviteter, og funktionsbegrænsningen har betydning på flere livsområder.

Vi skal i øvrigt bemærke, at hensigten med formuleringen "ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger" alene har været at afgrænse ubetydelige hjælpeforanstaltninger, som kompenserer borgeren fuldt ud i det daglige (fx rollator og mindre boligændringer).

Vi skal endelig henvise til forarbejderne til ændringen af bestemmelsen for merudgifter i forbindelse med førtidspensionsreformen i 2003, hvoraf følgende fremgår:

"Hvis en person på grund af nedsat funktionsevne ikke er i stand til at benytte offentlige transportmidler, kan der ydes tilskud til nødvendige merudgifter til befordring i egen bil i fritiden. Der er ikke bestemte grænser for, hvor meget, der kan ydes i den situation. Det beror på en konkret vurdering af fx hjemmets afstand til fritidsforanstaltninger, venners hjem, mulighederne for almindelig fritidsbeskæftigelse osv.

Der kan ydes hjælp til dækning af merudgifter som følge af pågældende og eventuelt pårørendes nødvendige deltagelse i kurser, som tager sigte på at sætte de pågældende i stand til at leve et liv så nær det almindelige som muligt på trods af funktionsevnenedsættelsen.

Det klassiske eksempel er deltagelse i kurser i total kommunikation (tegnsprogsundervisning mv.) for pårørende til personer med vidtgående hørehandicap. De udgifter, der kan være tale om, er fx rejseudgifter, merudgifter ved måltider og ophold, kursusafgift, kursusmaterialer, pasning af barn/børn, som ikke skal med på kurset."

Oplysninger i sagen

Vi har afgjort sagen på grundlag af:

– De oplysninger, som forelå da det sociale nævn statsforvaltningen X traf afgørelse i sagen

– Statsforvaltningens afgørelse af 7. oktober 2009

– Klagen til Ankestyrelsen af 17. november 2009

– Statsforvaltningens genvurdering

Kommunens afgørelse af 15. maj 2010:

Afslag på ansøgning om dækning af merudgifter til tegnsprogs kursus for samlever samt til familiehøjskole.

Ansøgers lidelse er varig, men bevirker ikke, at hun har en væsentlig funktionsnedsættelse i hverdagen. Der er ikke iværksat ikke-uvæsentlige hjælpeforanstaltninger.

Der meddeles endvidere afslag efter servicelovens § 102, stk. 1 om tilbud af behandlingsmæssige karakter, idet tilbuddet ikke har behandlingsmæssig karakter.

Nævnets afgørelse af 7. oktober 2009:

Kommunens afgørelse tiltrædes. Ansøger tilhører ikke den personkreds, der er berettiget til dækning af merudgifter efter servicelovens § 100.

Lidelsen har ikke så indgribende konsekvenser for dagligdagen, at det er nødvendigt at sætte ind med ikke ubetydelige hjælpeforanstaltninger.

Ansøger har ikke nogen fysiske begrænsninger i forhold til personlig pleje, indkøb, madlavning og praktiske opgaver i hjemmet. Hun kan benytte alle former for transportmidler. Ansøger arbejder fuldtids og kommunikerer med hørende via sms og tolk ved telefonsamtaler. Hun er bevilget lyskaldeanlæg, vækkeursvibrator, teksttelefon, computer, teleslynge og FM-smartlink.

Nævnet har inddraget principperne fra C-48-06.

Anke ved Center for Døve af 17. november 2009:

Vejl. nævner tegnsprogs kurser som typeeksempel på handicaprettede kurser, der kan dækkes som merudgifter. Nævnet har ikke taget hensyn til ændring af serviceloven fra 5. februar 2009, der ligger efter C-48-06.

Ansøger har brug for tegnsprogstolkning i de fleste situationer med hørende, hvilket må betragtes som at have brug for ikke ubetydelige hjælpeforanstaltninger.

Nævnets genvurdering:

Ingen yderligere bemærkninger.

Sag nr. 12, tidligere principmeddelelse 168-10, j.nr. 3500636-09

Følgende love blev anvendt, da principafgørelsen blev truffet:

Lov om social service - lovbekendtgørelse nr. 941 af 1. oktober 2009 - § 100

Bekendtgørelser:

Socialministeriets bekendtgørelse nr. 764 af 24. juni 2010 om nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse - § 1

Afgørelse:

Afgørelse i sag om personkredsen i servicelovens § 100 – NN

Ankestyrelsen har i møde truffet afgørelse i ovennævntes sag om afklaring af om en person med muskelsvind og betydeligt nedsat gangdistance samt nedsat finmotorik er omfattet af personkredsen efter reglerne om merudgifter.

Resultatet er

– NN er ikke omfattet af personkredsen efter reglerne om nødvendige merudgifter. Vi er således kommet til det samme resultat som Det sociale nævn i Statsforvaltningen YY.

Begrundelsen for afgørelsen

Ankestyrelsen finder, at NNs funktionsnedsættelse ud fra de foreliggende oplysninger ikke har konsekvenser, der kan betragtes som havende indgribende karakter i hans daglige tilværelse.

Ankestyrelsen har ved afgørelsen lagt vægt på, at der skal foretages en helhedsvurdering ved vurderingen af funktionsnedsættelsen hos personer, der ansøger om nødvendige merudgifter.

Ankestyrelsen har lagt vægt på, at NNs funktionsevne er nedsat i et vist omfang. Han klarer selv personlig hygiejne, måltider mv., om end det tager lang tid. Han klarer selv lettere indkøb og lettere rengøring. Han er i stand til at deltage i fritidsaktiviteter. Han kan benytte offentlige transportmidler, selvom han er utryk ved det. Han har ingen kommunikationsvanskeligheder.

Selvom NN har nogle funktionsbegrænsninger i sin hverdag finder Ankestyrelsen, at det ikke er i et omfang af indgribende karakter i hans daglige tilværelse. Han kan selv foretage sig mange ting, selvom det tager længere tid for ham.

Ankestyrelsen finder, at hans muskelsvindlidelse medfører, at der ofte må sættes ind med ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger. Ankestyrelsen har herved lagt vægt på, at NN er bevilget støtte til køb af bil og hjemmehjælp. Han er endvidere bevilget forrevalidering og lægerne har anbefalet fleksjob.

Den omstændighed, at der er iværksat hjælpeforanstaltninger i form af handicapbil mv., er ikke i sig selv tilstrækkeligt til, at ansøgers funktionsnedsættelse kan karakteriseres at være af indgribende karakter i den daglige tilværelse.

NN har mulighed for at ansøge igen, såfremt hans situation måtte blive ændret.

Oplysninger i sagen

Vi har afgjort sagen på grundlag af:

- De oplysninger, som forelå da nævnet traf afgørelse i sagen
- Nævnets afgørelse af 12. oktober 2009
- Klagen til Ankestyrelsen af 12. oktober 2009
- Nævnets genvurdering

Sagsfremstilling

Ved afgørelse 16. juni 2009 meddelte kommunen afslag på fortsat dækning af merudgifter efter servicelovens § 100.

Kommunen fandt, at ansøger havde en varig lidelse, muskelsvind. Kommunen vurderede, at dennes konsekvens ikke var af indgribende karakter i hans dagligdag.

Det var endvidere kommunens vurdering, at lidelsen ikke medførte, at der ofte måtte sættes ind med ikke uvæsentlige foranstaltninger.

Nævnet tiltrådte den 12. oktober 2009, at ansøgeren på afgørelsestidspunktet ikke havde ret til merudgiftsydelse efter servicelovens § 100.

Begrundelsen var, at han ikke var omfattet af personkredsen, idet hans funktionsevne ikke var nedsat i tilstrækkelig omfang, og idet der ikke var sat ind med betydelige hjælpeforanstaltninger.

Nævnet lagde vægt på, at han lider af muskelsvind. Han bor i egen bolig, som han selv kan komme rundt i. Han har vanskeligheder med finmotorik, og han har vanskeligt ved at bære. Disse to forhold vanskeliggør madlavning og indkøb, om end han selv kan varetage mindre indkøb og grovere madlavning.

Nævnet havde endvidere lagt til grund, at han var under forrevalidering, og at kommunen har vurderet, at han ikke kan arbejde 37 timer om ugen. Han kan ikke skrive i hånden. Ligeledes kan han ikke gøre rent eller vaske tøj selv.

Nævnet havde endelig lagt til grund, at han har handicapbil, idet han ikke kan tage offentlige transportmidler, og at han har hjemmehjælp.

Nævnet fandt på denne baggrund ikke, at hans funktionsevne er nedsat i et sådant omfang, at han er omfattet af personkredsen, der er berettiget til hjælp efter bestemmelsen. Nævnet fandt ligeledes ikke, at der er sat ind med eller behov for at sætte ind med betydelige hjælpeforanstaltninger over for ham.

Nævnet bemærkede, at han har mulighed for at ansøge igen, såfremt hans situation ændres.

NN's hjælper klagede over denne afgørelse. Fonden fandt, at sagen havde et stort antal lighedspunkter med den sag, som ankestyrelsen traf afgørelse om den 22. september 2009 vedrørende en sclerosepatient, hvor Ankestyrelsen fandt, at pågældende var omfattet af personkredsen.

NN's hjælper anførte endvidere, at nævnet havde bemærket, at hjælpeforanstaltningerne skal være "betydelige", men hjælpeforanstaltningerne skal være "ikke uvæsentlige".

Anførte endvidere, at det af vejledningen fremgår, at eksempler på "ikke uvæsentlige" hjælpeforanstaltninger kan være støtte til køb af bil, fleksjob m.v. Ansøgeren har fået støtte til køb af bil og X hospital anbefaler fleksjob.

Herefter fandt NN's hjælper, at spørgsmålet alene var, om ansøgerens funktionsnedsættelse havde konsekvenser af indgribende karakter i den daglige tilværelse.

NN's hjælper redegjorde for ansøgerens funktionsnedsættelse og henviste til X hospitals udtalelse om hans funktionsnedsættelse. Fonden fandt, at ansøgeren måtte anses for at være omfattet af bestemmelsens personkreds.

Nævnet beklagede den 20. januar 2010, at et af afgørelsen fremgik, at nævnet ikke fandt, at der var sat ind med eller behov for at sætte ind med betydelige hjælpeforanstaltninger over for ansøgeren. Der skulle rettelig have stået ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger.

Formålet med behandlingen af sagen

Sagen er antaget for at afklare, om en person med muskelsvind og betydeligt nedsat gangdistance samt nedsat finmotorik er omfattet af personkredsen efter reglerne om merudgifter.

Sag nr. 13, tidligere principmeddelelse 232-10, j.nr. 3500658-09

Følgende love blev anvendt, da principafgørelsen blev truffet:

Lov om social service - lovbekendtgørelse nr. 1096 af 21. september 2010 - § 100, stk. 1, § 100, stk. 2 og § 100, stk. 3

Afgørelse:

Ankestyrelsen har i møde truffet afgørelse i din sag. Sagen skal afklare, om en person med flere lidelser skal være omfattet af personkredsen for merudgiftsydelse for hver lidelse, eller om den samlede nedsættelse af funktionsevne skal lægges til grund ved beregningen af de faktiske merudgifter.

Resultatet er

– Den samlede nedsættelse af funktionsevnen skal lægges til grund

– Vi hjemviser sagen til kommunen

Det betyder, at afgørelsen fra det sociale nævn ikke gælder.

Afgørelsen fra kommunen gælder heller ikke

Kommunen skal træffe en ny afgørelse om dine merudgifter efter at have indhentet oplysninger om følgerne af din leddegigt.

Kommunen vil kontakte dig.

Begrundelsen for afgørelsen

Du er samlet set omfattet af den personkreds, som kan få dækket nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse.

Vi har lagt til grund, at du er omfattet af personkredsen for merudgifter, primært på baggrund af din diabeteslidelse, men vi er opmærksomme på, at du også har leddegigt.

Du vil som hovedregel have ret til at få dækket merudgifter, der er en følge af anden lidelse, hvis lidelsen er varig, og hvis merudgifterne er nødvendige.

Ved vurderingen af, om udgifter til din øvrige lidelse kan dækkes, er det en forudsætning, at også denne lidelse og den funktionsnedsættelse, den fører til, er varig.

A Kommune skal derfor vurdere, om din funktionsnedsættelse som følge af din leddegigt er varig, når kommunen tager stilling til, om udgifter der skyldes denne lidelse, kan dækkes som merudgifter.

Det er en betingelse, at merudgifterne til den anden lidelse er en følge af den varigt nedsatte funktionsevne. De udgifter, der kan dækkes, er udgifter ved den daglige livsførelse, som du ikke ville have haft, hvis der ikke havde været en varigt nedsat funktionsevne.

Hvis udgifterne kan dækkes efter anden lovgivning kan udgifterne ikke dækkes som merudgifter.

Det er endelig en betingelse, at merudgifterne kan anses for at være nødvendige følger af funktionsnedsættelsen og den enkelte varige, øvrige lidelse. Vurderingen svarer til den, der normalt anvendes i sager om dækning af nødvendige merudgifter.

Vi har ved vores afgørelse om hjemvisning lagt vægt på, at der i sagen ikke er tilstrækkelige oplysninger til, at det kan afgøres, om der er nødvendige merudgifter som følge af din anden lidelse, som er leddegigt.

Bemærkninger til klagen

X forening har oplyst, at nævnet har tilsidesat dit ønske om juice i stedet for druesukker.

Vi bemærker, at Ankestyrelsen ikke finder grundlag for at tage stilling til, om du er berettiget til juice i stedet for druesukker.

Vi henviser til, at vi har offentliggjort praksis vedrørende denne problemstilling. Vi henviser til vores Principafgørelser nr. 102-10 og 103-10 om betingelserne for dækning af udgifter til druesukker/juice. Vi finder ikke, at din sag kan afklare problemstillingen yderligere.

Vi går derfor ud fra, at kommunen vil vurdere dit behov for juice eller druesukker set i lyset af disse 2 Principafgørelser.

Oplysninger i sagen

Vi har afgjort sagen på grundlag af:

- De oplysninger, som forelå da nævnet traf afgørelse i sagen
- Nævnets afgørelse af 29. september 2009 ved formanden
- Klagen til Ankestyrelsen af 15. oktober 2010
- Nævnets genvurdering
- Nævnet stadfæster formandens afgørelse 13. januar 2010

Sagsfremstilling

Kommunen traf den 26. januar 2009 afgørelse om afslag på fortsat udbetaling af merudgiftsydelse. Du var fortsat omfattet af personkredsen i § 100, men kom ikke over 6.000 kr. i accepterede merudgifter.

Der var søgt om merudgiftsydelse til dækning af udgifter til:

Medicin

Diabetes kost

Druesukker og juice

Kørsel

Kørekortfornyelse

Kommunen vurderede herefter de samlede merudgifter til 5.063,82 kr.

Nævnet stadfæstede den 29. september 2009 A Kommunes afgørelse.

Nævnet lagde ved afgørelsen lagt vægt på, at du var omfattet af personkredsen i servicelovens § 100.

Nævnet vurderede, at du ikke oversteg bagatelgrænsen for merudgifter på 6.000 kr. årligt, uanset at glucagen blev medtaget som en nødvendig merudgift.

Nævnet vurderede, at der ikke kunne medtages udgifter til medicin, som du fik i forbindelse med behandling af leddegigt, da leddegigten ikke skønnedes at være direkte afledt af din diabetes.

Afgørelsen var truffet som en formandsafgørelse.

X forening har den 15. oktober 2009 klaget over nævnets afgørelse.

I klagen til Ankestyrelsen er det anført, at du angav at have merudgifter for 6.391 kr. A Kommune havde afvist beregning af udgift til henholdsvis medicin og kulhydrater til behandling eller forebyggelse af lavt blodsukker.

A Kommune havde heller ikke medtaget udgiften til gigtmedicin.

Det fremgik ikke af sagen, at kommunen havde søgt oplysninger, om gigtlidelsen var diabetesrelateret, og om udgiften var relevant for § 100 beregningen.

Udgiften til Glucagen var heller ikke regnet med. Nævnet begrundede afgørelsen med, at du uanset denne udgift ikke havde udgifter for mere end 6.000 kr. årligt.

X forening anførte under henvisning til retssikkerhedsloven, at det var myndighedens pligt at sørge for, at en sag var tilstrækkeligt oplyst til, at der kunne træffes en afgørelse. Myndigheden burde derfor søge lægefaglig oplysning om dels gigtlidelsens sammenhæng med diabetes og dels nødvendigheden af Glucagenpenne. Vedrørende Glucagenpenne henviste foreningen til brev fra overlæge Y. Din forklaring på, hvorfor du indtog juice og ikke druesukker, havde nævnet tilsidesat.

Nævnet har ikke ved genvurdering af 18. november 2009 fundet anledning til at ændre den trufne afgørelse. Der var ikke kommet nye oplysninger om sammenhængen mellem diabetes og gigt samt oplysninger om behovet for juice frem for druesukker, der gav nævnet anledning til en anden vurdering.

Sagen havde været forelagt nævnets lægekonsulent, og der sås ikke umiddelbart at være en sammenhæng mellem leddegigten og diabeteslidelsen, således at medicinudgifter til leddegigten kunne medtages i beregningen. Nævnet havde endvidere lagt vægt på, at der ikke var lægelige beskrivelser af, at der var livstruende eller skadelige symptomer, f.eks. synkebesvær, der hindrede indtag af druesukker.

Nævnet oplyste den 13. januar 2010, at nævnet havde stadfæstet formandens afgørelse.

Der var ikke grundlag for at antage, at du på grund af sin leddegigt isoleret set var omfattet af personkredsen for servicelovens § 100, og de eventuelle merudgifter som følge af leddegigt kunne derfor heller ikke på denne baggrund medtages i beregningen.

Sag nr. 14, tidligere principmeddelelse 49-11, j.nr. 350010-10

Følgende love blev anvendt, da principafgørelsen blev truffet:

Lov om social service - lovbekendtgørelse nr. 81 af 4. februar 2011
- § 100

Bekendtgørelser:

Socialministeriets bekendtgørelse nr. 764 af 24. juni 2010 om
nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse - § 1

Afgørelse:

Ankestyrelsen har i møde truffet afgørelse i din sag om en blind person kan være omfattet af den personkreds, der kan få dækket nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse

Resultatet er

– Du er omfattet af personkredsen efter reglerne om nødvendige merudgifter

Vi ændrer således afgørelsen fra det sociale nævn i
Statsforvaltningen Y.

Kommunen vil kontakte dig.

Der var enighed på mødet.

Begrundelsen for afgørelsen

Begrundelsen for afgørelsen er, at du efter en konkret vurdering har væsentlige funktionshæmmende følger af din blindhed og den nedsatte hypofysefunktion, som har indgribende konsekvenser i den daglige tilværelse, og som medfører, at der ofte må sættes ind med ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger.

Ankestyrelsen har lagt vægt på, at der skal foretages en helhedsvurdering ved bedømmelsen af funktionsnedsættelsen hos personer, der ansøger om nødvendige merudgifter. Blandt de forhold, der skal indgå er: helbredsforhold, evnen til at færdes, evnen til at deltage i den almindelige husholdning, gå på indkøb, indgå i socialt samvær, fastholde et normalt aktivitetsniveau.

Afgørelsen er truffet på baggrund af en samlet helhedsvurdering af oplysningerne om din livssituation og funktionsnedsættelse.

Betingelsen om, at sygdommen skal have indgribende konsekvenser i din daglige tilværelse er opfyldt.

Vi har lagt vægt på, at du er blind. Du har desuden nedsat hypofysefunktion, som har medført overvægt.

Du har i dagligdagen store problemer med at finde varer, når du skal købe ind, og du har svært ved at transportere varerne hjem. Du kan kun i et vist omfang deltage i rengøring, da du ikke kan se at gøre rent.

Der er en række aktiviteter du ikke kan deltage i på grund af dit manglende syn. Du kan kun gå de steder du kender, når du har stok og hund med. Du har i øvrigt store problemer med at færdes udenfor hjemmet. Du har indtil nu oftest måttet tage taxa, når du skulle ud.

Du har meget vanskeligt ved at klare din dagligdag til trods for tekniske og praktiske hjælpemidler. Når du færdes har du eksempelvis brug for hjælp, hvis ruter omlægges eller der er vejarbejder, hvor du skal gå. Du har brug for hjælp til at finde en plads, når du kommer frem til bestemmelsesstedet, finde garderobe/toilet, få læst menukort op mm.

Vi vurderer, at betingelsen om ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger er opfyldt. Vi har lagt vægt på, at du er bevilget førerhund og mobilitystok, og at du modtager hjemmehjælp til rengøring.

Vi har tillagt det betydning, at du i en række år er fundet berettiget til at modtage merudgiftsydelser.

Sagsfremstilling:

Du er blind og har i en periode fra 2004 til 2009 modtaget ydelser efter merudgiftsreglerne.

A Kommune traf i april 2009 afgørelse om, at du ikke mere var berettiget til hjælp efter merudgiftsreglerne.

Funktionsnedsættelsen vurderes ikke at have tilstrækkeligt indgribende konsekvenser i den daglige tilværelse.

Det sociale nævn stadfæstede A Kommunes afgørelse.

Nævnet vurderede, at lidelsen ikke skønnedes at være af indgribende betydning i den daglige tilværelse.

I klagen er det blandt andet nævnt, at du har meget vanskeligt ved at klare din dagligdag til trods for tekniske og praktiske hjælpemidler. Når du færdes har du eksempelvis brug for hjælp til at finde en plads på bestemmelsesstedet, finde garderobe/toilet, få læst menukort op mm. Det anføres, at der kun kan ske inddragelse af den tidligere bevilling, hvis den må anses for at være urigtig.

Oplysninger i sagen

Vi har afgjort sagen på grundlag af:

- De oplysninger, som forelå da nævnet traf afgørelse i sagen
- Nævntes afgørelse af 8. december 2009
- Klagen til Ankestyrelsen af 18. december 2009
- Nævnets genvurdering

Sag nr. 15, tidligere principmeddelelse 51-11, j.nr. 3500222-10

Følgende love blev anvendt, da principafgørelsen blev truffet:

Lov om social service - lovbekendtgørelse nr. 81 af 4. februar 2011
- § 100

Bekendtgørelser:

Socialministeriets bekendtgørelse nr. 764 af 24. juni 2010 om nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse - § 1, stk. 2

Note:

Der henvises til principafgørelse 132-10

Afgørelse:

Afgørelse i NNs sag om belysning af personkredsen efter merudgiftsreglerne i forhold til en døv person

Ankestyrelsen har i møde truffet afgørelse i NNs sag om personkredsen for dækning af merudgifter efter serviceloven.

Resultatet er

– NN er ikke omfattet af personkredsen for merudgifter

Vi tiltræder således afgørelsen fra Det Sociale Nævn i Statsforvaltningen X.

Der var enighed på mødet.

Begrundelsen for afgørelsen

Ankestyrelsen finder, at NNs funktionsnedsættelse er af indgribende karakter i den daglige tilværelse, men at der ud fra de foreliggende oplysninger ikke er dokumentation for et behov, der medfører, at der ofte må sættes ind med ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger.

Det er en betingelse for at være omfattet af personkredsen, at ansøgeren har en varig nedsat funktionsevne. Med varig nedsat funktionsevne forstås en langvarig lidelse, hvis konsekvenser for den enkelte er af indgribende karakter i den daglige tilværelse, og som medfører, at der ofte må sættes ind med ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger.

Vi har i relation til betingelsen om, at funktionsnedsættelsen skal være af indgribende karakter, lagt vægt på, at NN som følge af døvhed har væsentlige begrænsninger i sin evne til at kommunikere med hørende. Dette nedsætter i væsentlig grad hendes evne til kontakt med andre, der ikke kan tegnsprog.

Vi har i relation til betingelsen om behov for ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger lagt vægt på, at der ikke er dokumentation for, at hendes funktionsnedsættelse har medført behov for, at der ofte må sættes ind med ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger.

Oplysninger i sagen

Vi har afgjort sagen på grundlag af:

- De oplysninger, som forelå da Det sociale Nævn, Statsforvaltningen X traf afgørelse i sagen
- Nævnets afgørelse af 23. februar 2010
- Klagen til Ankestyrelsen af 10. marts 2010
- Nævnets genvurdering

A Kommunes afgørelse af 28. august 2009:

Afslag på dækning af merudgifter til transport til venner, idet der ikke er tale om nødvendige merudgifter i forhold til andre unge.

Nævnets afgørelse af 23. februar 2010:

Ansøger ikke omfattet af personkredsen.

Nævnet har begrundet afgørelsen med, at hun udelukkende har problemer med at orientere sig i samfundet og skabe sociale relationer, samt at der ikke er sat ind med hjælpeforanstaltninger.

Center for døve's klage af 10. marts 2010:

Klagen indeholder en gennemgang af den retlige historik for merudgiftsreglerne.

Nævnets genvurdering af 12. maj 2010:

Ikke yderligere bemærkninger til sagen.

Sag nr. 16, tidligere principmeddelelse 118-11, j.nr. 3500155-10

Følgende love blev anvendt, da principafgørelsen blev truffet:

Lov om social service - lovbekendtgørelse nr. 81 af 4. februar 2011
- § 100

Bekendtgørelser:

Socialministeriets bekendtgørelse nr. 764 af 24. juni 2010 om nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse - § 1

Afgørelse:

Ankestyrelsen har i møde truffet afgørelse i din sag, som vi har antaget til yderligere belysning af personkredsen efter servicelovens § 100 i relation til en person med benamputation.

Resultatet er

- Du er ikke omfattet af personkredsen for merudgiftsydelser efter serviceloven

Vi tiltræder således afgørelsen fra Det Sociale Nævn i Statsforvaltningen Y.

Der var enighed på mødet.

Begrundelsen for afgørelsen

Vi finder efter en konkret, individuel helhedsvurdering, at din varigt nedsatte fysiske funktionsevne i form af benamputation over knæet ikke har konsekvenser af indgribende karakter i din daglige tilværelse, som medfører, at der ofte må sættes ind med ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger.

Vi har ved afgørelsen vurderet, at din funktionsevne ikke er indgribende nedsat i den daglige tilværelse.

Vi finder, at du har nogen funktionsbegrænsninger i hverdagen som følge af benamputationen, og at du må bruge mere tid til daglige gøremål end andre. Vi finder dog, at du er i stand til at planlægge dine gøremål og tilrettelægge din hverdag på en sådan måde, at dit aktivitetsniveau ikke er nedsat i en sådan grad, at din funktionsevne er indgribende nedsat i den daglige tilværelse. Du kan trods nedsat tempo klare de fleste opgaver i dagligdagen, og du er i stand til at deltage i aktiviteter udenfor hjemmet.

Vi har ved afgørelsen lagt vægt på, at du selv varetager den personlige pleje, men at dette kræver planlægning. Du tilbereder selv mad, dog med besvær, og du kan klare lettere rengøring og indkøb. Du har problemer med tungere rengøring, tøjvask, store indkøb, havearbejde og småreparationer på huset.

Vi har lagt følgende oplysninger til grund: du er amputeret på højre ben over knæet og bruger benprotese, du er bevilget fleksjob i henhold til 50 % ordning og med personlig assistance

Lægeligt set er tale om en lidt lang stump på højre side, men stumpen er i øvrigt upåfaldende uden tegn på manglende blodforsyning. Du bruger lårbensprotese, men bliver noget udtrættet af det. Der er nogen instabilitet omkring protesehylsteret, og balancen er usikker. De lægelige oplysninger giver samlet set ikke grundlag for indgribende følger i den daglige tilværelse, idet tilstanden ikke afviger fra andre ligeartede tilfælde.

Vi har været opmærksom på, at du oplyser at bruge kørestol morgen og aften, ved personlig pleje og i forbindelse med madlavning. Du oplyser, at der er mange steder, du ikke kan færdes på grund af amputationen. Du angiver, at du ikke bruger det offentlige rum, med mindre det er handicapvenligt. Du medbringer kørestol og krykker ved besøg hos familie og venner.

Du oplyser, at du oplever begrænsninger i kontakten til andre. Du har ikke kommunikationsvanskeligheder. Du føler dig begrænset i forhold til at deltage i fritidsaktiviteter på grund af manglende genoptræningsindsats fra kommunens side.

Du er bevilget ledsagerordning, du er bevilget invalidebil, medicin, samt forskellige øvrige hjælpemidler i form af albuestok, gangstativ, badetaburet, kørestol og nødkald. Der er endelig bevilget forskellige ændringer af din bolig. Du er enlig forsøger for en mindreårig datter.

Vi vurderer, at du heller ikke var omfattet af personkredsen for merudgifter efter de dagældende regler, da A Kommune traf afgørelse 30. oktober 2008. Vi bemærker, at betingelserne for at være omfattet af personkredsen efter dagældende regler ikke var lempeligere end efter de gældende regler.

Vi vurderer, at den oprindelige tilkendelse af merudgifter var i strid med dagældende regler og praksis, og vi finder ikke, at der efterfølgende er sket væsentlige ændringer af dine forhold, som kan begrunde en anden vurdering af din berettigelse.

Bemærkninger til klagen

X anførte i samråd med dig, at nævnets afgørelse fremstod som truffet ud fra den "gamle bekendtgørelse", altså den bekendtgørelse, der var gældende før den blev ændret med virkning fra 1. december 2008. Citatet: "nævnet finder ikke, at der herved er indsat med betydelige og omfattende hjælpeforanstaltninger med henblik på at gøre din dagligdag tilnærmelsesvis normal" var ifølge X ikke i overensstemmelse med ordlyden i den nye bekendtgørelse eller forarbejderne i forbindelse med lovændringen. X henviste til endvidere til, at Principafgørelse C-27-07 var gjort historisk i forbindelse med den nye bekendtgørelse.

Du henviser til Ankestyrelsens Principafgørelse nr. 172-09, hvoraf det fremgår, at gældende regler på området skal fortolkes således, at retstilstanden skal føres tilbage til den generelle praksis, der var gældende før sommeren 2007. Du havde på dette tidspunkt merudgiftsbevilling.

Vi henviser til begrundelsen for vores afgørelse.

Oplysninger i sagen

Vi har afgjort sagen på grundlag af:

- De oplysninger, som forelå da nævnet traf afgørelse i sagen
- Nævnets afgørelse af 14. september 2009
- Klagen til Ankestyrelsen af 13. oktober 2009 og 24. oktober 2009
- Nævnets genvurdering i breve af henholdsvis 9. april 2010, 4. maj 2010 og 2. juni 2010

Sagsfremstilling:

Kommunen foretog ved afgørelse af 30. oktober 2008 opfølgning på din månedlige merudgiftsydelse i henhold til servicelovens § 100. Du opfyldte ikke længere betingelserne for at få dækning af merudgifter, idet du ikke længere vurderedes omfattet af personkredsen for merudgifter.

Kommunen lagde vægt på, at der var sat ind med følgende hjælpeforanstaltninger for dig: praktisk hjælp til rengøring, fleksjob, invalidebil, medicin, samt forskellige hjælpemidler i form af albuestok, gangstativ, badetaburet, kørestol, samt mindre ændringer af din bolig.

Kommunen vurderede, at du på grund af din benamputation havde en varigt nedsat funktionsevne, som havde konsekvenser for dig i din dagligdag. Men kommunen vurderede samtidig, at konsekvenserne ikke var af indgribende karakter i det daglige.

Nævnet tiltrådte kommunens afgørelse. Nævnet lagde til grund, at din fysiske funktionsevne var varigt nedsat som følge af din benamputation. Ved afgørelsen af, hvorvidt funktionsevnenedsættelsen havde indgribende konsekvenser for dig i din dagligdag lagde nævnet vægt på, at du selv varetog den personlige pleje og påklædning, men at dette krævede planlægning. Du tilberedte selv mad i køkkenet, dog med de vanskeligheder, der fulgte af, at køkkenet ikke var indrettet til dit handicap. Du klarede i et vist omfang indkøb og var bevilget ledsageordning til de indkøb, du ikke selv kunne klare. Du var ansat i fleksjob i henhold til en 50 % -ordning. Du var bevilget invalidebil og diverse hjælpemidler såsom gangstativ, albuestok og badetaburet. Der var derudover foretaget mindre ændringer af din bolig. Nævnet fandt ikke, at der herved var indsat med betydelige og omfattende hjælpeforanstaltninger med henblik på at gøre din dagligdag tilnærmelsesvis normal.

Du har i samråd med X klaget over nævnets afgørelse.

I klagen til Ankestyrelsen er det anført, at nævnets afgørelse fremstod som truffet ud fra den "gamle bekendtgørelse", altså den bekendtgørelse, der var gældende før den blev ændret med virkning fra 1. december 2008. Citatet: "nævnet finder ikke, at der herved er indsat med betydelige og omfattende hjælpeforanstaltninger med henblik på at gøre din dagligdag tilnærmelsesvis normal" var ifølge X ikke i overensstemmelse med ordlyden i den nye bekendtgørelse eller forarbejderne i forbindelse med lovændringen. Bemærkningerne kunne genfindes i punkt 76 i Vejledning nr. 5 om særlig støtte til voksne.

X henviste til endvidere til, at Principafgørelse C-27-07 var gjort historisk i forbindelse med den nye bekendtgørelse, og at din sag kunne være et godt udgangspunkt for at præcisere fremtidig praksis. Nævnets prøvelse var en retlig prøvelse, men i det konkrete tilfælde var det netop nævnets to tidligere hjemvisninger, som havde bevirket, at kommunen havde frakendt dig merudgiftsydelsen.

Du har i særskilt brev anført, at du var tilkendt fleksjob med personlig assistance på grund af nedsat arbejdsevne, at du har ledsagertimer 10 timer om ugen, at der er foretaget væsentlige ændringer i din bolig på af din nedsatte funktionsevne, at du har nødkaldeanlæg, som du ikke har kunnet anvende uden håndsørkningshjælp inden for rækkevidde, at den bevilgede 1½ times praktisk bistand om ugen ikke er tilstrækkelig, at din nedsatte funktionsevne har store praktiske konsekvenser i din hverdag i henseende til rengøring, vask, småreparationer og havearbejde, at du har merudgifter til reparation af din handicapbil, at du har merudgifter til forskellige behandlingsformer, at du har merudgifter til særligt fodtøj og slitage heraf, samt at du har ansvaret alene for din mindreårige datter. Du henviser til Ankestyrelsens Principafgørelse nr. 172-09, hvoraf det fremgår, at gældende regler på området skal fortolkes således, at retstilstanden skal føres tilbage til den generelle praksis, der var gældende før sommeren 2007. Du havde på dette tidspunkt merudgiftsbevilling.

Nævnet har ved genvurdering af sagen bemærket, at ordet "omfattende" ved en fejl var anvendt i nævnets afgørelse af 14. september 2009, men at denne redaktionelle fejl ikke ændrede ved resultatet af nævnets afgørelse. Nævnet anførte endvidere, at afgørelsen var truffet i henhold til lov om social service § 100, jf. § 1, stk. 2 i bekendtgørelse nr. 1124 af 25. november 2008 om nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse. Nævnet havde ikke yderligere bemærkninger til sagen.

Sag nr. 17, tidligere principmeddelelse 119-11, j.nr. 3500325-10

Følgende love blev anvendt, da principafgørelsen blev truffet:

Lov om social service - lovekendtgørelse nr. 81 af 4. februar 2011 - § 100

Bekendtgørelser:

Socialministeriets bekendtgørelse nr. 764 af 24. juni 2010 om nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse - § 1

Afgørelse:

Ankestyrelsen har i møde truffet afgørelse i din sag om hvorvidt en person med psoriasisigt er omfattet af personkredsen efter merudgiftsreglerne

Resultatet er

– Du er ikke omfattet af personkredsen efter merudgiftsreglerne

Det betyder, at du ikke har til at få dækket merudgifter.

Vi er således kommet til samme resultat som Det sociale Nævn i Statsforvaltningen Y.

Der var enighed på mødet.

Begrundelsen for afgørelsen

Vi finder efter en konkret, individuel helhedsvurdering, at din varigt nedsatte fysiske funktionsevne som følge af psoriasisgigt og overvægt ikke har konsekvenser af indgribende karakter i din daglige tilværelse.

Vi har ved afgørelsen vurderet, at din funktionsevne ikke er indgribende nedsat i den daglige tilværelse.

Vi vurderer, at du i gode perioder kan klare de fleste opgaver i dagligdagen, og at din funktionsevne kun et lettere nedsat. Du kan eksempelvis stå for den almindelige husholdning og færdes udenfor hjemmet samt gå på indkøb, og dine aktiviteter er ikke nedsat i væsentlig grad. Du kan gå længere ture og fungere som fodboldommer.

Vi finder, at du har nogen funktionsbegrænsninger i hverdagen som følge af psoriasisgigt, men det er hovedsagelig i kortere perioder, hvor det er lang tid siden at du har været på behandlingsophold i x land, at funktionsevnen er mærkbart nedsat.

Vi finder ikke, at din funktion i det daglige er nedsat i en sådan grad i disse kortere perioder, at du er omfattet af personkredsen.

Vi finder heller ikke, at du opfylder betingelserne ud fra en vurdering af, hvordan din situation ville være, hvis du ikke anvendte udgiftskrævende cremer.

Vi vurderer, at ophør med anvendelse af cremerne ikke umiddelbart vil føre til en livstruende situation eller en væsentlig varig funktionsnedsættelse, og du er således heller ikke omfattet af personkredsen, hvis du blev vurderet ud fra tilstanden uden brug af cremer.

Vi har samtidig vurderet, at funktionsnedsættelsen ikke medfører, at der ofte må sættes ind med ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger.

Oplysninger i sagen

Vi har afgjort sagen på grundlag af:

- De oplysninger, som forelå da Statsforvaltningen, Det sociale Nævn, traf afgørelse i sagen
- Statsforvaltningens afgørelse af 10. marts 2010
- Klagen til Ankestyrelsen af 8. april 2010
- Statsforvaltningens genvurdering

Sagsfremstilling

A Kommune traf afgørelse i september 2009 om, du ikke var omfattet af personkredsen efter reglerne om merudgifter til voksne.

Det Sociale Nævn stadfæstede kommunens afgørelse.

Nævnet vurderede at din funktionsnedsættelse ikke havde konsekvenser af indgribende karakter i den daglige tilværelse.

Du ankede sagen, da du fandt sagen var af principiel betydning.

Sag nr. 18, tidligere principmeddelelse 50-12, j.nr. 3500299-10

Følgende love blev anvendt, da principafgørelsen blev truffet:

Lov om social service - lovbekendtgørelse nr. 904 af 18. august 2011 - § 100

Afgørelse:

Ankestyrelsen har i møde truffet afgørelse i din sag om hvorvidt en person med multipel sclerose er omfattet af personkredsen efter merudgiftsreglerne

Resultatet er

– Du er ikke omfattet af personkredsen efter merudgiftsreglerne

Det betyder, at du ikke har til at få dækket merudgifter.

Vi er således kommet til samme resultat som Det sociale Nævn i Statsforvaltningen Y.

Der var enighed på mødet.

Begrundelsen for afgørelsen

Vi finder efter en konkret, individuel helhedsvurdering, at din varigt nedsatte fysiske funktionsevne som følge af multipel sclerose ikke har konsekvenser af indgribende karakter i din daglige tilværelse.

Vi har lagt til grund, at du har symptomer i form af træthed og et vist koncentrationsbesvær. Der er ikke angivet væsentlige balanceproblemer eller gangproblemer hos dig. Det er fra lægelig side vurderet, at din tilstand og funktionsniveau er ganske let reduceret i forhold til tidligere.

Vi har lagt vægt på, at du selv kan klare personlig hygiejne, deltage i lettere madlavning og stå for lettere indkøb mv. Du kan køre bil og er i stand til at deltage i fritidsinteresser. Det er angivet, at du har problemer med at planlægge større indkøb, og at du ikke magter vinduespudsning og havearbejde. Du har problemer med at forstå og huske, hvad der bliver sagt ved længere varende samtaler, for eksempel ved lægen eller ved møder med offentlige myndigheder. Du har svært ved at stå stille i længere tid af gangen.

Vi finder, at du har nogen funktionsbegrænsninger i hverdagen som følge af din lidelse, men du kan foretage dig mange ting, og du er kun lettere begrænset i din dagligdag i forhold til en række almindelige aktiviteter, som du kan foretage i nedsat tempo og med pauser.

Vi har samtidig vurderet, at funktionsnedsættelsen ikke medfører, at der ofte må sættes ind med ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger.

Bemærkninger til klagen

Du har anført, at du er nødt til at få hjælp fra dit netværk for at få en dagligdag til at hænge sammen. Du oplyser også, at du har kognitive problemer.

Vi er opmærksomme på, at du modtager hjælp og støtte fra din mand til at strukturere dagligdagen, og at du har modtaget enkelte hjælpemidler. Det betyder dog ikke, at betingelsen om indgribende konsekvenser for den daglige tilværelse eller betingelsen om ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger er opfyldt. Vi henviser til begrundelsen for afgørelsen.

Oplysninger i sagen

Vi har afgjort sagen på grundlag af:

- De oplysninger, som forelå da Statsforvaltningen, Det sociale Nævn, traf afgørelse i sagen
- Statsforvaltningens afgørelse af 23. marts 2010
- Klagen til Ankestyrelsen af 30. marts 2010
- Statsforvaltningens genvurdering

Sagsfremstilling

A Kommune traf i september 2009 afgørelse om, at du ikke var omfattet af personkredsen efter reglerne om merudgifter til voksne.

Det Sociale Nævn stadfæstede kommunens afgørelse.

Nævnet vurderede at din funktionsnedsættelse ikke havde konsekvenser af indgribende karakter i den daglige tilværelse, som det efter praksis kræves for at få bevilget merudgifter.

Sag nr. 19, tidligere principmeddelelse 87-12, j.nr. 5200025-12

Følgende love blev anvendt, da principafgørelsen blev truffet:

Lov om social service - lovbekendtgørelse nr. 904 af 18. august 2011 - § 100

Bekendtgørelser:

Socialministeriets bekendtgørelse nr. 764 af 24. juni 2010 om nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse - § 1

Afgørelse:

Ankestyrelsen har i møde truffet afgørelse i din sag. Sagen blev antaget til afklaring af spørgsmålet om, hvorvidt en person med øjenssygdommen retinitis, som medfører social og praktisk blindhed, er omfattet af den personkreds, der kan få dækket nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse efter servicelovens § 100.

Resultatet er

– Du er ikke omfattet af personkredsen, der kan få dækket nødvendige merudgifter efter servicelovens § 100

Det betyder, at du ikke er berettiget til hjælp til dækning af eventuelle merudgifter, du måtte have som følge af din synsnedsættelse.

Vi er således kommet til samme resultat som Det Sociale Nævn i Statsforvaltningen Y.

Der var enighed på mødet.

Begrundelsen for afgørelsen

Ankestyrelsen finder efter en konkret og individuel vurdering af din livssituation, at du ikke har væsentlige funktionshæmmende følger af din synsnedsættelse, som har indgribende konsekvenser i den daglige tilværelse.

Vi har lagt vægt på, at du, på trods af din øjensygdom retinitis, som medfører, at du er praktisk blind, er stort set selvhjulpnen i hverdagen med de hjælpeforanstaltninger, du har.

Det er indgået i vurdering, at du ifølge samtaleskemaet i sagen selv klarer personlig hygiejne og af- og påklædning. Du har en farvetester til tøjvalg. Du og din kæreste, som også er praktisk blind, kan selv lave mad og rydde op efter madlavning. Du kan selv holde dit hjem. Du kan dog ikke selv stå for vinduespudsning, vedligeholdelse af haven eller almindelig vedligeholdelse af din ejerbolig. Du kan ikke gøre indkøb på egen hånd, men du har en ledsagerordning via kommunen, som blandt andet kan ledsage dig under indkøb. Du får ellers bragt varer hjem én gang om ugen. Du benytter derudover din ledsagerordning, når du begiver dig ud til diverse aktiviteter.

Det er endvidere indgået i vurderingen, at du kommunikationsmæssigt anvender en computer, når du skal læse og skrive. Du kan ikke læse håndskrevne beskeder. Du arbejder fuldtid som bogholder. Dette er muligt blandt andet som følge af en personlig assistent tildelt af kommunen i 20 timer om ugen. Du kører efter aftale men en kollega til og fra arbejde. Kan det ikke lade sig gøre, tager du en taxa. Din transport foregår ellers med taxa, privatbil eller ifølge med din ledsager. Det er ikke umuligt for dig at anvende offentlig transport, men du fravælger det i hverdagen, da det ifølge dine oplysninger er forbundet med besværligheder, herunder længere tidsforbrug.

Vi er opmærksomme på, at du finder det svært ikke at kunne se andre personers ansigtsudtryk og du oplever det som indskrænkende ikke at kunne deltage i privatfester med "tag selv bord". Du har derudover oplyst, at du ikke kan deltage i en lang række aktiviteter med dine børn, som kræver syn, for eksempel spille fodbold. Derudover melder du ofte fra i forbindelse med firmarelaterede fritidsaktiviteter, og du fravælger en lang række arrangementer, fordi det enten er for dyrt eller er for besværligt at nå frem. Vi finder ikke, at disse forhold, ud fra en samlet helhedsvurdering af din funktionsnedsættelse kan føre til en ændret vurdering.

Din kommune har tidligere fundet dig omfattet af personkredsen i serviceloven § 100. Vi finder dog ud fra de ovenstående betragtninger, at der har været tale om forkert vurdering af betingelserne for at være omfattet af personkredsen efter servicelovens § 100. Der er derfor ikke grundlag for at opretholde hjælpen.

Ved vurderingen af, om en person er omfattet af servicelovens § 100 skal der foretages en helhedsvurdering ved bedømmelsen af funktionsnedsættelsen. Blandt de forhold, der skal indgå er: helbredsforhold, evnen til at færdes, evnen til at deltage i den almindelige husholdning, gå på indkøb, indgå i socialt samvær og fastholde et normalt aktivitetsniveau.

Vi bemærker, at kommunen og nævnet ikke i tilstrækkelig grad har begrundet, hvorfor du i forbindelse med den seneste vurdering af din sag, ikke længere anses for omfattet af personkredsen i servicelovens § 100. Der er mulighed for at foretage en ændret vurdering i forhold til tidligere. Myndigheden kan for eksempel have begået fejl, som har medført, at borgeren uden reelt at opfylde betingelserne er blevet betragtet som omfattet af personkredsen, og dermed uberettiget er blevet tilkendt merudgiftsydelser. Myndigheden er berettiget til at rette op på en sådan fejl. Der er dog et krav om en mere uddybende begrundelse for årsagen til den ændrede vurdering.

Vi finder dog, at kommunens og nævnets mangelfulde begrundelse ikke kan føre til ugyldighed af deres afgørelser. Vi har her lagt vægt på, at der er foretaget en korrekt vurdering af spørgsmålet om, hvorvidt du er omfattet af personkredsen. Den mangelfulde begrundelse har derfor ikke haft betydning for afgørelsens resultat.

Bemærkninger til klagen

Du henvendte dig direkte til Folketingets Ombudsmand efter afgørelsen fra nævnet. Du har blandt andet anført, at både kommunen og nævnet har undladt at begrunde yderligere, hvorfor du ikke længere er berettiget til dækning af nødvendige merudgifter, når kommunen i en årrække netop har vurderet, at du var omfattet. Du har i den forbindelse henvist til, at din situation er forværret i forhold til tidligere, samt henvist til, at praksis ikke har ændret sig.

Vi er opmærksomme på dine bemærkninger, men de kan ikke føre til en ændret vurdering. Vi er enige med dig i, at hverken kommunen eller nævnet i tilstrækkelig grad har begrundet, hvorfor du ikke længere er berettiget til dækning af nødvendige merudgifter efter servicelovens § 100. Der henvises til ovenstående begrundelse.

Oplysninger i sagen

Vi har afgjort sagen på grundlag af:

- De oplysninger, som forelå da nævnet traf afgørelse i sagen
- Nævnets afgørelse af 28. april 2010
- Klagen til Folketingets Ombudsmand af 28. maj 2010
- Ombudsmandens brev af 2. september 2010 til nævnet
- Nævnets svar til ombudsmanden (udateret)

Det fremgår af sagen, at du siden 2005 havde modtaget merudgiftsydelser efter servicelovens § 100. I 2009 foretog din kommune en revision af din sag og ved afgørelse af 25. november 2005 meddelte kommunen dig, at du ikke længere var omfattet af personkredsen i bestemmelsen. Kommunen foretog en konkret vurdering af dine forhold og funktionsevne. Kommunen begrundede ikke nærmere, hvorfor der var foretaget en ændret vurdering i forhold til tidligere, men henviste til praksis udmeldt af Ankestyrelsen i Principafgørelserne C-48-06 og C-51-09.

Ved afgørelse af 28. april 2010 stadfæstede nævnet kommunens afgørelse. Nævnet foretog tillige en konkret vurdering af dine forhold og din funktionsevne og henviste derudover til, at den omstændighed, at du tidligere havde fået bevilget merudgiftsydelse, ikke kunne føre til et andet resultat.

Sag nr. 20, tidligere principmeddelelse 114-12, j.nr. 5200060-12

Følgende love blev anvendt, da principafgørelsen blev truffet:

Lov om social service - lovbekendtgørelse nr. 904 af 18. august 2011 - § 100

Bekendtgørelser:

Socialministeriets bekendtgørelse nr. 764 af 24. juni 2010 om
nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse - § 1

Afgørelse:

Ankestyrelsen har i møde truffet afgørelse i NN's sag om afklaring af, om en person med OCD er omfattet af personkredsen for dækning af nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse.

Resultatet er

– NN er ikke omfattet af den personkreds, der kan få dækket
nødvendige udgifter ved den daglige livsførelse

Det betyder, at kommunen ikke skal behandle NNs ansøgning om dækning af udgifter til øget anvendelse af vand, el, tøj, rengørings- og plejeartikler.

Vi ændrer således afgørelsen fra Det Sociale Nævn i
Statsforvaltningen Y.

Der var enighed på mødet.

Begrundelsen for afgørelsen

Det er en betingelse for at få dækket nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse, at man er omfattet af den personkreds, der kan få dækket disse udgifter.

Ankestyrelsen finder ikke, at NN er omfattet af den personkreds, der kan få dækket nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse.

Det er en betingelse for at få dækket nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse, at den fysiske eller psykiske funktionsevne er varigt nedsat.

Konsekvenserne af lidelsen skal være af indgribende karakter i den daglige tilværelse og medføre, at der ofte må sættes ind med ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger.

NN opfylder ikke betingelsen, fordi lidelsen OCD – Obsessiv Kompulsiv Disorder, en tvangspræget tilstand ikke kan anses for at være en varig lidelse. Der er behandlingsmuligheder i form af adfærdsterapi og medicinsk behandling.

Vi har desuden lagt vægt på, at den oplevede nedsættelse af funktionsevnen skyldes, at tid og opmærksomhed bliver brugt på tvangstanker og tvangshandlinger.

Vi har lagt til grund, at NN gennem mange år har haft en OCD adfærd med tvangshandlinger ved vaske og renlighedsritualer.

NN har ikke været i behandling siden 2008, hvor hun blev afsluttet fra psykiater.

Vi er opmærksom på, at egen læge i november 2011 har udtalt, at lidelsen var varig og at behandlingsmulighederne var udtømte.

Vi er ikke enig i denne vurdering, uanset at lidelsen har været langvarig.

Vi har samtidig lagt vægt på, at der ikke er sat ind med ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger. Med ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger forstås bl.a. flexjob, handicapbil, handicapbetinget flytning og bevilling af hjælpemidler.

Vi bemærker endvidere, at flytningen i 2009 ikke var en handicapbetinget flytning men en flytning begrundet i, at opholdet på familiepensionen alene var en midlertidig løsning.

Vi har ved afgørelsen lagt vægt på oplysningerne om NN fra læge X den 22. november 2011 og 29. juli 2010 samt oplysningerne fra Århus Universitetshospital Risskov af 11. januar og 20. juni 2007.

Oplysninger i sagen

Vi har afgjort sagen på grundlag af:

- De oplysninger, som forelå da nævnet traf afgørelse i sagen
- Nævnets afgørelse af 26. maj 2011
- Klagen til Ankestyrelsen af 22. juni med bemærkninger af 5. august 2011
- Nævnets genvurdering
- Lægelige akter fra kommunen af 4. november 2011

A Kommune traf den 2. august 2010 afgørelse om, at NN ikke havde ret dækning af nødvendige merudgifter jf. servicelovens § 100. Kommunen begrundede afgørelsen med, at udgifter til rengøringsartikler, plejeartikler, vask, vand- og elforbrug og kassering af tøj og merudgift til husleje ikke var nødvendige merudgifter.

Kommunen henviste til, at merudgiften skulle være

- Nødvendig
- En følge af den nedsatte funktionsevne
- Et led i den daglige livsførelse
- Omfattet af den almindelige sektoransvarlighed

Kommunen henviste til nævnets tidligere afgørelse, om at ansøger var omfattet af personkredsen.

Kommunen vurderede, at der ikke var et reelt behov for de øgede udgifter, da disse var forbundet med ansøgers tvangshandlinger. Det blev vurderet, at udgifterne ikke var en følge af pågældendes funktionsnedsættelse, samt at hjælp til afholdelse af de ovennævnte udgifter ville kunne understøtte og forværre OCD lidelsen.

Nævnet hjemviste sagen til fornyet behandling i kommunen.

Nævnet har begrundet afgørelsen med, at tvangshandlinger var en del af NNs funktionsnedsættelse, og at kommunen skulle medtage de nødvendige merudgifter, som NN havde som følger heraf i merudgiftsberegningen.

Kommunen skulle derfor afklare, i hvilket omfang, NN havde nødvendige merudgifter i forbindelse med funktionsnedsættelsen, herunder tvangshandlingerne.

Nævnet lagde ved vurdering vægt på, at

- NN var 34 år og boede sammen med sine børn
- led af OCD,
- var omfattet af personkredsen, der kunne få dækket nødvendige merudgifter efter servicelovens § 100, jf. nævnets tidligere afgørelse
- tvangshandlingerne var en direkte følge af lidelsen OCD
- af lægeattest fremgik det, at sygdommen hos NN primært manifesterede sig ved vaske- og renlighedsritualer. Dette betød, at patienten havde mange udgifter i forbindelse med vask, rengøring og personlig hygiejne. Dette gjorde sig også gældende i forhold til patientens børn.

Nævnet var opmærksomt på, at kommunen i sin afgørelse vedrørende udgifterne til vand, el, tøj og rengørings- og plejeartikler havde begrundet afslaget med, at der ikke sås et reelt behov, og at der derimod var tale om øgede udgifter på grund af tvangshandlinger.

Det var nævnets opfattelse, at tvangshandlingerne var en del af funktionsnedsættelsen, og at behovet for en øget anvendelse af vand, el, tøj og rengørings- og plejeartikler var nødvendig.

Kommunen måtte afklare, i hvilket omfang de anførte udgifter var merudgifter, set i forhold til personer uden funktionsnedsættelse.

Kommunen har klaget over nævnets afgørelse.

I klagen til Ankestyrelsen er det anført, at A Kommune gjorde gældende, at nødvendigheden af merudgifter ved en nedsættelse af funktionsevnen skulle afgøres i henhold til normalforståelsen af begrebet "nødvendighed". Nødvendigheden var af nævnet vurderet i forhold til borgerens oplysninger om merudgifter i dagligdagen på grund af OCD. Dette medførte, at nødvendigheden af udgifterne var sandsynliggjort med baggrund i borgerens oplevelse af nødvendigheden.

A Kommune var bekymret for risikoen for at komme til at medvirke til borgerens uhensigtsmæssige adfærd gennem blandt andet overdreven vask af hænder m.v., i princippet i ubegrænset omfang.

Kommunen var endvidere bekymret for, om nævnets afgørelse ville danne præcedens i andre lignende sager.

A Kommune anmodede om, at Ankestyrelsen optog sagen til behandling til afklaring af, om merudgifter på grund af tvangshandlinger var nødvendige merudgifter efter servicelovens § 100.

Kommunen henviste til, at Ankestyrelsen den 11. august 2011 havde meddelt, at styrelsen ville behandle sagen for at afklare, om en person med OCD og omfattende tvangshandlinger var omfattet af personkredsen efter merudgiftsreglerne. Klagefristen var overskredet, og Ankestyrelsen meddelte den 23. december 2010, at Ankestyrelsen ikke kunne behandle sagen.

Nævnet har ved genvurderingen bemærket, at nævnet havde lagt vægt på, at tvangshandlingerne var en direkte følge af den psykiske funktionsnedsættelse. Det var herefter nævnets vurdering, at de merudgifter, som opstod som følge af tvangshandlingerne var nødvendige set i sammenhæng med funktionsnedsættelsen.

Ankestyrelsen havde ved brev af 26. august 2011 bedt nævnet oplyse, i hvilket omfang principafgørelse C-33-07 var indgået i nævnets vurdering af sagen.

Nævnet har den 30. august 2011 oplyst, at der ikke var taget stilling til personkredsen i denne afgørelse. Ved afgørelse af 12. maj 2010 havde nævnet taget stilling til spørgsmålet om personkredsen i sagen. I den forbindelse havde nævnet forholdt sig til principafgørelse C-33-07 og havde konkret vurderet, at NN var omfattet af personkredsen. Nævnets afgørelse af 26. maj 2011 var alene en stillingtagen til de konkrete merudgifter.

Ankestyrelsens lægekonsulent har vejledt om de lægelige spørgsmål i sagen.

Sag nr. 21, tidligere principmeddelelse 171-12, j.nr. 5200076-12

Følgende love blev anvendt, da principafgørelsen blev truffet:

Lov om social service - lovbekendtgørelse nr. 810 af 19. juli 2012 - § 100

Bekendtgørelser:

Social- og Integrationsministeries bekendtgørelse nr. 648 af 25. juni 2012 om nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse - § 1

Afgørelse:

1. Baggrund for at behandle sagen

Afklaring af, om kravet om, at der ofte må sættes ind med ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger, er opfyldt for en person, der modtager førtidspension.

2. Reglerne

Reglerne om dækning af nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse findes i servicelovens § 100, stk. 1.

Det fremgår heraf, at der kan ydes dækning af nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse til personer med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Det er en betingelse, at merudgifterne er en konsekvens af den nedsatte funktionsevne og ikke kan dækkes efter anden lovgivning eller andre bestemmelser i serviceloven.

I Social- og Integrationsministeriets bekendtgørelse om nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse, § 1, stk. 2 fremgår det, at der ved en varigt nedsat funktionsevne forstås en langvarig lidelse, hvis konsekvenser for den enkelte er af indgribende karakter i den daglige tilværelse, og som medfører, at der ofte må sættes ind med ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger.

Det fremgår af punkt 42 i vejledningen om særlig støtte til voksne, Socialministeriet den 15. februar 2011, at det ikke udtømmende kan angives, hvad der ligger i begrebet "ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger". Som eksempler er nævnt flexjob, handicapbil, handicapbetinget flytning, bevilling af hjælpemidler i sammenhæng med andre ydelser m.v.

Reglerne om betingelserne for tilkendelse af førtidspension findes i pensionslovens § 16.

Efter § 16 i Social- og Integrationsministeriets bekendtgørelse af lov om social pension nr. 783 af 9. juli 2012 er det en betingelse for at få tilkendt førtidspension, at nedsættelsen af arbejdssevnen er af et sådant omfang, at pågældende uanset mulighederne for støtte efter den sociale eller anden lovgivning, herunder beskæftigelse i fleksjob, ikke vil være i stand til at blive selvforsørgende ved indtægtsgivende arbejde.

Det fremgår af punkt 8 i Socialministeriets Vejledning nr. 105 af 23. oktober 2002 om førtidspension, at førtidspension er en forsørgelsesydelse til personer, som ikke kan blive selvforsørgende som følge af en varig nedsættelse af arbejdssevnen.

3. Andre Principafgørelser

Følgende Principafgørelser er brugt ved afgørelsen og gælder stadig:

221-09: Ved vurderingen af, om betingelsen om ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger var opfyldt, blev der lagt vægt på, at det var uden betydning, om hjælpen blev ydet af det private netværk, eller om den blev ydet efter den sociale lovgivning.

4. Den konkrete afgørelse

Ankestyrelsen har i møde truffet afgørelse i NNs sag om afklaring af, om kravet om, at der ofte må sættes ind med ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger, er opfyldt for en person, der modtager førtidspension.

Resultatet er

– Førtidspension kan ikke anses for en ikke uvæsentlig hjælpeforanstaltning ved afgørelse om merudgiftsydelse.

Det betyder, at vi ændrer nævnets afgørelse vedrørende vurdering af hjælpeforanstaltninger.

Kommunen skal vurdere om NN er omfattet af personkredsen og berettiget til merudgifter.

Vi bemærker, at antagelsen ikke omfatter spørgsmålet om ophør med medicin i forhold til den personkreds, der har ret til dækning af nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse.

Der var enighed på mødet.

Begrundelsen for afgørelsen

Vi har vurderet, at tilkendelse af førtidspension ikke i sig selv kan anses for en ikke uvæsentlig hjælpeforanstaltning, når der træffes afgørelse om merudgiftsydelse.

Førtidspension er en forsørgelsesydelse til personer, som ikke kan blive selvforsørgende som følge af en varig nedsættelse af arbejdssevnen.

De helbredsmæssige oplysninger, der ligger til grund for en afgørelse om førtidspension, skal inddrages i vurderingen af, om en person tilhører den personkreds, der har ret til dækning af nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse.

Ved den samlede vurdering af funktionsnedsættelsen i forhold til den daglige tilværelse vil således blandt andet indgå den pågældendes aktivitetsniveau, boligforhold, erhvervsforhold, helbredsforhold og personlige forhold, herunder om den pågældende er forælder.

Med varigt nedsat funktionsevne forstås en langvarig lidelse, hvis konsekvenser for den enkelte er af indgribende karakter i den daglige tilværelse, og som medfører, at der ofte må sættes ind med ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger

Vi har ikke taget stilling til den del af afgørelsen fra nævnet, der vedrører nedsættelsen af funktionsevnen ved ophør af den medicinske behandling.

Oplysninger i sagen

Vi har afgjort sagen på grundlag af:

- De oplysninger, som forelå da nævnet traf afgørelse i sagen
- Nævnets afgørelse af 2. august 2011
- Klagen til Ankestyrelsen af 30. august 2011 med uddybende bemærkninger af 12. september 2011
- Nævnets genvurdering

A Kommune traf den 2. december 2010 afgørelse om, at NN ikke havde ret til merudgifter efter servicelovens 100, da hun ikke var omfattet af personkredsen.

Kommunen vurderede, at NN havde en varigt nedsat psykisk funktionsevne, at denne funktionsnedsættelse gav nogle begrænsninger i hverdagen, men kunne ikke karakteriseres som at have en indgribende karakter i den daglige tilværelse. Den nedsatte funktionsevne var ikke af en sådan karakter, at der ofte måtte sættes ind med ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger.

Det blev ikke vurderet, at lidelsen uden relevant behandling ville blive akut livstruende, men at der ved medicinophør ville være en risiko for gennembrud af psykotisk symptomer, og at dette kunne føre til en væsentlig funktionsnedsættelse.

De iværksatte hjælpeforanstaltninger bestod i, at NN var tilkendt førtidspension.

Kommunen henviste til Ankestyrelsens principafgørelse C-39-08 og 56-09.

Nævnet ændrede den 3. august 2011 kommunens afgørelse. Nævnet hjemviste samtidigt sagen til beregning af størrelsen af eventuelle merudgifter.

Nævnet har begrundet afgørelsen med, at NN tilhørte personkredsen, da hun havde en varigt nedsat funktionsevne, som var indgribende i dagligdagen, og som medførte, at der ofte måtte sættes ind med ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger.

Nævnet anførte, at vurderingen af om en person var omfattet af personkredsen, der havde ret til merudgifter, skulle foretages uafhængigt af den løbende behandling for personens lidelse.

Der blev lagt vægt på, at lidelsen uden relevant behandling ville blive akut livstruende eller betyde en umiddelbar risiko for væsentlig og varig nedsat funktionsevne.

NN led at en skizoid personlighedsforstyrrelse med markante træk af paranoid personlighedsforstyrrelse.

NN Havde svært ved at fungere i sociale sammenhænge – både privat og arbejdsmæssigt. Tilstanden var forværret og blev beskrevet som varig.

NN var ifølge statusattest af 1. november 2010 i intensiv behandling med antipsykotiske, antidepressive, og beroligende midler samt sovemedicin. Det fremgik videre, at umiddelbart ophør med disse præparater ville have en ganske drastisk effekt med risiko for gennembrud af psykotiske symptomer og føre til en væsentlig funktionsnedsættelse.

Efter en konkret vurdering fandt nævnet, at behandlingen med medicin var at betragte som værende ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger, når der i vurderingen indgik det oplyste i speciallægeerklæringen af 31. maj 2007. Det syntes udelukket, at NN kunne fungerer på arbejdsmarkedet, selv på nedsat tid. Hun var på baggrund heraf bevilget førtidspension i 2007.

A Kommune har klaget over nævnets afgørelse.

I klagen til Ankestyrelsen er det anført, at kommunen ikke fandt, at der efter en helhedsvurdering i den konkrete sag var påvist, at der ofte måtte sættes ind med ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger, hvor eneste foranstaltning udover medicin var førtidspension.

Det fremgik ikke af statusattester eller lignende, at pågældende ville være i akut livstruet ved ophør af medicinsk behandling.

Sag nr. 22, tidligere principmeddelelse 89-15, j.nr. 2015-2123-13277

Følgende love blev anvendt, da principafgørelsen blev truffet:

Lov om social service - lovbekendtgørelse nr. 1284 af 17. november 2015, § 100, stk. 1.

Bekendtgørelse nr. 1434 af 23. december 2012 om nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse § 1, stk. 1, og 2 og § 2, stk. 1

Afgørelse:

1. Baggrund for at behandle sagen principielt

Ankestyrelsen har behandlet sagen principielt for at afklare, om en borger med cystisk fibrose, og som er i regelmæssig medicinsk behandling med antibiotika, også er omfattet af personkredsen for merudgifter efter servicelovens § 100, stk. 1, for så vidt angår øvrige nødvendige merudgifter end nødvendige udgifter til diæt. Det skal således vurderes, om personen ud over diæten efter bekendtgørelsens § 2, stk. 1, har mulighed for at få dækket øvrige nødvendige merudgifter, hvilket forudsætter at personen tillige findes omfattet af personkredsen i bekendtgørelsens § 1, stk. 1, jf. stk. 2.

2. Reglerne

Ifølge lov om social service § 100, stk. 1, yder kommunalbestyrelsen dækning af nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse til personer mellem det fyldte 18. år og folkepensionsalderen, jf. § 1 a i lov om social pension, med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne og til personer med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der efter § 15 a i lov om social pension har opsat udbetalingen af folkepensionen. Det er en betingelse, at merudgiften er en konsekvens af den nedsatte funktionsevne og ikke kan dækkes efter anden lovgivning eller andre bestemmelser i denne lov.

I bekendtgørelsens § 1 og § 2 er der en nærmere afgrænsning af personkredsen som er berettiget til dækning af henholdsvis nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse og merudgifter til diæt.

Bekendtgørelsens § 1, stk. 1, slår fast, at kommunalbestyrelsen skal dække nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse efter servicelovens § 100, stk. 1, til personer mellem det fyldte 18. år og folkepensionsalderen, jf. § 1 a i lov om social pension, med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne og til personer med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der efter § 15 a i lov om social pension har opsat udbetalingen af folkepensionen. Det er en betingelse, at merudgiften er en konsekvens af den nedsatte funktionsevne og ikke kan dækkes efter anden lovgivning eller andre bestemmelser i loven.

Ifølge § 1, stk. 2, forstås der med varigt nedsat funktionsevne en langvarig lidelse, hvis konsekvenser for den enkelte er af indgribende karakter i den daglige tilværelse, og som medfører, at der ofte må sættes ind med ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger.

Ifølge § 2, stk. 1, i bekendtgørelsen kan personer, som har medfødte misdannelser eller mangler men ikke synligt eller umiddelbart konstaterbar nedsat funktionsevne, få hjælp til dækning af merudgifter til diæt, når forskrifter om diæt og lignende følges.

3. Andre principafgørelser

Gældende

Følgende principafgørelser er brugt ved afgørelsen og gælder stadig:

C-6-06: Personkredsspørgsmålet skulle foretages uafhængigt af den løbende behandling for forhøjet blodtryk. Personer med forhøjet blodtryk vil normalt ikke være omfattet af personkredsen i servicelovens bestemmelse om dækning af nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse. Ankestyrelsen fandt dog, at det ikke på forhånd kunne udelukkes, at der efter en konkret individuel vurdering kunne være tale om særlige forhold eller komplikationer, der medførte, at forhøjet blodtryk uden relevant behandling ville være akut livstruende eller betyde en umiddelbar risiko for væsentligt og varigt nedsat funktionsevne.

C-16-06: I vurderingen af spørgsmålet om personkreds, blev der lagt vægt på, at ansøgers diabetes uden insulinbehandling ville være akut livstruende eller betyde en umiddelbar risiko for væsentligt og varigt nedsat funktionsevne

56-14: Når en kommune skal afgøre, om en person med en medicinsk sygdom er omfattet af personkredsen for merudgifter, sker vurderingen uafhængigt af den løbende medicinske behandling i de tilfælde, hvor borgeren uden medicin eller behandling ville være akut livstruet eller det ville betyde en umiddelbar risiko for væsentlig og varigt nedsat funktionsevne. Borgeren kan være omfattet af personkredsen, selvom en genoptagelse af medicinindtagelsen vil føre til, at funktionsevnen helt eller delvis genvindes. Det er en betingelse, at der er tale om en varig sygdom eller lidelse. Det er endvidere en betingelse, at ophør af medicin umiddelbart medfører, at funktionsevnen nedsættes i væsentligt omfang. Men det er ikke en betingelse, at funktionsnedsættelsen ved ophør af medicin ikke kan genoprettes, hvis medicineringen igen påbegyndes.

Kasserede

Med henblik på at præcisere praksis erstattes C-31-05 af nærværende principafgørelse. Nedenstående principafgørelse kasseres dermed, og gælder derfor ikke længere:

C-31-05: En ansøger, der led af cystisk fibrose, kunne få dækket sine merudgifter til diæt, men var ikke berettiget til at få dækket merudgifter til medicin, særligt tøj, kørsel og ekstra udgift til el. Ankestyrelsen fandt ikke, at ansøger var omfattet af § 1 i ovennævnte bekendtgørelse. Ankestyrelsen lagde vægt på, at ansøgers lidelse med den givne forebyggende diæt ikke havde medført en sådan varig nedsættelse af hans funktionsevne med konsekvenser af indgribende karakter i den daglige tilværelse, at der måtte sættes ind med betydelige hjælpeforanstaltninger.

4. Den konkrete afgørelse

Ankestyrelsen har i møde truffet afgørelse i din sag om klage over A Kommunes afgørelse om nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse truffet den 4. marts 2015.

Resultatet er

– Du er omfattet af personkredsen, som har ret til dækning af merudgifter i form af medicin, ekstra vask og slitage af tøj med videre, forudsat at de øvrige betingelser herfor er opfyldt, altså at udgifterne er nødvendige for din daglige livsførelse.

Det betyder, at vi ændrer kommunens afgørelse.

Der var enighed på mødet.

Begrundelsen for afgørelsen

Ankestyrelsen vurderer, at du er omfattet af den personkreds, der kan modtage hjælp til dækning af nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse.

Vi lægger vægt på, at din sygdom i form af cystisk fibrose er varig og nødvendiggør medicinsk behandling.

Vi lægger desuden vægt på, at din sygdoms følger uden den medicinske behandling ville være akut livstruende eller betyde en umiddelbar risiko for væsentligt og varigt nedsat funktionsevne.

Det fremgår af de lægelige oplysninger, at du uden den iværksatte medicinske behandling ville være i en betydelig risiko for hastigt tiltagende dårlig lungefunktion og der ville være en hel reel risiko for forværring af infektionerne, som i nogle tilfælde ville kunne udvikle sig livstruende.

Om den medicinske behandling er det oplyst, at du har tilbagevendende infektioner med stafylokokker, som behandles med perorale antibiotikakure af 14 dages varighed. Det sidste år er der dukket en multiresistent bakterie op, som du har fra tid til anden.

Din sygdom cystisk fibrose beskrives i de lægelige akter som en varig sygdom, der er progredierende. Vi henviser til journalnotat af 27. oktober 2014 fra hospitalet.

Vurderingen af, om en funktionsevne er tilstrækkeligt nedsat til, at en person er omfattet af personkredsen, skal foretages uafhængigt af den løbende medicinske behandling, når borgeren ville være akut livstruet uden denne medicinske behandling.

Vi finder således, at du har en varigt nedsat funktionsevne, hvorved forstås en langvarig lidelse, hvis konsekvenser for dig er af indgribende karakter i den daglige tilværelse, og som medfører, at der ofte må sættes ind med ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger.

Kommunen skal nu tage stilling til, om de øvrige betingelser for at få dækket udgifter som merudgifter er til stede, herunder om der er tale om nødvendige merudgifter, som er en følge af din nedsatte funktionsevne.

Om udmålingen af de nødvendige merudgifter vil du høre nærmere fra din kommune.

Ankestyrelsens lægekonsulent har vejledt om de lægelige spørgsmål i sagen.

Sag nr. 23, tidligere principmeddelelse 35-16, j.nr. 2015-2123-42393

Følgende love blev anvendt, da principafgørelsen blev truffet:

Lov om social service - lovbekendtgørelse nr. 1284 af 17. november 2015, § 100, stk. 1

Bekendtgørelse nr. 1434 af 23. december 2012 om nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse § 1, stk. 1, og 2

1. Baggrund for at behandle sagerne principielt

Ankestyrelsen har behandlet sagerne principielt for at belyse og præcisere personkredsspørgsmålet, når det drejer sig om personer, som lider af indgribende medicinske sygdomme, hvor sygdommene er så svære, at den medicinske behandling er nødvendig for at undgå umiddelbar risiko for væsentlig og varigt nedsat funktionsevne.

2. Reglerne

Ifølge lov om social service § 100, stk. 1, yder kommunalbestyrelsen dækning af nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse til personer mellem det fyldte 18. år og folkepensionsalderen, jf. § 1 a i lov om social pension, med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne og til personer med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der efter § 15 a i lov om social pension har opsat udbetalingen af folkepensionen. Det er en betingelse, at merudgiften er en konsekvens af den nedsatte funktionsevne og ikke kan dækkes efter anden lovgivning eller andre bestemmelser i denne lov.

I bekendtgørelsens § 1, stk. 1, og 2, er der en nærmere afgrænsning af personkredsen, som er berettiget til dækning af nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse.

Bekendtgørelsens § 1, stk. 1, slår fast, at kommunalbestyrelsen skal dække nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse efter servicelovens § 100, stk. 1, til personer mellem det fyldte 18. år og folkepensionsalderen, jf. § 1 a i lov om social pension, med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne og til personer med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der efter § 15 a i lov om social pension har opsat udbetalingen af folkepensionen. Det er en betingelse, at merudgiften er en konsekvens af den nedsatte funktionsevne og ikke kan dækkes efter anden lovgivning eller andre bestemmelser i loven.

Ifølge § 1, stk. 2, forstås der med varigt nedsat funktionsevne en langvarig lidelse, hvis konsekvenser for den enkelte er af indgribende karakter i den daglige tilværelse, og som medfører, at der ofte må sættes ind med ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger.

3. Andre principafgørelser

Gældende

Følgende principafgørelse er brugt ved afgørelsen og gælder stadig:

89-15: Vurderingen af, om en funktionsevne er tilstrækkeligt nedsat til, at en person er omfattet af personkredsen, skal foretages uafhængigt af den løbende medicinske behandling, når borgeren vil være akut livstruet uden medicinsk behandling.

I den konkrete sag fandt Ankestyrelsen, at borgeren på baggrund af sin sygdom cystisk fibrose og den beskrevne medicinske behandling er omfattet af den personkreds, der kan modtage hjælp til dækning af nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse. Vi lagde vægt på, at ansøgerens sygdom uden relevant medicinsk behandling vil være akut livstruende eller betyde en umiddelbar risiko for væsentligt og varigt nedsat funktionsevne.

Kasserede

Følgende principafgørelser er kasserede og gælder ikke længere. Praksis er præciseret og indarbejdet i denne principafgørelse:

O-66-98: Historisk, gælder ikke længere. Praksis er indarbejdet i denne principafgørelse.

C-29-04: Historisk, gælder ikke længere. Praksis er indarbejdet i denne principafgørelse.

C-6-06: Historisk, gælder ikke længere. Praksis er indarbejdet i denne principafgørelse.

C-16-06: Historisk, gælder ikke længere. Praksis er indarbejdet i denne principafgørelse.

56-09: Historisk, gælder ikke længere. Praksis er indarbejdet i denne principafgørelse.

56-14: Historisk, gælder ikke længere. Praxis er indarbejdet i denne principafgørelse.

S a g 1: 2015-2123-42393

Ankestyrelsen har i møde truffet afgørelse i din sag om klage over A kommunes afgørelse om nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse truffet den 20. maj 2015.

Resultatet er

– Du er omfattet af personkredsen, som har ret til dækning af merudgifter, forudsat at de øvrige betingelser herfor er opfyldt, blandt andet at udgifterne er nødvendige for din daglige livsførelse.

Det betyder, at vi ændrer kommunens afgørelse om personkredsvurdering.

Kommunen vil kontakte dig om den videre behandling af sagen.

Der var enighed på mødet.

Begrundelsen for afgørelsen

Ankestyrelsen vurderer, at du er omfattet af personkredsen, der kan få dækket nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse.

Vi vurderer således, at du har en varigt nedsat funktionsevne, hvorved forstås en langvarig lidelse, hvis konsekvenser for den enkelte er af indgribende karakter i den daglige tilværelse, og som medfører, at der ofte må sættes ind med ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger.

Vi lægger vægt på, at du har en kronisk tarmlidelse i form af Crohns sygdom. Du får aktuelt immundæmpende behandling, hvilket holder din sygdom i ro. Det anses ikke for realistisk eller sandsynligt, at du vil kunne klare dig uden medicinsk behandling.

Vi lægger desuden vægt på det oplyste om, at hvis den medicinske behandling ophører, vil der med betydelig sandsynlighed opstå tarmbetændelse på ny. En tarmbetændelse er sædvanligvis en tilstand, der progredierer over tid, så den akutte livsfare opstår (først) i det øjeblik, der er betydelig tarmbetændelse, hvor der i sådanne situationer opstår mulighed for perforation (hul på tarmen). I en sådan tilstand vil intensiv behandling med antibiotika og eventuelt operation være nødvendig, og det kan medføre betydelig funktionsnedsættelse.

Vi henviser til de lægeligfaglige udtalelser af 21. marts og 9. juli 2015 fra Medicinsk Ambulatorium, X hospital.

Videre henviser vi til kommunens egen lægekonsulent, som vurderer, at du uden medicinsk behandling vil få øget betændelsestilstand i tarmen, og at der med tiden kan gå hul på tarmen, hvilket vil kræve antibiotika og operation. Uden operation vil der være risiko for et dødeligt udfald. Lægekonsulenten kan ikke udtale sig om en tidshorisont for udviklingen, da dette afhænger af tarmens tilstand ved et medicinsk ophør.

Vi vurderer på denne baggrund, at du uden den medicinske behandling vil være i en umiddelbar risiko for væsentlig og varigt nedsat funktionsevne. Med umiddelbar risiko forstås situationer, hvor det kan sandsynliggøres, at den væsentlige og varige nedsættelse af funktionsevnen indtræder kort tid efter ophør af den konkrete behandling, typisk i løbet af dage til uger, eventuelt måneder.

Vurderingen af, om funktionsevnen er tilstrækkeligt nedsat til, at en person er omfattet af personkredsen, skal foretages uafhængigt af den løbende medicinske behandling i de tilfælde, hvor borgeren uden medicin eller behandling ville være akut livstruet eller det ville betyde en umiddelbar risiko for væsentlig og varigt nedsat funktionsevne. Dette følger tillige af principperne i principafgørelse 89-15.

For så vidt angår spørgsmålet om ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger har vi lagt vægt på, at den medicinske behandling i sig selv udgør ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger i lovens forstand, når det lægges til grund, at du uden din medicin eller behandling ville være i en umiddelbar risiko for væsentlig og varigt nedsat funktionsevne.

Sag nr. 24, tidligere principmeddelelse 35-16, j.nr. 2015-2123-42393

Følgende love blev anvendt, da principafgørelsen blev truffet:

Lov om social service - lovbekendtgørelse nr. 1284 af 17. november 2015, § 100, stk. 1

Bekendtgørelse nr. 1434 af 23. december 2012 om nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse § 1, stk. 1, og 2

1. Baggrund for at behandle sagerne principielt

Ankestyrelsen har behandlet sagerne principielt for at belyse og præcisere personkredsspørgsmålet, når det drejer sig om personer, som lider af indgribende medicinske sygdomme, hvor sygdommene er så svære, at den medicinske behandling er nødvendig for at undgå umiddelbar risiko for væsentlig og varig nedsat funktionsevne.

2. Reglerne

Ifølge lov om social service § 100, stk. 1, yder kommunalbestyrelsen dækning af nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse til personer mellem det fyldte 18. år og folkepensionsalderen, jf. § 1 a i lov om social pension, med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne og til personer med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der efter § 15 a i lov om social pension har opsat udbetalingen af folkepensionen. Det er en betingelse, at merudgiften er en konsekvens af den nedsatte funktionsevne og ikke kan dækkes efter anden lovgivning eller andre bestemmelser i denne lov.

I bekendtgørelsens § 1, stk. 1, og 2, er der en nærmere afgrænsning af personkredsen, som er berettiget til dækning af nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse.

Bekendtgørelsens § 1, stk. 1, slår fast, at kommunalbestyrelsen skal dække nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse efter servicelovens § 100, stk. 1, til personer mellem det fyldte 18. år og folkepensionsalderen, jf. § 1 a i lov om social pension, med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne og til personer med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der efter § 15 a i lov om social pension har opsat udbetalingen af folkepensionen. Det er en betingelse, at merudgiften er en konsekvens af den nedsatte funktionsevne og ikke kan dækkes efter anden lovgivning eller andre bestemmelser i loven.

Ifølge § 1, stk. 2, forstås der med varigt nedsat funktionsevne en langvarig lidelse, hvis konsekvenser for den enkelte er af indgribende karakter i den daglige tilværelse, og som medfører, at der ofte må sættes ind med ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger.

3. Andre principafgørelser

Gældende

Følgende principafgørelse er brugt ved afgørelsen og gælder stadig:

89-15: Vurderingen af, om en funktionsevne er tilstrækkeligt nedsat til, at en person er omfattet af personkredsen, skal foretages uafhængigt af den løbende medicinske behandling, når borgeren vil være akut livstruet uden medicinsk behandling.

I den konkrete sag fandt Ankestyrelsen, at borgeren på baggrund af sin sygdom cystisk fibrose og den beskrevne medicinske behandling er omfattet af den personkreds, der kan modtage hjælp til dækning af nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse. Vi lagde vægt på, at ansøgerens sygdom uden relevant medicinsk behandling vil være akut livstruende eller betyde en umiddelbar risiko for væsentligt og varigt nedsat funktionsevne.

Kasserede

Følgende principafgørelser er kasserede og gælder ikke længere. Praksis er præciseret og indarbejdet i denne principafgørelse:

O-66-98: Historisk, gælder ikke længere. Praksis er indarbejdet i denne principafgørelse.

C-29-04: Historisk, gælder ikke længere. Praksis er indarbejdet i denne principafgørelse.

C-6-06: Historisk, gælder ikke længere. Praksis er indarbejdet i denne principafgørelse.

C-16-06: Historisk, gælder ikke længere. Praksis er indarbejdet i denne principafgørelse.

56-09: Historisk, gælder ikke længere. Praksis er indarbejdet i denne principafgørelse.

56-14: Historisk, gælder ikke længere. Praxis er indarbejdet i denne principafgørelse.

Sag 2: 2015-2123-33968

Ankestyrelsen har i møde truffet afgørelse i din klage over A kommunes afgørelse om nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse truffet den 22. maj 2015.

Resultatet er

– Du er omfattet af personkredsen, som har ret til dækning af merudgifter, forudsat at de øvrige betingelser herfor er opfyldt, blandt andet at udgifterne er nødvendige for din daglige livsførelse.

Det betyder, at vi ændrer kommunens afgørelse om personkredsvurdering.

Kommunen vil kontakte dig om den videre behandling af sagen.

Der var enighed på mødet.

Begrundelsen for afgørelsen

Ankestyrelsen vurderer, at du er omfattet af personkredsen, som kan få dækket nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse.

Vi vurderer således, at du har en varigt nedsat funktionsevne, hvorved forstås en langvarig lidelse, hvis konsekvenser for den enkelte er af indgribende karakter i den daglige tilværelse, og som medfører, at der ofte må sættes ind med ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger.

Vi lægger vægt på, at du har en kronisk tarmlidelse i form af Crohns sygdom. Du er aktuelt fint medicinsk reguleret for sygdommen, men ved den seneste undersøgelse, var du betydeligt undervægtig, hvorfor du blev henvist til hospitalsdiætisten.

Vi lægger desuden vægt på det oplyste om, at ingen kan svare på, hvor hurtig du uden medicinsk behandling ville blive akut livstruet, men der er ingen tvivl om, at hvis du ophører med den medicinske behandling, og også med den vigtige ernæring, som du også skal have, vil sygdommen med meget høj sandsynlighed blusse op, og derfor ændre sig fra en nogenlunde reguleret tilstand til en akut opblussen. En akut opblussen af sygdommen kan resultere i en tarmperforation og dermed en livstruende tilstand. Hvor lang tid dette vil tage efter ophør af medicin, vil ingen, end ikke en speciallist kunne svare på.

Vi henviser til de lægeligfaglige udtalelser fra X hospital, senest den 29. februar 2015.

Videre lægger vi vægt på dine bemærkninger givet til kommunens sagsoplysning og i din klage. Det fremgår blandt andet, at der med din sygdom følger stærk undervægt. Du kæmper dagligt for at tage på, eller som minimum holde din vægt. Dit liv er meget præget af din sygdom, som du har i moderat til svær grad. Den er udbredt i det nederste af tyndtarmen og hele tyktarmen. Du er ofte meget træt, og det er umuligt for dig at magte det samme som dine jævnaldrende. Du forklarer, at du på et stykke af din tyndtarm, som følge af arvæv og forsnævring, har en passage på kun 2 millimeter. Du skal derfor tage dine forholdsregler, da du ellers risikerer, at din tarm stopper helt til og dermed at få tarmslyng, som er dødeligt, hvis man ikke bliver opereret herfor.

Vi vurderer på denne baggrund, at du uden den medicinske behandling vil være i en umiddelbar risiko for væsentlig og varig nedsat funktionsevne. Med umiddelbar risiko forstås situationer, hvor det kan sandsynliggøres, at den væsentlige og varige nedsættelse af funktionsevnen indtræder kort tid efter ophør af den konkrete behandling, typisk i løbet af dage til uger, eventuelt måneder.

Vurderingen af, om funktionsevnen er tilstrækkeligt nedsat til, at en person er omfattet af personkredsen, skal foretages uafhængigt af den løbende medicinske behandling i de tilfælde, hvor borgeren uden medicin eller behandling ville være akut livstruet eller det ville betyde en umiddelbar risiko for væsentlig og varigt nedsat funktionsevne. Dette følger tillige af principperne i principafgørelse 89-15.

For så vidt angår spørgsmålet om ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger har vi lagt vægt på, at den medicinske behandling i sig selv udgør ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger i lovens forstand, når det må lægges til grund, at du uden din medicin eller behandling ville være i en umiddelbar risiko for væsentlig og varigt nedsat funktionsevne.

Sag nr. 25, tidligere principmeddelelse 86-16, j.nr. 2016-2123-14074

Følgende love blev anvendt, da principafgørelsen blev truffet:

Lov om social service - lovbekendtgørelse nr. 1270 af 24. oktober 2016 - § 100, stk. 1.

Merudgiftsbekendtgørelsen (Bekendtgørelse om nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse) - bekendtgørelse nr. 1434 af 23. december 2012 - § 1, stk. 1-2, om personkreds.

Afgørelse:

1. Baggrund for at behandle sagerne principielt

Ankestyrelsen har behandlet sagerne principielt for at afklare, om indtagelse af særlig diætkost, fx i form af et ernæringspræparat, kan sidestilles med medicinsk behandling, og derfor skal tillægges vægt i vurderingen af, om man er omfattet af personkredsen for reglerne om nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse.

Vi skal derfor nærmere afklare, om en borger, som følger en særlig diæt, skal vurderes med eller uden den pågældende diæt. Dvs. om princippet, som blandt andet fremgår af principafgørelse 35-16 og 89-15, skal udstrækkes til også at gælde, for den borger, der følger en særlig diæt, men som ikke er i medicinsk behandling.

2. Reglerne

Ifølge lov om social service § 100, stk. 1, yder kommunalbestyrelsen dækning af nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse til personer mellem det fyldte 18. år og folkepensionsalderen, jf. § 1 a i lov om social pension, med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne og til personer med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der efter § 15 a i lov om social pension har opsat udbetalingen af folkepensionen. Det er en betingelse, at merudgiften er en konsekvens af den nedsatte funktionsevne og ikke kan dækkes efter anden lovgivning eller andre bestemmelser i denne lov.

I bekendtgørelsens § 1, stk. 1, og 2, er der en nærmere afgrænsning af personkredsen, som er berettiget til dækning af nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse.

Bekendtgørelsens § 1, stk. 1, slår fast, at kommunalbestyrelsen skal dække nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse efter servicelovens § 100, stk. 1, til personer mellem det fyldte 18. år og folkepensionsalderen, jf. § 1 a i lov om social pension, med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne og til personer med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der efter § 15 a i lov om social pension har opsat udbetalingen af folkepensionen. Det er en betingelse, at merudgiften er en konsekvens af den nedsatte funktionsevne og ikke kan dækkes efter anden lovgivning eller andre bestemmelser i loven.

Ifølge § 1, stk. 2, forstås der med varigt nedsat funktionsevne en langvarig lidelse, hvis konsekvenser for den enkelte er af indgribende karakter i den daglige tilværelse, og som medfører, at der ofte må sættes ind med ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger.

3. Andre principafgørelser

Gældende

Følgende principafgørelser er brugt ved afgørelserne og gælder stadig:

89-15: Vurderingen af, om en funktionsevne er tilstrækkeligt nedsat til, at en person er omfattet af personkredsen, skal foretages uafhængigt af den løbende medicinske behandling, når borgeren vil være akut livstruet uden medicinsk behandling.

I den konkrete sag fandt Ankestyrelsen, at borgeren på baggrund af sin sygdom cystisk fibrose og den beskrevne medicinske behandling er omfattet af den personkreds, der kan modtage hjælp til dækning af nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse. Vi lagde vægt på, at ansøgerens sygdom uden relevant medicinsk behandling vil være akut livstruende eller betyde en umiddelbar risiko for væsentligt og varigt nedsat funktionsevne.

35-16: Kommunen skal yde dækning af nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse til borgere med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Når kommunen skal vurdere, om en borger, der er i løbende medicinsk behandling, er berettiget til merudgifter, skal vurderingen som hovedregel foretages på grundlag af den funktionsnedsættelse, som kan konstateres hos borgeren, når borgeren tager sin medicin.

Der gælder dog en undtagelse hertil, hvis ophør med behandlingen enten vil være akut livstruende eller vil medføre en umiddelbar risiko for væsentlig og varig nedsat funktionsevne. Med akut livstruende forstås, at tilstanden er så alvorlig, at der er risiko for, at den pågældende dør i løbet af timer til dage. Med umiddelbar risiko forstås situationer, hvor det kan sandsynliggøres, at den væsentlige og varige nedsættelse af funktionsevnen indtræder kort tid efter ophør af den konkrete behandling, typisk i løbet af dage til uger, eventuelt måneder.

Borgeren skal i de ovennævnte situationer vurderes uden hensyntagen til den medicinske behandling, selvom en genoptagelse af medicinindtagelsen vil føre til, at funktionsevnen helt eller delvis genvindes.

I to konkrete sager fandt Ankestyrelsen, at borgerne – som havde funktionsnedsættelser som følge af Morbus Crohn (kronisk tarmbetændelse) – på baggrund af de lægelige oplysninger i sagerne begge var omfattet af personkredsen, da ophør med den medicinske behandling vil medføre en umiddelbar risiko for væsentlig og varig nedsat funktionsevne.

77-16: Kommunen skal efter serviceloven yde kompensation til borgere med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne for de merudgifter, som er en konsekvens af funktionsnedsættelsen.

Udgifter til sonderemedier kan ikke dækkes efter serviceloven

Der kan ikke ydes støtte efter serviceloven til behandlingsredskaber. Behandlingsredskaber er redskaber, som patienten forsynes med som led i behandling i sygehusvæsenet, eller som fortsættelse af den iværksatte behandling. Formålet er enten at tilvejebringe yderligere forbedring af det resultat, som er opnået ved behandlingen, eller at forhindre forringelse af dette resultat.

Der kan bevilges merudgifter til ekstra kost/sondeernæring

Tilskuddet til sondeernæring er i sundhedslovgivningen fastsat til 60 procent af patientens udgifter til sondeernæringen. De resterende 40 procent svarer til den gennemsnitlige udgift til almindelig ernæring.

Et tilskud på 60 procent dækker som udgangspunkt patientens gennemsnitlige merudgifter til kost. Borgeren er derfor normalt kompenseret med tilskuddet på de 60 procent, som således svarer til merudgiften. Borgeren kan sandsynliggøre merudgifter til kost, fx hvis borgeren ved siden af sondeernæringen også spiser almindelig kost.

I den konkrete sag stadfæstede Ankestyrelsen, at borgeren ikke kunne få dækket merudgifter til sonderemedier, da der var tale om et behandlingsredskab. Kommunen havde i samme sag bevilget merudgifter til ekstra kost, som borgeren havde ved siden af sondeernæringen.

Sag 1: 2016-2123-19127

Du har klaget over A Kommunes afgørelse om dækning af merudgifter. Kommunen afgjorde sagen den 18. februar 2016.

Ankestyrelsen har nu afgjort din sag.

Resultatet er:

– Du er omfattet af personkredsen, der har ret til dækning af nødvendige merudgifter.

Det betyder, at vi ændrer kommunens afgørelse.

Du har ret til dækning af dine nødvendige merudgifter, hvis det samlede beløb overstiger bagatelgrænsen på 6.288. kr. om året (i 2016).

Kommunen skal derfor nu tage stilling til, om dine samlede nødvendige merudgifter overstiger bagatelgrænsen. Når kommunen tager stilling til udmåling af ydelsen, skal den være opmærksom på, at du ikke skal kompenseres for en regelfastsat egenbetalingsdel af fx et ernæringspræparat (Det skal ikke indgå i beregningsgrundlaget). Vi henviser til principafgørelse 77-16.

Sådan vurderer vi sagen

Ankestyrelsen vurderer, at du uden den lægeordnede behandling med et godkendt ernæringspræparat vil være i en umiddelbar risiko for væsentlig og varig nedsat funktionsevne.

Vi finder, at dit behandlingsforløb har sådanne lighedspunkter, hvad angår lægeordination og anvendelse af et godkendt præparat, at det kan sidestilles med et lægeordineret medicinsk behandlingsforløb med et godkendt medicinsk præparat.

Vi vurderer således, at du har en varigt nedsat funktionsevne, hvorved forstås en langvarig lidelse, hvis konsekvenser for den enkelte er af indgribende karakter i den daglige tilværelse, og som medfører, at der ofte må sættes ind med ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger.

Hvad er afgørende for resultatet

Vi lægger vægt på, at du er i et lægeordineret behandlingsforløb, hvor du indtager et godkendt ernæringspræparat i form af Glucosade.

Hospitalet oplyser, at Glucosade er et ernæringspræparat, specialfremstillet til særligt medicinsk formål, og til anvendelse under lægeligt tilsyn.

Vi lægger også vægt på oplysningerne fra hospitalet om din sygdom i form af den sjældne og kroniske stofskiftesygdom Von Gierkes sygdom (GSD type 1A).

Det fremgår af oplysningerne, at det er hospitalets vurdering, at ophør af behandlingen med Glucosade dels vil medføre en prompte forværring af din sygdom med akut lavt blodsukker (hypoglykæmi) og på kortere sigt fremkomst af komplikationer. Akut vil der ses neurologiske komplikationer såsom kramper og koma, som ubehandlet vil ende med død. På sigt vil der være varig funktionsnedsættelse. Ikke kun ophør, men også ændring i din aktuelle behandling vil medføre forværring, og den aktuelle behandlingsprofil er opnået efter lang tids monitorering, herunder døgnindlæggelse til biokemisk monitorering og kan på ingen måde opfattes som tilfældig.

Oplysningerne fremgår særligt af oplysningerne fra X Centret, Hospitalet, blandt andet den 8. marts 2016.

Sag nr. 26, tidligere principmeddelelse 86-16, j.nr. 2016-2123-14074

Følgende love blev anvendt, da principafgørelsen blev truffet:

Lov om social service - lovbekendtgørelse nr. 1270 af 24. oktober 2016 - § 100, stk. 1.

Merudgiftsbekendtgørelsen (Bekendtgørelse om nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse) - bekendtgørelse nr. 1434 af 23. december 2012 - § 1, stk. 1-2, om personkreds.

Afgørelse:

1. Baggrund for at behandle sagerne principielt

Ankestyrelsen har behandlet sagerne principielt for at afklare, om indtagelse af særlig diætkost, fx i form af et ernæringspræparat, kan sidestilles med medicinsk behandling, og derfor skal tillægges vægt i vurderingen af, om man er omfattet af personkredsen for reglerne om nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse.

Vi skal derfor nærmere afklare, om en borger, som følger en særlig diæt, skal vurderes med eller uden den pågældende diæt. Dvs. om princippet, som blandt andet fremgår af principafgørelse 35-16 og 89-15, skal udstrækkes til også at gælde, for den borger, der følger en særlig diæt, men som ikke er i medicinsk behandling.

2. Reglerne

Ifølge lov om social service § 100, stk. 1, yder kommunalbestyrelsen dækning af nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse til personer mellem det fyldte 18. år og folkepensionsalderen, jf. § 1 a i lov om social pension, med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne og til personer med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der efter § 15 a i lov om social pension har opsat udbetalingen af folkepensionen. Det er en betingelse, at merudgiften er en konsekvens af den nedsatte funktionsevne og ikke kan dækkes efter anden lovgivning eller andre bestemmelser i denne lov.

I bekendtgørelsens § 1, stk. 1, og 2, er der en nærmere afgrænsning af personkredsen, som er berettiget til dækning af nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse.

Bekendtgørelsens § 1, stk. 1, slår fast, at kommunalbestyrelsen skal dække nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse efter servicelovens § 100, stk. 1, til personer mellem det fyldte 18. år og folkepensionsalderen, jf. § 1 a i lov om social pension, med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne og til personer med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der efter § 15 a i lov om social pension har opsat udbetalingen af folkepensionen. Det er en betingelse, at merudgiften er en konsekvens af den nedsatte funktionsevne og ikke kan dækkes efter anden lovgivning eller andre bestemmelser i loven.

Ifølge § 1, stk. 2, forstås der med varigt nedsat funktionsevne en langvarig lidelse, hvis konsekvenser for den enkelte er af indgribende karakter i den daglige tilværelse, og som medfører, at der ofte må sættes ind med ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger.

3. Andre principafgørelser

Gældende

Følgende principafgørelser er brugt ved afgørelserne og gælder stadig:

89-15: Vurderingen af, om en funktionsevne er tilstrækkeligt nedsat til, at en person er omfattet af personkredsen, skal foretages uafhængigt af den løbende medicinske behandling, når borgeren vil være akut livstruet uden medicinsk behandling.

I den konkrete sag fandt Ankestyrelsen, at borgeren på baggrund af sin sygdom cystisk fibrose og den beskrevne medicinske behandling er omfattet af den personkreds, der kan modtage hjælp til dækning af nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse. Vi lagde vægt på, at ansøgerens sygdom uden relevant medicinsk behandling vil være akut livstruende eller betyde en umiddelbar risiko for væsentligt og varigt nedsat funktionsevne.

35-16: Kommunen skal yde dækning af nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse til borgere med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Når kommunen skal vurdere, om en borger, der er i løbende medicinsk behandling, er berettiget til merudgifter, skal vurderingen som hovedregel foretages på grundlag af den funktionsnedsættelse, som kan konstateres hos borgeren, når borgeren tager sin medicin.

Der gælder dog en undtagelse hertil, hvis ophør med behandlingen enten vil være akut livstruende eller vil medføre en umiddelbar risiko for væsentlig og varig nedsat funktionsevne. Med akut livstruende forstås, at tilstanden er så alvorlig, at der er risiko for, at den pågældende dør i løbet af timer til dage. Med umiddelbar risiko forstås situationer, hvor det kan sandsynliggøres, at den væsentlige og varige nedsættelse af funktionsevnen indtræder kort tid efter ophør af den konkrete behandling, typisk i løbet af dage til uger, eventuelt måneder.

Borgeren skal i de ovennævnte situationer vurderes uden hensyntagen til den medicinske behandling, selvom en genoptagelse af medicinindtagelsen vil føre til, at funktionsevnen helt eller delvis genvindes.

I to konkrete sager fandt Ankestyrelsen, at borgerne – som havde funktionsnedsættelser som følge af Morbus Crohn (kronisk tarmbetændelse) – på baggrund af de lægelige oplysninger i sagerne begge var omfattet af personkredsen, da ophør med den medicinske behandling vil medføre en umiddelbar risiko for væsentlig og varig nedsat funktionsevne.

77-16: Kommunen skal efter serviceloven yde kompensation til borgere med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne for de merudgifter, som er en konsekvens af funktionsnedsættelsen.

Udgifter til sonderemedier kan ikke dækkes efter serviceloven

Der kan ikke ydes støtte efter serviceloven til behandlingsredskaber. Behandlingsredskaber er redskaber, som patienten forsynes med som led i behandling i sygehusvæsenet, eller som fortsættelse af den iværksatte behandling. Formålet er enten at tilvejebringe yderligere forbedring af det resultat, som er opnået ved behandlingen, eller at forhindre forringelse af dette resultat.

Der kan bevilges merudgifter til ekstra kost/sondeernæring

Tilskuddet til sondeernæring er i sundhedslovgivningen fastsat til 60 procent af patientens udgifter til sondeernæringen. De resterende 40 procent svarer til den gennemsnitlige udgift til almindelig ernæring.

Et tilskud på 60 procent dækker som udgangspunkt patientens gennemsnitlige merudgifter til kost. Borgeren er derfor normalt kompenseret med tilskuddet på de 60 procent, som således svarer til merudgiften. Borgeren kan sandsynliggøre merudgifter til kost, fx hvis borgeren ved siden af sondeernæringen også spiser almindelig kost.

I den konkrete sag stadfæstede Ankestyrelsen, at borgeren ikke kunne få dækket merudgifter til sonderemedier, da der var tale om et behandlingsredskab. Kommunen havde i samme sag bevilget merudgifter til ekstra kost, som borgeren havde ved siden af sondeernæringen.

Sag 2: 2016-2123-21872

Du har klaget over B Kommunes afgørelse om dækning af merudgifter. Kommunen afgjorde sagen den 23. februar 2016.

Ankestyrelsen har nu afgjort din sag.

Resultatet er:

– Du er omfattet af personkredsen, der har ret til dækning af nødvendige merudgifter.

Det betyder, at vi ændrer kommunens afgørelse.

Du har ret til dækning af dine nødvendige merudgifter, hvis det samlede beløb overstiger bagatelgrænsen på 6.288. kr. om året (i 2016).

Kommunen skal derfor nu tage stilling til, om dine samlede nødvendige merudgifter overstiger bagatelgrænsen. Når kommunen tager stilling til udmåling af ydelsen, skal den være opmærksom på, at du ikke skal kompenseres for en regelfastsat egenbetalingsdel af fx et ernæringspræparat (Det skal ikke indgå i beregningsgrundlaget). Vi henviser til principafgørelse 77-16.

Sådan vurderer vi sagen

Ankestyrelsen vurderer, at du uden den lægeordnede behandling med et godkendt ernæringspræparat vil være i en umiddelbar risiko for væsentlig og varig nedsat funktionsevne.

Vi finder, at dit behandlingsforløb har sådanne lighedspunkter, hvad angår lægeordination og anvendelse af et godkendt præparat, at det kan sidestilles med et lægeordineret medicinsk behandlingsforløb med et godkendt medicinsk præparat.

Vi vurderer således, at du har en varigt nedsat funktionsevne, hvorved forstås en langvarig lidelse, hvis konsekvenser for den enkelte er af indgribende karakter i den daglige tilværelse, og som medfører, at der ofte må sættes ind med ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger.

Hvad er afgørende for resultatet

Vi lægger vægt på, at du er i et lægeordineret behandlingsforløb, hvor du indtager et godkendt ernæringspræparat i form af Glucosade.

Vi lægger også vægt på oplysningerne fra hospitalet om din sygdom i form af den sjældne og kroniske stofskiftesygdom Von Gierkes sygdom (GSD type 1B).

Det fremgår af sagen, at du ville få mange afledte konsekvenser, hvis den lægeligt ordinerede behandling ikke følges stringent. Behandlingen med blandt andet Glucosade er ordineret af hospitalet, da der er lægefaglig indikation herfor. Manglende overholdelse af denne behandling og for dårlig styring af behandlingen, vil efter det oplyste, føre til blandt andet lavt blodsukker med øjeblikkelige neurologiske symptomer og høj risiko for neurologiske senkomplikationer.

Oplysningerne fremgår særligt af oplysningerne fra hospitalet.

Sag nr. 27, tidligere principmeddelelse 86-16, j.nr. 2016-2123-14074

Følgende love blev anvendt, da principafgørelsen blev truffet:

Lov om social service - lovbekendtgørelse nr. 1270 af 24. oktober 2016 - § 100, stk. 1.

Merudgiftsbekendtgørelsen (Bekendtgørelse om nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse) - bekendtgørelse nr. 1434 af 23. december 2012 - § 1, stk. 1-2, om personkreds.

Afgørelse:

1. Baggrund for at behandle sagerne principielt

Ankestyrelsen har behandlet sagerne principielt for at afklare, om indtagelse af særlig diætkost, fx i form af et ernæringspræparat, kan sidestilles med medicinsk behandling, og derfor skal tillægges vægt i vurderingen af, om man er omfattet af personkredsen for reglerne om nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse.

Vi skal derfor nærmere afklare, om en borger, som følger en særlig diæt, skal vurderes med eller uden den pågældende diæt. Dvs. om princippet, som blandt andet fremgår af principafgørelse 35-16 og 89-15, skal udstrækkes til også at gælde, for den borger, der følger en særlig diæt, men som ikke er i medicinsk behandling.

2. Reglerne

Ifølge lov om social service § 100, stk. 1, yder kommunalbestyrelsen dækning af nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse til personer mellem det fyldte 18. år og folkepensionsalderen, jf. § 1 a i lov om social pension, med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne og til personer med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der efter § 15 a i lov om social pension har opsat udbetalingen af folkepensionen. Det er en betingelse, at merudgiften er en konsekvens af den nedsatte funktionsevne og ikke kan dækkes efter anden lovgivning eller andre bestemmelser i denne lov.

I bekendtgørelsens § 1, stk. 1, og 2, er der en nærmere afgrænsning af personkredsen, som er berettiget til dækning af nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse.

Bekendtgørelsens § 1, stk. 1, slår fast, at kommunalbestyrelsen skal dække nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse efter servicelovens § 100, stk. 1, til personer mellem det fyldte 18. år og folkepensionsalderen, jf. § 1 a i lov om social pension, med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne og til personer med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der efter § 15 a i lov om social pension har opsat udbetalingen af folkepensionen. Det er en betingelse, at merudgiften er en konsekvens af den nedsatte funktionsevne og ikke kan dækkes efter anden lovgivning eller andre bestemmelser i loven.

Ifølge § 1, stk. 2, forstås der med varigt nedsat funktionsevne en langvarig lidelse, hvis konsekvenser for den enkelte er af indgribende karakter i den daglige tilværelse, og som medfører, at der ofte må sættes ind med ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger.

3. Andre principafgørelser

Gældende

Følgende principafgørelser er brugt ved afgørelserne og gælder stadig:

89-15: Vurderingen af, om en funktionsevne er tilstrækkeligt nedsat til, at en person er omfattet af personkredsen, skal foretages uafhængigt af den løbende medicinske behandling, når borgeren vil være akut livstruet uden medicinsk behandling.

I den konkrete sag fandt Ankestyrelsen, at borgeren på baggrund af sin sygdom cystisk fibrose og den beskrevne medicinske behandling er omfattet af den personkreds, der kan modtage hjælp til dækning af nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse. Vi lagde vægt på, at ansøgerens sygdom uden relevant medicinsk behandling vil være akut livstruende eller betyde en umiddelbar risiko for væsentligt og varigt nedsat funktionsevne.

35-16: Kommunen skal yde dækning af nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse til borgere med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Når kommunen skal vurdere, om en borger, der er i løbende medicinsk behandling, er berettiget til merudgifter, skal vurderingen som hovedregel foretages på grundlag af den funktionsnedsættelse, som kan konstateres hos borgeren, når borgeren tager sin medicin.

Der gælder dog en undtagelse hertil, hvis ophør med behandlingen enten vil være akut livstruende eller vil medføre en umiddelbar risiko for væsentlig og varig nedsat funktionsevne. Med akut livstruende forstås, at tilstanden er så alvorlig, at der er risiko for, at den pågældende dør i løbet af timer til dage. Med umiddelbar risiko forstås situationer, hvor det kan sandsynliggøres, at den væsentlige og varige nedsættelse af funktionsevnen indtræder kort tid efter ophør af den konkrete behandling, typisk i løbet af dage til uger, eventuelt måneder.

Borgeren skal i de ovennævnte situationer vurderes uden hensyntagen til den medicinske behandling, selvom en genoptagelse af medicinindtagelsen vil føre til, at funktionsevnen helt eller delvis genvindes.

I to konkrete sager fandt Ankestyrelsen, at borgerne – som havde funktionsnedsættelser som følge af Morbus Crohn (kronisk tarmbetændelse) – på baggrund af de lægelige oplysninger i sagerne begge var omfattet af personkredsen, da ophør med den medicinske behandling vil medføre en umiddelbar risiko for væsentlig og varig nedsat funktionsevne.

77-16: Kommunen skal efter serviceloven yde kompensation til borgere med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne for de merudgifter, som er en konsekvens af funktionsnedsættelsen.

Udgifter til sonderemedier kan ikke dækkes efter serviceloven

Der kan ikke ydes støtte efter serviceloven til behandlingsredskaber. Behandlingsredskaber er redskaber, som patienten forsynes med som led i behandling i sygehusvæsenet, eller som fortsættelse af den iværksatte behandling. Formålet er enten at tilvejebringe yderligere forbedring af det resultat, som er opnået ved behandlingen, eller at forhindre forringelse af dette resultat.

Der kan bevilges merudgifter til ekstra kost/sondeernæring

Tilskuddet til sondeernæring er i sundhedslovgivningen fastsat til 60 procent af patientens udgifter til sondeernæringen. De resterende 40 procent svarer til den gennemsnitlige udgift til almindelig ernæring.

Et tilskud på 60 procent dækker som udgangspunkt patientens gennemsnitlige merudgifter til kost. Borgeren er derfor normalt kompenseret med tilskuddet på de 60 procent, som således svarer til merudgiften. Borgeren kan sandsynliggøre merudgifter til kost, fx hvis borgeren ved siden af sondeernæringen også spiser almindelig kost.

I den konkrete sag stadfæstede Ankestyrelsen, at borgeren ikke kunne få dækket merudgifter til sonderemedier, da der var tale om et behandlingsredskab. Kommunen havde i samme sag bevilget merudgifter til ekstra kost, som borgeren havde ved siden af sondeernæringen.

Sag 3: 2016-2123-14074

Du har klaget over C Kommunes afgørelse om dækning af nødvendige merudgifter. Kommunen afgjorde sagen den 18. januar 2016.

Ankestyrelsen har nu afgjort din sag.

Resultatet er:

– Du har ikke ret til dækning af merudgifter.

Det betyder, at vi stadfæster kommunens afgørelse, da vi er kommet til samme resultat.

Sådan vurderer vi sagen

Ankestyrelsen vurderer, at du ikke har en varigt nedsat funktionsevne, hvorved forstås en langvarig lidelse, hvis konsekvenser for den enkelte er af indgribende karakter i den daglige tilværelse, og som medfører, at der ofte må sættes ind med ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger.

Vi vurderer således, at du ikke er omfattet af personkredsen, der kan få dækket nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse.

Hvad er afgørende for resultatet

Vi lægger vægt på, at du ikke er i lægeordineret medicinsk behandling for dine gener, ligesom din indtagelse af forskellige næringsstoffer ikke indgår i et lægeordineret behandlingsforløb, men sker efter dit eget initiativ. Det kan derfor ikke sidestilles med et lægeordineret behandlingsforløb med et godkendt ernæringspræparat.

Det fremgår af sagen, at du sidst er set i ambulatoriet den 19. september 2013, hvor du var velbefindende og medicinfri. Efterfølgende er du udeblevet (fra kontrol) adskillige gange. Derfor havde ambulatoriet ikke en aktuel beskrivelse af dig.

Oplysningerne fremgår særligt af udateret statusattest fra Y Hospital.

Vi er opmærksomme på, at du har et sygdomsbillede sammensat af flere forskellige lidelser blandt andet colitis ulcerosa, whiplash syndrom og træthedssyndrom.

Vi er desuden opmærksomme på, at du på eget initiativ har igangsat en behandling med forskellige næringsstoffer i form af mineraler, vitaminer, lipidier, bakterier og fibre med mere. Det ændrer dog ikke ved resultatet, fordi der ikke er tale om et lægeligt ordineret behandlingsforløb med godkendte præparater.

I forhold til vurderingen af, om din funktionsnedsættelse er af indgribende karakter, lægger vi også vægt på, at det af kommunens udredningsskema og dine bemærkninger til udredningen fremgår, at du kan varetage praktiske opgaver som rengøring, tøjvask og indkøb. Du bliver dog udmattet af at varetage sådanne opgaver, og du får af og til hjælp til enkelte praktiske opgaver i hjemmet.

Vi lægger derudover vægt på, at du selv kan varetage egen omsorg, du kan selv færdes inde og ude, og du kan anvende offentlig transport. Du har ikke problemer med at kommunikere, selvom du hurtigt bliver udmattet, når du arbejder ved en computerskærm.

Vi lægger derudover vægt på, at du bor i en almindelig bolig.

Vi er opmærksomme på, at du forklarer, at du har behov for ikke uvæsentlige biokemiske hjælpeforanstaltninger. Du forklarer ligeledes, at du skal indtage din særlige diæt, idet den giver dig overskud og energi til at kunne klare hverdagen og dit arbejde.

Vi finder imidlertid, at din funktionsnedsættelse ikke har så indgribende karakter i den daglige tilværelse, at der ofte må sættes ind med ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger i den forstand, som reglerne skal forstås.

År for udstedelse

2019

Dato for underskrift

13.12.2019

Offentliggørelsesdato

14.12.2019

Status: Gældende

Paragraf

§ 112, § 84, § 16, § 41, § 4, § 77, § 1a, § 1, § 15a, § 102, § 42,
§ 100, § 2, § 3,

Lovområder

Serviceoven,

Emner

Merudgifter, Personkreds,

Journalnummer 19-57179

3 relaterede principmeddelelser

15.04.2016

Ankestyrelsens principafgørelse 13-16

Indkøbsordning, Rehabiliteringsforløb, Kvalitetsstandard, Hjemmehjælp

Serviceoven indeholder regler om hjælp eller støtte til nødvendige praktiske opgaver i hjemmet, herunder indkøbsordning. For at være berettiget til indkøbsordning må borgeren ikke selv være i stand til at varetage indkøb som følge af nedsat funktion...

11.07.2013

Ankestyrelsens principafgørelse C-8-07

Voksne med handicap, Merudgifter til voksne, Diabetes, Beregning sygeforsikringen danmark

Ved beregningen af merudgifter ved den daglige livsførelse til en kvinde med diabetes, der havde passivstillet sit medlemskab af Sygeforsikringen Danmark, var der ikke hjemmel til at se bort fra den del af hendes udgifter til insulin, som hun som til...

10.07.2013

Ankestyrelsens principafgørelse C-60-03

Konkret individuel vurdering, Huvild, Tilknytningsmomenter, Tilsynsforpligtelse, Midlertidigt husly

Ankestyrelsen var enig med opholdskommunen i, at en kvinde og hendes datter på afgørelsestidspunktet havde ret til midlertidigt husly efter serviceloven. Hjælpen kunne dog ikke betinges af, at familien lod sig skrive op til lejligheder i hele landet....

Ring: 33 41 12 00 mandag-torsdag kl. 9-15, fredag kl. 9-12

Adresse: Ankestyrelsen, 7998 Statsservice

Mail: ast@ast.dk

Sikker mail: sikkermail@ast.dk

[Tilgængelighedserklæring](#)

